

D 59964

LETO XXVI.

1959

AVGUST

DUHOVNO v ŽIVLJENJE

V I D A E S P I R I T U A L

Dva prizora z zadnje procesije sv. Rešnjega Telesa v prostranem parku Don Boscovega zavoda — sedaj druge fare v Ramos Mejía (Buenos Aires), posvečene Mariji Pomočnici. **L e v o :** Prizor med petjem četrtega evangelija, ki ga je pel preč. g. Gregor Mali. — **S p o d a j :** Lepa skupina narodnih noš je tudi tokrat dala slovesnosti „slovenski pečat“ in vsaj delno pripomogla k pestrosti in lepoti, ki smo jo ob takih prilikah izkazovali Bogu na ta praznik doma.

DUHOVNO ZIVLJENJE

Spoštujmo in ljubimo svoje duhovnike! Niso vsi svetniki, toda vsi nam prinašajo in oznanjajo Boga in njegovo pravico. Po njih ustih nam Bog govori.

Družina v šoli Marijinega srca

Sola krepostnega življenja je najboljša tista, kjer se poučuje vse naravno, bolj z zgledom kakor z besedo. „Radi smo gledali ljubega očeta in blago mater, in kar smo čuli in videli, smo veliko rajši in laže storili,“ je dejal o sebi in svojih starih škof Slomšek. Tudi Mati Marija svoje otroke poučuje ne toliko z besedo kot lepim zgledom.

1. Duša in podlaga krščanskega življenjskega reda je ljubezen do Boga. Prav te kreposti je polno Srce Marijino. V njenih očeh je Bog edini, ki je velik in vreden vse ljubezni. Če kdo, je Marija ljubila Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem. „Moj duh se raduje v Bogu“ (Lk 47), je lahko govorila ne samo, ko je vsa srečna zagledala svojo teto, ampak tudi, ko je delala na dvorišču nazareške hiše in šla s sosedami po vodo k studencu ali je bila na potu v Jeruzalem ali v veseli družbi na žetitnini v Kani.

Srečna družina, če se bodo vsi njeni člani od Marije naučili Boga nad vse ljubiti. Srca, polna božje ljubezni so srečna, sama v sebi mirna in zadovoljna in ta mir in to srečo nehote izžarevajo na vso okolico. Taka ljubezen bo naredila družino za košček raja na zemlji.

Usodno za ljubezen pa je, da jo le malokdo prav pojmuje. Mnogi, ki govorijo in pišejo o ljubezni, se izgublajo v lepe besede in imajo v mislih le prazno čustvovanje. Božje in Marijino pojmovanje ljubezni je vse drugačno. „Tisti, ki izpolnjuje voljo mojega Očeta, tisti je, ki me ljubi,“ je rekel Sin božji, Marija pa ponavlja za sv. Janezom: „V tem je božja ljubezen, da spolnjujemo njegove zapovedi“ (1 Jan 5, 3).

In taka je bila Marijina ljubezen: vedno in povsod vršiti voljo božjo, biti vsako minuto življenja zvesta dekla Gospodova; vse storiti, kar Bog hoče, vsaki naredbi božji se podvreči, Bogu se niti v najmanjši malenkosti ne zameriti.

V navadnem življenju se bo tudi družina vadila v božji ljubezni, če bo živela natanko po deseterih božjih zapovedih, ki so temelj vsakega življenjskega reda, in se s te poti ne bo dala iztiriti ne od strasti od znotraj, ne od zasmehovanja od zunaj. Raje vse, samo Boga ne žaliti, samo Bogu se ne zameriti s tem, da bi vedoma in prostovoljno kdo kršil njegove zapovedi.

Tega se mora pred vsem naučiti vsaka Marijinemu Srcu posvečena družina.

2. Druga krepost, ki jo najdemo v Marijinem Srcu, je ljubezen do bližnjega. Poznala je besede apostola ljubezni Janeza, ki ga je sprejela za svojega sina: „In to zapoved imamo od Boga, da naj, kdor ljubi Boga, ljubi tudi svojega brata“ (1 Jan 4, 21). Ni bilo človeka na zemlji, ki bi znal najmanjšemu dobremu delu vlititi toliko tople ljubezni, kakor je znala Marija.

Bila je v resnici tista poosebljena ljubezen, ki jo tako nazorno opisuje sveti Avguštin: „Ljubezen ima roke, da pomaga, ima noge, da hiti na pomoč potrebnim; ima oči, da vidi tudi skrito bedo in revščino; ima ušesa, da sliši tudi tihе vzdihе in tožbe; predvsem pa ima srce, ki ogreva in blagoslavlja.“

Kako so te osrečujoče ljubezni potrebne družine! Družina je skupnost. Vsak član ima v njej posebno mesto, poseben položaj, svojstveno nalogo. Medsebojna ljubezen pa veže vse v eno telo.

Zato morajo v krščanski družini iz vsakega srca vreti tokovi ljubezni do src vseh drugih članov. V taki družini je prijetno in domače, ker se vsak zaveda, da ni sam zase, ampak eden izmed mnogih. Vsak je obziren do vseh in najde zadovoljnost v tem, da nesebično služi drugim in jim, žrtvujoč se zanje, dela veselje.

Zapoved bratovske ljubezni bo v krščanski družini stala v središču vzgoje. Prav v današnjih časih je svetu tako silno potrebna ljubezen, ki ima odprte oči za potrebe bližnjega, ki hitro vidi, kdaj bližnjemu manjka kruha, kdaj obleke: ljubezen, ki ne misli, da je treba miloščino deliti iz preobilice svoje posesti, ampak ve, da je tista dobrodelnost največ vredna, ki je vezana z osebnimi žrtvami.

3. Veselje do dela. V šoli Marijinega Srca se družina uči tudi veselja do dela. Sveto pismo o Marijinem domačem življenju sicer malo poroča, vendar pa toliko, da vemo, da je bila Marija mati in gospodinja v sveti Družini. Kaj to pomeni, ve in razume vsaka mati in gospodinja, saj ve, koliko opravkov zahteva gospodinjstvo in materinstvo sleherni dan. Vprav to trajno ponavljanje dela, ki se zdi, da nima konca, ki ga je treba vsak dan iznova začeti, je vzrok, da postane delo enolično in ubijajoče.

Vse to je čutila Marija, tesarjeva žena. Ni imela služkinje, ampak je vse delo opravljala sama. Toda vkljub vsem žrtvam je imela vesele roke pri delu in je skrbno gospodinjila Jezusu in sv. Jožefu. Zdaj pa je ta, nekdanj prezirana, tesarjeva žena povišana za Kraljico nebes in zemlje, pa je še vedno s svojim tihim delom vzor vsem krščanskim materam in delavkam. Pa ne samo ženam in dekletom, marveč prav tako tudi možem in fantom delavcem.

O če bi vsi v vsaki družini delali z istim veseljem kakor je delala

Marija! Kdor ima svoje delo, pa naj bo v kuhinji ali na polju ali pri strojih ali v pisarni, in ga zvesto opravlja in ljubi, mu je delo resnično v blagoslov.

Najlepše družinsko življenje je tam, kjer ima mož dovolj dela in zaslužka, a žena zadostno kopico otrok, ki jo zamotijo od jutra do noči, otroci pa, ko pridejo v primerna leta, niso nikdar brez zaposlitve.

Z veseljem bo vsa družina pri delu, če bo prepričana, kakor je bila prepričana Marija, da je vse naše delo, pa naj bo še tako majhno in brezpomembno, še tako trdo, grdo in umazano, služba božja, ki na družino privablja božji blagoslov.

4. Naj bo družina še tako dobra in srečna, mora biti pripravljena, da ji ne bodo prizanesene ure preskušanj. Tudi Marijinemu Srcu taki udarci niso izostali. Pa tudi ob urah trpljenja je ostala Marija popolnoma vdana v voljo božjo in s tem kot dekla Gospodova služila večnim božjim načrtom.

Že pri angelovem oznanjenju se je to pokazalo. Novica, ki ji jo je prinesel angel, ji prekriža načrte, ki si jih je naredila za življenje v uri svete pobožnosti. Sklenila je, ostati devica, zdaj pa naj naenkrat postane mati. Pa se takoj vda v voljo božjo in stopi na mesto, kjer jo hoče imeti božja previdnost. Komaj si uredi svoj domek v Nazaretu, že mora v Betlehem in od tam dalje v Egipet. Kaj vse je doživela na tej poti! Ni bilo satno enkrat, da bi se ji upravičeno vsiljevalo vprašanje: Kaj bomo jedli? Kje bomo spali? S čim se bomo oblekli? In to takrat, ko ni bilo ne dobrodельne pisarne, ne podpornih društev, ne posredovalnice za delo. O vseh teh žrtvah Marija molči. Nič se ne pritožuje nad božjo previdnostjo: „Zakaj nisem ostala sama? Oh, če bi vsaj otroka ne bilo! Če bi bila prej vedela, nikdar bi se ne poročila! itd.“ Take in podobne tožbe slišimo le prepogosto v vsakdanjem življenju. Marija pa ne tako. Njena opora je zaupanje v Boga.

Postala je vdova. Ali je sv. Jožefu stregla v dolgi bolezni, ali je umrla nagle smrti, ne vemo. Reči pa smemo, da je nekega dne žalostna, a vdana v voljo božjo, spremljala najzvestejšega moža h grobu.

Izgubila je Sina. Tri leta je bila v skrbeh za njegovo življenje. Kaj se to pravi, ve le mati, ki vsa v strahu trepetja za svojega sina, ki komaj čaka, kdaj bo dobila vsaj kratek pozdrav in sporočilo, da sin še živi. In če sporočila ni en mesec, kakšna mučna zaskrbljenost! V podobni negotovosti je morala živeti Marija tri dolga leta. Slišala je med tem, da ima njen Sin nasprotnike, celo zagrizene sovražnike, ki mu strežejo po življenju. In ravno za praznike je prišel dan, vse hujši in strašnejši, kot bi sploh mogla slutiti. Na veliki petek je stala poleg križa svojega ljubega, edinega Sina. Stala je vdana v voljo božjo, ki je neštetokrat trda, a vedno sveta. Stala je, ni omahnila. Verna srca se ne zrušijo, ampak le krvave.

Tudi krščansko družino dostikrat dolete udarci, tako težki in silni, da mora pod njimi zakrvaveti še tako odporno srce. Ni zaslužka, beda se naseli v

družino. Pridejo razprtije med sosedi, politična nasprotstva, smrt potrka na vrata z neusmiljeno roko ugrabi gospodarja, očeta nepreskrbljeni mater takoj ob rojstvu prvega otroka, sina, hčer v cvetu življenja. Ali, kaj je doživelo toliko slovenskih družin v preteklih letih, da so morali umirati njih najboljši možje in sinovi mučeniške smrti za vero in dom in je mati mučenica prejela venec makabejske matere. To so udarci, ki zadenejo človeka tako v živo, da se sam sebi zdi na koncu svojih moči, da ne more več prenašati bremen, ki so mu naložena.

5. Srce Marijino uči krščansko družino vdanosti v voljo božjo tudi v urah takih žrtev in preskušenj, ko skrivnostnih sklepov božje previdnosti ne moremo razumeti. V tej vdanosti pa družina najde ono čudovito moč in srčnost, s katero vse prenese, v vsem vzdrži in tako dočaka boljše in lepše dni.

6. Srečno življenje živi družina, ki je zadovoljna s tem, kar ima, in ponižno in skromno vdano služi dobremu Bogu. Pa se kaj rado zgodi, zlasti v premožnih hišah, da začne zastrupljati srca tista zoprna prevzetnost, ki vidi le sebe, vse drugo pa v nič devlje. Kako taka domišljavost skvari zlasti otroška srca!

Že škof Slomšek je videl njene pogubne nasledke, zato je tako svaril starše, naj nikar ne zastrupljajo s to pregreho nedolžnih src svojih otrok. „Najhujši so pa ničemurni, ošabni otroci, kakršne posebno bedaste matere rade spodredijo... Bahači in prevzetneži bodo otroci, ako jim prepogosto praviš, kaj da veljajo, in o drugih vpričo otrok zaničljivo govoriš. Ako otrok sosedovim reče: Jeli ne veš, čigav sem? — si napukneža izredil... Bahač bo berač. Ne prehovli drugim svojih otrok; taka hvala drugim zamrzi, otroke pa napihuje... Previsoko glavo je treba otroku vklanjati, da si je sam ne zlomi.“

Otroci so božja last, saj jih je Bog ustvaril, so posebni ljubljenci Jezusovi, ki jih je v sv. krstu sprejel za svoje, njih angeli v nebesih gledajo obličje Očeta, ki je v nebesih (Mt 18, 10), zato jih pametni starši vzgajajo za Boga, ne pa za prazno človeško ničemurnost.

Modra in resna krščanska mati vidi zase in za svojo družino vzornico v Njej, katere Srce je globočina ponižnosti. Na steni visi podoba Nje, ki je bila sicer iz kraljevega rodu, iz najstarejšega narodovega plemstva, pa je živela skromno kot dekla Gospodova pod nizko streho v ubožnem in brezpomembnem Nazaretu. Ni se oblačila drugače kot druge nazareške žene, nikjer se ni vsiljevala. Vsaka njena beseda in vse njeno vedenje diha skromnost in ponižnost. Niti čast božjega materinstva ni spremenila njenega ponižnega in plemenitega Srca.

Blagor družini, katere člani se bodo navzeli duha Marijine skromnosti in ponižnosti! Ta krepost bo vzgojila ubogljive otroke in jim bo najlepše priporočilno pismo za na pot v življenje.

ZDRAVKO DOBERNIK

DA BI SE SOCIALNI NAUK CERKVE VEDNO BOLJ UVELJAVIL MED SVETOM

I.

Ne pretiravamo, če trdimo, da je med vprašanji, ki posebno v živo zadevajo sodobnega človeka, takozvano socialno vprašanje. Tu ni mišljeno le kot delavsko vprašanje, ampak vse družabno življenje, kakor dejansko je in kakor bi moralo biti. Iskanje vzrokov in načel družabnega življenja ter sredstev, ki so potrebna za dosego socialne blaginje. (Prim. Ahčin, Sociologija I.)

O tem razpravljajo in govorijo državniki najrazličnejših vrst, resni znanstveniki, kakor tudi voditelji delavskih združenj, pa tudi v zadnji strgani bajti. Vidimo pa, da vsa zadeva ne napreduje v dobro stran toliko, kot bi si želeli in bi dejansko bilo potrebno. Pogosto ravno narobe, gre celo na slabše. Vzrokj zato pa niso samo v silni zapletenosti celega socialnega vprašanja, ampak morda še bolj v zelo različnih gledanjih posameznikov in skupin na vse to. In ta gledanja so neredko tako različna, ali nasprotujoče si skupine posegajo po nasilnih sredstvih za uveljavljenje svojih pogledov in zahtev. Sila pa rodi novo silo odpora, in položaj se slabša, namesto da bi se izboljševal.

I. Pri takem vsesplošnem vprašanju, ki tako v živo zadeva človeka, tudi Cerkev ne more stati ob strani. In res vidimo, beremo in slišimo, da večkrat katoliški škofje v svojih pastirskih pismih govorijo o socialnih zadevah in kažejo pot rešitve. Pa tudi s prav najvišjega mesta sv. Cerkve, papeži sami pogosto govorijo o tem in so nam tudi v slovesni obliki

v naših časih avtoritativno spregovorili o ureditvi socialnega vprašanja. Leon XIII. posebno z encikliko „*Rerum novarum*“ leta 1891 in Pij XI. s „*Quadragesimo anno*“ (ob 40-letnici) l. 1931. Vse to skupaj tvori osnovo socialnega nauka Cerkve.

Kdor ima priliko pogosto opazovati in poslušati delavno ljudstvo, posebno v deželah Južne Amerike, bo pač lahko pritr dil, da vsaj ogromna večina delavstva v tem oziru od Cerkve ničesar ne pričakuje in ji naravnost odreka vso pravico govoriti o socialnem vprašanju in posegati na to polje. Pa tudi drugod in nepreredko tudi izobraženi ljudje zastopajo podobno mnenje: „Cerkev pred oltar in v zakristijo!“ V ta, zgolj materialistična vprašanja, pa naj se ne vtika.

2. Gotovo Cerkvi ni bilo po Jezusu Kristusu odkazano to področje, da bi vodila ljudi k časovni in minljivi sreči, ampak k večni. Mešati se brez razloga v posvetne posle smatra Cerkev sama sebi za nedovoljeno. (Prim. Ubi Arcano 23. dec. 1892.) A nikakor se ne more odreči od Boga ji izročeni službi, da avtoritativno uči, ne o tehničnih rečeh, za kar nima ne primernih sredstev in sploh ne poslanstva, pač pa o vseh tistih vprašanjih, ki se nanašajo na nrvnost in njen pravec.

Ker pa tostranske blaginje mimo nrvnega reda, na katerem sloni družba, ni mogoče doseči, zato prava sociologija pri zasledovanju tostranskega družabnega namena, ki je socialna blaginja, dejansko usmerja človeka k najvišjemu onostranskemu smotru, ki je večno blaženstvo.

Sociologija bo le tedaj mogla pospeševati splošno blaginjo, ako bodo njena načela v soglasju z etičnimi načeli. Tega

pa ravno mnogi sociologi od meščanskega liberalizma do materialističnega socializma in komunizma ne priznavajo in zato seveda ne morejo dati prave rešitve. Prav tako pa seveda Cerkvi odrekajo pravico posegati na to polje.

Papeži pa z vso odločnostjo naglašajo pravico učiti socialni nauk in poseči na družbeno področje. „S polnim zaupanjem se lotimo te naloge v zavesti, da imamo pravico o tem govoriti. Kajti brez pomoči vere in Cerkve ni mogoče najti izhoda iz zmed. Ker pa je čuvanje vere in uprava cerkvene oblasti in njenih sredstev predvsem položena v naše roke, bi se molk utegnil tolmačiti kot neizpolnjevanje naših dolžnosti.“ (Leon XIII. R. n. 13.)

Isto poudarja Pij XII. v binškošnem nagovoru leta 1941. „Ne more Cerkev, ki je steber in temelj resnice, in po božji volji ter Kristusovem poslanstvu čuvarica nravnega in nadnaravnega reda, opustiti svoje naloge pred svojimi sinovi, kakor pred celim svetom opozarjati na trajnost osnovnih norm in jih čuvati pred vsako okvaro, zatemitvijo, sprijenostjo, napačno razlago in zmoto.“ (Prim. tudi Qu. a. 11, 41, 42.) Cerkev ima torej pravico in dolžnost postavljati socialne moralne norme.

3. Kako Cerkev posega v družbeno vprašanje? Cerkev izdaja prepovedi, ki naj opozore družbo na zmote, ali pa razvija pozitivne nauke krščanske nravnosti, ki se nanašajo na organizacijo družbe. Vodijo jo pa splošna in nespremenljiva načela katoliškega nauka, aplicirana na časovne razmere in potrebe. In tako nastaja krščanski socialni nauk, ki je najbolj zmožen urediti to tako zamotano in tako življenjsko važno vprašanje.

Ker pa je nepristranski, ker poudarja načela pravičnosti napram vsem družabnim stanovom, mu je to nakopalo očitke: enkrat, da drži s posedujočimi sloji (to predvsem očitajo socialisti in komunisti), drugič, da ščuva delavske sloje proti pod-

jetništvu (to predvsem kapitalistično usmerjeni imoviti sloji).

V resnici pa je nad interesi posameznih družabnih in gospodarskih skupin, ker ima pred očmi blaginjo celotne družbe. Zato se dogaja, da enkrat štiti delavca pred sebičnostjo podjetnika, a drugič podjetništvo pred pretiranimi zahtevami delavskih organizacij. Stremi za takšno enakostjo v družbi, po kateri bodo vsem dane enake možnosti, da sodelujejo pri skupni blaginji in sicer tako, da si nihče ne prilasti več kakor mu gre po njegovem delu in da nihče svojega družabnega položaja ne izrablja za neopravičeno oblast in izrabljanje drugih. (Prim. Ahčin, Sociologija I, str. 95.)

II.

1. Zgodovina delavskega gibanja zadnjih 60—70 let je pokazala, da glas Cerkve v socialnem vprašanju ni bil glas vpijočega v puščavi. Strmeč so ga poslušali z velikim ugodjem sprejeli ne le poslušni sinovi Cerkve, temveč tudi premnogi taki, ki so zablodili daleč od resnice in edinstva vere; in domala vsi, ki so se poslej z zasebnim študijem ali kot zakonodavci trudili s socialnimi in gospodarskimi vprašanji. A najbolj z veseljem so to sprejeli krščanski delavci. (Prm. Qu. a. 12, 13.)

Vendar pa ne vsi. Nekateri tudi med katoličani so nauk papeževih okrožnic sumničili, nekaterim je bil celo v pohujšanje. Nekateri so se sicer čudili tej luči, a so mislili, da se kaže le na neko umišljeno lepo stanje, ki bi ga bilo želeti, a ga ne pričakovati (Qu. a. 14).

Pa so vendar nauke okrožnic počasi in neopazno prevzemali tudi taki, ki so zunanaj katoliškega edinstva in ki ne priznavajo cerkvene oblasti. Tako so postala katoliška socialna načela polagoma last človeštva. Neredko se navajajo in branijo večnostna načela katoliškega socialnega nauka ne le v nekatoliških časopisih in

delih, temveč tudi po zakonodajnih zbornicah in sodnih dvoranah (Qu. a. 21).

Tako so marsikateri pridobitve delavskih slojev prav sad jasnih in odločnih besed papežev o socialnem vprašanju, čeprav znajo to delavski demagogi često prikazati v nasprotni luči.

2. Vse to nam je pokazalo, ne samo, da Cerkev ima pravico posegati tudi na socialno polje, ampak tudi, da je njen nauk možno uveljaviti, spraviti v življenje. Pa še to, povsod, kjer se je socialni nauk Cerkve upošteval in se je življenje po njem uravnalo, so se pokazale ogromne koristi za človeka, posebno seveda za delavne sloje. Se je izkazal kot solidni temelj resničnega sožitja na podlagi pravičnosti in ljubezni.

Da ni bil socialni nauk Cerkve še bolj upoštevan v še vidnejšo korist človeštva, ni vzrok samo na strani njenih nasprotnikov, ampak ne v mali meri na strani nas katoličanov. Koliko jih je, ki socialnega nauka svoje duhovne matere, Cerkve skoraj ne poznajo, tudi med katoliškimi delavci in delodajalci. Tudi mi v tem oziru nismo častne izjeme. Koliko je zopet kristjanov, ki se v svojih delavskih zadevah po nauku Cerkve ne ravnavajo, tudi zopet med nami niso taki samo izjeme. Zato pogosti prepiri, sumničenja in dejanska oškodovanja v delavskih pogodbah in podobno.

3. Vse to nam pomaga razumeti, zakaj nam sv. Cerkev, sv. oče, daje kot posebni mesečni molitveni namen za mesec avgust prav to, da bi se socialni nauk Cerkve vedno bolj uveljavil med svetom.

Dvojno obsega ta prošnja: Najprej, da bi res vsi, predvsem seveda katoličani, pa tudi vsi ostali, njen socialni nauk dobro proučili in tako prišli do spoznanja resnice.

Potem pa, da bi dal Bog vsem močnih milosti, da bi znali premagati svoj nenasitni pohlep po zemskih dobrinah in ne-

BOLNIK

*Beli možje
so me obdali.
Se spogledujejo.
Si prikimujejo.
Zrejo na uro —
še temperaturo
Tipljejo žilo,
srčni utrip —
merijo kri:
kakšen pritisk?
mi ugotove.*

*V oknu je sonce
in senca drevesa —
beli možje,
gospodarji telesa,
kdaj bom zalival
z nebesno sinjino
in trav zelenino
spet žejne oči?*

*Visoko na steni
križ črn visi —
na njem Prebodeni
skrivnostno molči...*

Samaritanus

usmiljeno sebičnost na eni strani, pa tudi zavist in sovraštvo na drugi. Da bi tako čimprej prišli časi, ko bi v zavesti bratstva, slonečega na božjem otroštvu, pomagali nositi bremena drug drugega.

To bo pomagalo obrisati mnogo solza lačnih in obupanih, pa tudi pripeljati veliko zagrenjenih in Bogu odtujenih zopet nazaj v Očetovo hišo, kjer bodo res občutili, da je Cerkev Kristusova njihov skupni ljubeči dom. Molimo, veliko molimo za to!

BORIS KOMAN, Argentina

LA LIBERTAD DE ENSEÑANZA EN FRANCIA

Es digna de conocerse la gravedad de la lucha emprendida por los católicos franceses en defensa de sus escuelas amenazadas por los socialistas y comunistas: el proyecto presentado por éstos en la Asamblea Nacional tendía, de primera instancia, a suprimir el subsidio que el estado da a la enseñanza privada (por la Ley Barangé, de 1951, se dan a las escuelas privadas 3.900 francos por año y por niño, cantidad demasiado módica, como se ve), pero en realidad miraba a suprimir por completo la enseñanza libre en todos sus aspectos, lo cual, por lo demás, entra de lleno en el programa de todos los socialistas y comunistas del mundo entero.

La reacción católica consiguió que la Asamblea Nacional no tratara el proyecto de los liberticidas. Tal reacción adquirió caracteres tan fuertes, que se llegó a hablar de “guerra religiosa” y “guerra civil”. No rehuyeron estos términos y apelativos los defensores de la libertad. Sabían que defendían el patrimonio nacional, la conciencia del pueblo francés y la misma dignidad humana, amenazada por el totalitarismo marxista; pero señalaron con precisión de donde venía la guerra y quienes la querían provocar, precisamente en días en que la República estaba preocupadísima por la contienda africana.

En una clamorosa reunión pública realizada en Angers, el presidente local de la Asociación pro Enseñanza libre previno: “No lanzamos ninguna provocación, ninguna declaración de guerra; tan sólo afirmamos serenamente, firmemente, que si un gobierno cree útil movilizar fuerzas de policía para aplastar a unos hombres

honestos que habrán cometido el crimen de defender la libertad de conciencia de sus hijos, nosotros le avisamos caritativamente que eso le va a costar muy caro.” “Se nos dirá que predicamos la guerra civil —comenta un artículo del Courrier de'Ouest;— Nosotros no predicamos nada. Nos limitamos a prever y a anunciar lo que sucederá casi inevitablemente”.

Defendiendo estas mismas ideas y los intereses de 700.000 familias francesas que envían sus hijos a las escuelas privadas, el mundialmente famoso Abbé Pierre, apóstol de los sin-techo, decía en una declaración de prensa, el 26 de enero pasado, dirigida en tono severo contra los enemigos de la escuela libre que habían suscitado la querrela escolar con su moción a la Asamblea Nacional: “Esos que están prontos a sacrificar la vida de la nación por la querrela escolar... son simplemente unos miserables y unos seres indignos de que se les confíe el gobierno de la nación”.

En el periódico que acabamos de citar —La Famille Educatrice— leemos esta declaración de principios: “La neutralidad del estado no consiste en acordar todos los favores oficiales a la escuela pública. — La neutralidad del estado no consiste en tratar con altivez y desdén la escuela privada. — La neutralidad del estado prohíbe al estado mostrar cualquier preferencia hacia una u otra forma de la enseñanza. — La neutralidad del estado consiste en favorecer, en todos los grados, el desarrollo de una enseñanza adaptada a las convicciones y a los deseos de las familias, siempre que éstos no lesionen la moralidad o el orden público”.

JOE JUCK

O HRŠĆANSKEM ZAKONU IN DRUŽINI

(Nadaljevanje in konec)

Zloraba zakonskih pravic in dolžnosti

34. Kako resno gleda Cerkev na dolžnosti zakonskega stanu, lahko sklepano iz besed Pija XI., ki je rekel: „Vsako izživiljanje zakona, v katerem jemljemo zakonskemu dejanju naravno moč zaplajanja življenja, krši božjo in naravno postavo; tisti, ki to delajo, si bremené dušo s hudim grehom“ (Casi conn.). Te besede so jasne in zelo resne.

35. Ne nasedajte torej, možje in žene, napačnemu nagovarjanju, s kakršnim vas mamijo, da se v zakonu družite proti naravi.

Várujte se torej vseh načinov in sredstev, tako mehaničnih kakor kemičnih, katerih namen je, da preprečujejo spočetje zaroda. (Tako imenovana kontracepcija.)

Vedite, da mnogi ugledni zdravniki in zdravstveni strokovnjaki učé, da je uporaba takih sredstev škodljiva telesnemu, posebno pa duševnemu zdravju, zlasti ženinemu, ker narava neizprosno kaznuje prestopke svojih postav. Znano vam je, da je v Stari zavezi Bog s smrtjo kaznoval Onana, ker je preprečeval spočetje (1 Mojz 38, 8-10).

36. Vedíte, da je narava od Boga; če se torej držíte naravnih postav, izvršujete božjo voljo, če pa naravne postave kršíte, kršíte tudi božjo voljo. Moramo vas opozoriti, da se vsaka kršitev naravnih postav hudo maščuje, ker narava ne trpi, da kdo greši zoper njo. Zemeljski sodnik utegne biti pri-

zanesljiv v kaznovanju, narava pa je v tem neizprosna.

37. Zakonca, ki grešita zoper naravo, ko jemljeta zakonskemu dejanju življenjsko moč spočetja (zakonski onanizem), se ponižujeta drug pred drugim in vsak sam pred seboj. Vest jima očita, da sta iskala samo svoj telesni užitek, ne pa božjo voljo. Sama sebi morata priznati, da je njun duh podlegel miku telesne strasti, čutita, da je pri tem nižja postava telesnih udov premagala postavo njune pameti.

38. Zakonska tovariša, ki si naprtita ta greh, ne moreta dobiti odveze pri sv. spovedi in ne prejeti sv. obhajila vse dotlej, dokler se ne poboljšata. Tisti, ki bi ta greh pri spovedi zatajili, naj vedo, da je njihova spoved neveljavna in bogoskrunska.

39. Zakonska tovariša, ki se „branita otrok“, pa ne grešita samo zoper naravo in izrecno božjo postavo, marveč tudi zoper svoj narod, o katerem sicer trdita, da ga ljubita.

Kako naj se razvija narod, če ni družine? In kako naj govorimo o družini, če zakonci nočejo otrok?

Kjer ni zaroda, tam ni naroda.

40. To je tako imenovana „bela kuga“, ki narode huje uničuje kakor vojne grozzote.

Žalostno je, če pri pregledovanju matičnih knjig moramo ugotavljati, da je po nekaterih pokrajinah število mrliških krst večje kakor število zibelk z živimi otroki.

41. Huda je pogostno usoda zakon-

cev, ki niso hoteli sprejeti tistega števila otrok, kakor ga jim je ponujalo nebo, marveč so zaradi svoje udobnosti ali da bi mogli ohraniti veliko posest nerazdeljeno ali iz kakršnih koli drugih razlogov omejili potomstvo na enega ali dva otroke.

42. Tak „edinec“ je po navadi razvajan, dobi podse vso družino, če pa pride bolezen ali vojska in mu vzame življenje, ostareli starši zdihujejo, da so na večer življenja ostali sami brez tolažbe. Kaj jim koristi veliko premoženje? Kakšno srečo so jim prinesli prejšnji neurejeni užitki?

43. Krščanske zakonce mora navdajati trdno zaupanje v božjo Previdnost. Zato naj se ne bojé v tesnobi večjega števila otrok in skrbi, kako jih bodo preživili in postavili na noge. Če Bog da otroke, bo dal tudi kruha. Ljudski pregovor pravi: „Kdor daje zobe, daje tudi kruh.“

44. V nekaterih primerih se mati boji novega spočetja, češ da bi to ogrozilo njeno zdravje ali celo življenje. Pogosto bo tak strah pretiran; ali vzemimo, da je pri tej ali oni ženi upravičen... Kaj naj rečemo v takem primeru? Mogoče je dvoje: ali da mož in žena živita zdržno kakor brat in sestra ali da se družita samo v takem času, za katerega zdravstvo uči, da je neploden in da tedaj pri ženi ne pride do spočetja. V takem primeru se je treba posvetovati z dobrim krščanskim zdravnikom ali strokovno izobraženo babico, ki se zavedata, da je zakon sveta stvar. Svoje težave naj krščanski zakonci razložé tudi svojemu spovedniku.

Abortus — splav

45. Je pa še en strašnejši greh zoper potomstvo, to je nasilno odpravljanje plodu iz tiste nežne zibelke, ki jo je otroku uredila pod materinim srcem sama božja Previdnost.

To je tako protinaraven postopek, da že poganski pesnik Ovid pravi, da niti zveri ne počnó kaj takega, in dodaja, da take nematere pogosto plačajo z življenjem, ko ubijajo svoj zarod.

46. Tu moramo vsem zaklicati: *življenje je sveto*; otrok ima od prvega začetka življenje od Boga; čeprav je to življenje skrito v materinem telesu, je zavarovano s peto božjo zapovedjo, ki zapoveduje: „Ne ubijaj!“

47. Otrok pod materinim srcem je nedolžen, življenje nedolžnega pa je nedotakljivo, pravi sveti oče Pij XI. in vsak neposredni napad na to življenje pomeni žalitev ene tistih osnovnih postav, brez katerih je varno življenje v družbi nemogoče.

Splav ne more biti dovoljen niti takrat, kadar mislimo, da je v nevarnosti življenje matere. V okrožnici o krščanskem zakonu pravi Pij XI.: „Močno sočustvujemo z materjo, ki ji pri izvrševanju naravne dolžnosti preté resne nevarnosti ne le za zdravje, marveč celo za samo življenje. Toda kateri razlog more sploh kdaj na kakršen koli način upravičiti neposreden uboj nedolžnega?“ (Casti conn. AAS 1930). V takih primerih se preskuša trdnost vere teh zakoncev in njihova zvestoba božjim postavam tudi v najhujših življenjskih preskušnjah in žrtvah. Tudi v stiski in žalosti je treba reči: „Bog, naj se zgodi tvoja sveta volja!“

48. Ko krščanska nramnost brezporojno obsoja splav, ne samo varuje svetost življenja, marveč s tem hkrati varuje tudi ugled zdravstvene vede. Vsi vemo, da je osnovni namen zdravstvene vede ta, da varuje življenje in ne, da ga uničuje. Ugled medicine močno raste ravno s tem, da si zdravniki prizadevajo, kako bi rešili življenje tako matere kakor novorojenčka.

49. Koliko nedolžnih bitij je pomrlo

prej, preden so zagledali luč tega sveta; koliko mater je pri tem leglo v hladni grob, ker so se dale zavesti do takega dejanja od slabih svetovavcev.

50. Morda bo kdo rekel, da so zahteve katoliške Cerkve preostre. Toda pozabiti ne smemo, da javna blaginja včasih terja od posameznika tudi hude žrtve.

51. Pomislimo na vojaka na fronti, na zdravnika in bolničarke v kužni bolnišnici, na spovednika, kadar gre h kužnemu bolniku — vsi stavijo v nevarnost življenje za javni blagor.

52. Tako mora tudi krščanska mati. Zaradi večnih nraavnih načel pri izvrševanju svojega materinskega poklica mora biti pripravljena, da tvega tudi življenje.

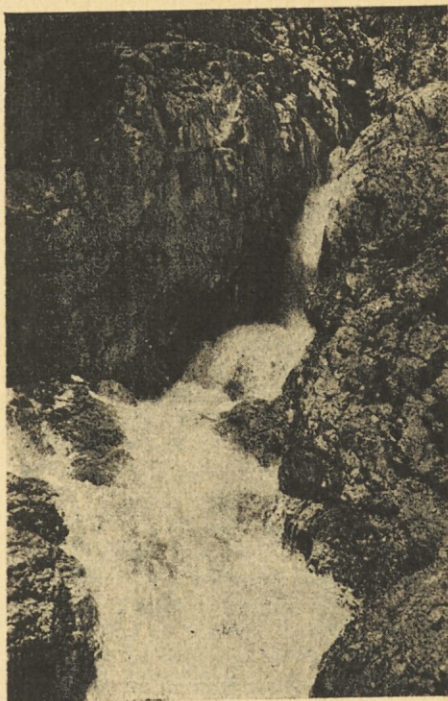
53. Taki primeri življenjske nevarnosti so — hvala Bogu — dosti redki, ker resna zdravstvena veda razpolaga z načini in možnostmi, da po navadi reši otroka in mater, kar je tej vedi samo v čast.

54. Krščanska mati, ki se dá voditi načelom nraavnosti, bo mnogo več koristila javnemu blagru, kakor če s težko operacijo za silo reši svoje življenje, pri tem pa žrtvuje svoj plod.

55. Čeprav mati pri tem ostane živa, ji življenje ne bo v polno veselje, ker so telesni nasledki operacije po navadi hudi. Razen tega táko mater muči zavest, da si je to siromašno življenje rešila z neposrednim ubojem lastnega otroka.

56. Taka mati prepreči ubitemu otroku tudi večno, nadnaravno življenje, zakaj, ker dete ni krščeno, ne more do večne sreče in do nadnaravnega gledanja Boga.

57. Vsaka žena, ki izvrši splav ali privoli vanj, pa tudi vsi tisti, ki pri tem sodelujejo, ne samo hudo grešé, marveč si nakopljejo tudi kazen cerkvenega izobčenja (can. 2350, 1); od

Izvir Soče pod velikansko razpoklino na vznožju Travnika, vrha med Jalovcem in Mojstrovko (skoraj 2400 m visok). Soča pridrvi tu kar v lepem slapu na dan, ter pade nato v dolino Trente

tega jih more odvezati samo škof ali posebej pooblaščen spovednik.

Dragi verniki!

58. Ko to poslušate, vidimo v duhu zaskrbljene obraze mnogih izmed vas in razumemo velike težave in žrtve, ki vam jim včasih prinaša zvesto izpolnjevanje božje postave v zakonu. Vemo, da ni lahko vztrajati v neomadeževani čistosti krščanskega zakonskega življenja, zlasti danes, ko se v svetu mnogi vtaplajo v poltenosti, zakonski nezvestobi in ogibanju otrók. Vemo tudi to, da v nekaterih primerih na-

paže v značajih samih zakoncev ali gmotne prilike pogosto ustvarjajo velike težave v izpolnjevanju božje postave o popolni nerazveznosti krščanskega zakona in o prepovedi, da se „branijo otrók“. Vemo vse to in globoko sočustvujemo z našimi brati in sestrami, ki so v takih težavah.

59. Razumeli boste, dragi verniki: škofje nimamo oblasti, da spreminjamo božje postave, naša dolžnost je marveč le ta, da jih branimo, verujemo in oznanjujemo. In kljub liberalnemu razumevanju in nrvnemu propadanju današnjega časa ne moremo reči drugega kakor: „Brat, sestra, težko je, toda treba je!“ Božje postave so resne in svete, smiselne, večne in nespremenljive. O njih pravi sv. Pavel: „O globočina bogastva in modrosti in vednosti božje! Kako nedoumljive so za našo omejenost — njegove sodbe in neizsledna njegova pota!“ (Rimlj 11, 33). Vsi tisti, ki kritizirajo božjo odredbo in razlage sv. Cerkve, bi morali pasti na kolena in skesano govoriti z Jobom iz stare zaveze: „Ah, premajhen sem! Zatemnjeval sem božje osnove z nerazumnim govorjenjem; govoril sem brez razumevanja...“ (Job 40, 4 in 42, 3).

60. Če bosta mož in žena vneta v srčni molitvi, če bosta pogosto prejemala svete zakramente spovedi in obhajila, se zanašala na moč tistih posebnih milosti, ki so jima zagotovljene z zakramentom cerkvene poroke, bosta dobila od nebeškega Očeta dovolj moči in utehe, da vztrajata v čistosti in svetosti zakona. Bog, kateremu iz ljubezni prinašajo žrtve zakonskega stanu in roditeljskih dolžnosti, bo izlil na njihove duše svojega blagoslova kot poroštvo večne sreče, ki jo smejo z zapuščanjem pričakovati.

Vedite, predragi verniki, da vas na vašem potu spremljajo naše najtoplejše želje in molitve. Zdaj vam pa iz srca

podeljujemo svoj nadpastirski blagoslov: v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen.

Dano s škofovske konference v Zagrebu, 22. oktobra 1958.

† **dr. Josip Ujčić**, beograjski in smederevski nadškof, apostolski administrator Banata, v. d. predsednika škofovskih konferenc.

† **msgr. Aleksander Tokić**, barski nadškof, primas srbski.

† **dr. Franjo Šeper**, nadškof koadjutor zagrebški.

† **dr. Josip Srebrnič**, krški škof, administrator Čresa in Lošinja.

† **dr. Viktor Burić**, senjsko-modruški škof, apostolski administrator hrvaškega dela reške škofije.

† **msgr. Pavel Butorac**, dubrovniški škof.

† **dr. Smiljan Čekada**, skopljski škof.

† **dr. Peter Čule**, mostarsko-duvanjski škof in trebinjski apost. administrator.

† **msgr. Anton Vovk**, škof, apostolski administrator ljubljanski in slovenskega dela reške škofije.

† **dr. Maksimilijan Držečnik**, škof, apostolski administrator mariborski.

† **dr. Ciril Banić**, škof, apostolski administrator šibeniški.

† **dr. Dragotin Nežić**, škof, apostolski administrator hrvaškega dela tržaškoporske škofije in poreško puljske škofije

† **dr. Marko Alaupović**, škof, generalni vikar sarajevski.

† **dr. Franjo Franić**, škof, apostolski administrator splitski, nekoč solinski, in makarski.

† **msgr. Stjepan Bauerlein**, škof, apostolski administrator v Djakovu.

† **msgr. Mate Garković**, škof, apostolski administrator zadrski.

dr. Gabrijel Bukatko, vladika, apostolski administrator križevski.

msgr. Matija Zvekanović, škof, apostolski administrator baški.

dr. Mihael Toroš, prelat, apostolski administrator jugoslovenskega dela goriške nadškofije in slovenskega dela tržaškoporske škofije.

Alfred Pichler, kapitularni vikar banjaluške škofije.

PRED STO LETI JE UMRL SV. JANEZ VIANNEY

Dne 4. avgusta, leta 1859, je umrl v Arsu na južnem Francoskem, v starosti 73 let, tamošnji župnik, zdaj vsemu svetu znani in v vesoljni Cerkvi čiščeni sveti Janez Marija Vianney. Za stoletnico njegove blažene, svete smrti se pripravljajo v tukajšnji deželji kakor tudi drugod po katoliškem svetu spominske proslave in pobožnosti, tako od strani duhovščine kot od strani vernega krščanskega ljudstva.

Sveti arški župnik po vsej pravici zasluži ta spomin. Njegovo junaško življenje nesebične ljubezni, gorečnosti in neprestanega tihega žrtvovanja je skozi vseh sto let, ki potekajo po njegovi smrti, kakor svetla luč duhovnikom in vernikom svete Cerkve, opominjajoč vse, kako je treba v življenju ljubiti Boga nad vse in ljubiti bližnjega kakor samega sebe; kako je treba goretj za božjo čast in za zveličanje neumrjočih duš.

Svetniki so kakor zvezde na nebu, vsaka s svojim posebnim sijajem, ene večje in svetlejše od drugih. Ena velikih zvezd na svetniškem nebu svete Cerkve je gotovo sveti arški župnik Vianney, ves preprost in naraven, ljubezniv in prijazen, pa vendar tudi nepopisno vzvišen v svoji sveti duhovniški osebnosti.

Oživimo torej za stoletnico njegove smrti nekaj značilnih potez iz njegovega življenja, ki so nam ga popisali številni in slavni življenjepisci in nam je v splošnih obrisih že poznano. Pa o svetnikih vedno radi znova beremo in poslušamo, saj je njih življenje kot lepa zgodba, lepa pesem ljubezni in hrepenenja, veselja in trpljenja, stremljenja po najviših vzorih, ki imajo svoj izvor in središče v neskončnem, trikrat svetem Bogu.

+

Svetnikova mladost in njegov križev pot do duhovništva

Sveti Janez Marija Vianney je bil rojen leta 1786 v južni Franciji, v mali nribovski vasi Dardilly, v lionski škofiji. Starši so mu bili preprosti, pa globoko verni kmetje. Oče, resen in trd po značaju, pa pošten in z malim zadovoljen; mati, mehka, svetniška duša, ki je svojim otrokom in zlasti malemu Janezku, svojemu ljubljencu, že od prvih časov spoznavanja sadila v dušo ljubezen do Boga, do križanega Jezusa, do Marije, do svetih angelov in svetnikov, do svete Cerkve, do revežev, do vernega, čistega življenja.

Kadar koli se je sveti Janez Vianney v življenju spominjal svoje blage matere, se mu je zlomil glas in so se mu porosile oči od ganotja. Dejal je hvaležen in prevzet: „Svoje matere se ne smemo spominjati drugače kot s solzami.“ Veliko ljubeznivih in ganljivih dogodkov iz teh ljubečih odnosov med materjo in njenim svetniškim otrokom nam opisujejo svetnikovi življenjepisi, pa ni prostora, da bi se ustavljali ob njih. Kako pa so materini nauki, zalivani z njeno molitvijo, v Janezkovem srcu padli na plodno zemljo in zorili v svetniško klasje duhovniške časti in žrtve, naj nam oriše naslednja ljubka zgodba.

Janezek Vianney je že v prvi mladosti zahrepenel po duhovništvu. To hrepenenje ga je vsega obvladalo. Živel je angelsko čisto in nikdar ni mislil na kaj drugega kot na to, da bi se mogel kdaj vsega posvetiti Bogu v duhovniški službi. Pa je moral biti mali deček že od vseh početkov zelo prikupen, da je po njem

zahrepenelo srce male sosedove Marije in to že zelo zgodaj.

Ko je bil Janezek star sedem let, so mu oče zaupali častno nalogo, da je z osličkom tovoril žito v mlin. To veliko čast in veselje, ki odtod prihaja, bomo razumeli vsi, ki smo se v kmečki hiši rodili, v njej rasli in živeli. Tovoril je torej Janezek žito v mlin in pot ga je peljala mimo sosedove domačije, kjer ga je zagledala mala Marion, ki je tudi imela že sedem let. Z vso silo je mala spremljati Janezka v mlin. Mama ji brani, ker je daleč, a slednjič ji le dovoli. Mirno se pogovarjajoč gresta mala dva ob osličku proti mlinu, sredi pota pa vsi malo počivajo. In ko osliček muli zeleno travo ob poti, začneta mala dva, sedeča v senci drevesa, govoriti o svoji prihodnosti.

Sami vemo iz otroških let, kaj vse pride otrokom na misel, kako velika in resna vprašanja jim nenadno prevzamejo dušo. Marion, bolj živa, je že kar mislila na zakon, seveda z vso otroško preprostostjo. Približa torej svoj obraz malo bliže Janezku in zardela reče: „Janezek, če bi naši starši kdaj hoteli, bi se lahko brž pomenili...“ Janezek je takoj razumel, za kaj gre. Uprl je v malo, živo Marion svoje plave, čiste oči, jih takoj dvignil proti nebu in odločno odvrnil: „O ne! Nikdar! Marion, pustiva te stvari.“ Utihi je otroški razgovor, tiho sta nadaljevala pot proti mlinu, tiho se vračala domov.

Minilo je mnogo let za tem nedolžnim dogodkom. Marion, ki je bila ostala dekle, je že stara pripovedovala to zgodbo duhovnikom, ki so zbirali podatke za kanonizacijski proces arškega župnika. Pripovedovala jo je med smehom in jokom, že stara in samska... Vse življenje je gojila v srcu to prvo ljubezen, ki je Janez, ves obrnjen proti Bogu in večnosti, ni občutil in ni mogel vrniti.

V viharnih časih krvave francoske revolucije poteka svetemu Janezu mladost, ki jo preživlja v trdem delu na kmetiji. Priden, pobožen, vzoren deček je, a velika bridkost mu teži srce: silno težko se uči. Šele z osmim letom se nauči brati. Ko je star trinajst let, prejme leta 1799, sredi revolucijskega terorja, prvo sveto obhajilo, pri maši, ki jo v tišini in skritosti noči daruje v kmečkem skednju preganjan, potujoč, skrivajoč se duhovnik. Mnogi teh duhovnikov so tedaj v gostoljubni Vianneyevi hiši našli varno zavetje. Tam so pripovedovali o preganjanih in mučenih sobratih; tam so na skrivaj obhajali sveto daritev in delili svete zakramente. Mladi Janez je vse to videl in slišal. V njegovi duši ob vsem tem vedno bolj raste ljubezen do duhovništva in njegovega križa.

Ali silne ovire se stavijo temu njegovemu svetemu hrepenenju po duhovništvu nasproti. Dobro se mora boriti za očetovo privoljenje, ki se ne more sprijazniti z mislijo, da bi dal s kmetije tako pridnega sina. Ko se slednjič oče, po ljubeznivem materinem posredovanju, ukloni božjim načrtom, pride najtežje: učenje. K stricu v župnijo Ecully se mladi duhovniški kandidat preseli. Tam župniku svetniški župnik Balley, ki mu postane učitelj. Ali Janez, že sedemnajst let star, je trde glave; niti deset latinskih besed ne more v njej obdržati. Veliko moli in z junaško vztrajnostjo se pokori, da bi mu dobri Bog razsvetlil um in mu odprl spoznanje. S težkim, za njegovo mladost prestrogim pokorenjem skuša prisiliti nebo, da se ga usmili. Na božjo pot gre, na grob svetega Franciška Regisa, na težko pot čez hribe, trpeč lakoto in žejo, s prošnjo za milost, da bi se mogel naučiti toliko latinščine, da bi postal duhovnik.

S triindvajsetim letom je res sprejet v malo semenišče, a je še isto leto po Napoleonovi vladi vpoklican k vojakom. Posreči se mu zbežati in se nato celo

leto skriva kot dezertar v hribih, dokler Napoleon ne da splošnega pomiloščenja. Spet gre v semenišče, kjer se sedem do osem let mlajši tovariši norčujejo iz njegove nevednosti in trdoglavosti. Janez pa Junaško vztraja v svojem trudapolnem učenju in je končno sprejet v veliko semenišče v Lionu. Ali glej, nova preskušnja ga čaka. Po petih mesecih višjega bogoslovnega študija ga semeniški predstojniki odslovijo radi nesposobnosti. Ves potrt in skoraj obupan se vrne k svojemu očetovskemu prijatelju in učitelju, župniku Balleyu, ki mu vlije novega poguma in nadaljuje z njim z vso potrpežljivostjo duhovniške študije.

Res se Bog končno usmiljeno nanj ozre in Janez je ponovno sprejet v lionsko semenišče ter tam končno, pri tridesetih letih, potrjen za svete redove, bolj iz usmiljenja in radi silnega pomanjkanja duhovščine kot po svojih revnih učnih uspehih. Pravice do spovedovanja mu zaradi njegovega skromnega bogoslovnega znanja na škofiji zaenkrat še ne dajo. Ali kljub vsemu temu je Janez neizrečeno vesel in srečen. Po tako dolgotrajnih preskušnjah in naporih je končno le dosegel svoj od detinstva sanjani, vzvišeni, sveti cilj: duhovnik Gospodov je. Njegova duša poje z Marijo: Magnificat!

Prva kaplanska služba mu je pri dobrem župniku Balleyu v Ecullyu, ki uvaja mladega, gorečega duhovnega pomočnika za besedo in zgledom v naloge in skrivnosti dušnega pastirstva. Ob svetniškem predstojniku, ki je preživel vse strahote revolucije, opravlja sv. Janez prve duhovniške dolžnosti in se uči od njega in ga še skoraj prekaša v silnem pokorjenju in junaškem stremljenju po svetosti. Svetnik zori ob svetniku, mlajši še silnejši kot starejši.

V Arsu — župnik, spovednik, spokornik

V februarju leta 1818, ko mu je 32 let, je sveti Janez poslan v Ars kot župni

pravitelj. Župnija, ki šteje le okrog dvotridaset duš, je revna, zapuščena, brez duhovnika. Zadnji je pred časom umrl na jetiki. Podnebje je radi bližnjih močvirij zelo nezdravo. Duhovno stanje župnije je obupno: popolna verska nevednost in brezbriznost; če ljudstvo duhovnika že naravnost ne sovraži in prezira, je vsaj popolnoma brezbrizno do njega; alkoholizem, razbrzdanost, surovoost so v Arsu značilne poteze življenja, ki ga živi zane-marjeno, po revoluciji skvarjeno in zastrupljeno ljudstvo. Ko lionski generalni vikar mladega Vianneya pošilja v ta bogopozabljeni kot, mu pomenljivo reče: „Veliko ljubezni do Boga v Arsu ne boste našli.“ V Ecullyu je bilo pač vse drugače.

S težkim, zaskrbljenim srcem prevaža sveti Janez svoje borno pohišstvo iz Ecullyu v Ars; a trdno je odločen, da bo za zaupano čredo vse storil, vse poskusil, se zanjo vsega žrtvoval, naj ga stane, kar hoče. Vso pot iskreno moli k Bogu, k Mariji, k angelom varihom in božjim svetnikom za blagoslov in uspeh svojega poslanstva.

Ko zagleda Ars, poklekne sredi pota in moli še gorečneje. Ob prihodu ga nihče ne sprejme. Samoten se nastani v bornem, zapuščenem župnišču, pa že v ranem jutru hiti v cerkev in dolgo pozvanja za sveto mašo. Zaspano in malomarno se spogledujejo ob zvonjenju arški vaščani: „Imamo torej novega župnika.“ K sveti maši pride par starih ženic.

Vas živi naprej svoje posurovljeno življenje. Župan Mandy, pošten in veren mož, poda novemu župniku sliko celotnega položaja arške občine in župnije. Slika je res nadvse žalostna, skoraj brezupna. Ali Ars je dobil župnika, ki ve, kaj se pravi boriti se za božje kraljestvo. Vianney začne takoj ono silno borbo za duše svoje črede, ki je tako splošno znana in občudovana. Večino svojih dni in noči prekleči v cerkvi pred Najsvetejšim, boreč se kakor Jakob z Bogom za blago-

slov in milost božjo. Ker ve, da je pokora tisto silno sredstvo, ki približa Boga grešnemu človeku, se silno posti in svoje sestradano telo ponoči še biča do krvi. S to pokoro, ki je v svetniški vnemi šla predaleč, si resno oškoduje zdravje in pokvari želodec. Pozneje je te svoje stroge spokorne vaje v začetku svojega pastirovanja v Arsu smehljaje imenoval: mladostne norosti. Vse njegovo življenje v teh letih in tudi pozneje je ena sama silna odpoved vsemu, eno samo neprestano žrtvovanje, ena sama silna prošnja za duše župljanov.

Po devetih letih te silne borbe za duše arških vernikov pa božji Zveličar temu ponižnemu, skromnemu, neučnemu župniku odpre novo, silno poslanstvo. V mali, prej neznani Ars se začenjajo zgrinjati množice tujcev, romarjev, ki prihajajo, da vidijo svetnika, poslušajo njegov nasvet in se pri njem obtožijo svojih grehov. Župnik Vianney je po božjem sklepu potegnjen v središče silne borbe med grehom in milostjo, med življenjem in smrtjo, med nebom in pekлом. Ta silna borba bo trajala brez premirja več kot trideset let. Od leta 1817 do 1859 arška cerkev ni nikoli prazna. Množice iz vse Francije, romarji iz širnega sveta jo polnijo dan na dan, noč za nočjo.

Za svetega župnika to novo apostolsko polje prinaša novo silno žrtvovanje. Vseh trideset let je skoraj noč in dan zaprt v temno, ozko spovednico. Nič več nima časa za dolge, zaupne pogovore z božjim Zveličarjem v tabernaklju, ki so mu bili prej v tako veliko tolažbo in oporo; nič več ne more iti na obisk svojih župljanov, ki so mu postali prijatelji, in ga je pot do njih peljala preko polja in skozi gozd, kar mu je bilo kmečkemu sinu, v tako veliko veselje in razvedrilo; nič več se ne more zares navžiti zraka in sonca. Zadržala spovednica je postala njegov dom, njegovi razgovori so le še razgovori z ubogimi grešniki. Trajna zaposlenost, neprestana živčna napetost, silna duhovni-

ška odgovornost pri vodstvu tolikih in po stanu in razmerah tako različnih duš — to je bil grenki kelih, ki ga je Gospod Jezus ponudil svojemu duhovniku pri štiridesetih letih. In svetj Janez Vianney ga je sprejel. Ko je enkrat spoznal božjo voljo, se je vsega predal tej svoji nadčloveški nalogi. Skozi trideset let presedi od slej v spovednici dnevno od petnajst do osemnajst ur in tam rešuje duše tisočev in stotisočev, iz raznih krajev in stanov, preprostih in odličnih.

Njegov dnevni red, zapisan po nekem Petru Oriolu, ki se je vsled zaupanja do svetega župnika priselil v Ars, je skozi trideset dolgih let iz dneva v dan naslednji: Ob eni zjutraj, večasih že opolnoči gre v cerkev, da spoveduje številne romarje, ki čakajo nanj. Spovedovanje žensk traja do šestih ali sedmih zjutraj. Nato se kleče pred tabernakljem pripravi na sveto mašo in potem mašuje z vzgledno zbranostjo. Maša mu je ostala edina uteha, centralni vir moči in tolažbe. Mnogi romarji so se spreobrnil ob samem pogledu na sv. Vianneya pri oltarju. Po maši opravi zahvalo, blagoslovi nabožne predmete, ki mu jih verniki prinesejo v blagoslov in spregovori kakó besedo tolažbe njim, ki se mu žele približati. Šele zadnja leta življenja je šel ob tej uri v župnišče, da je tam popil čašico mleka. Skozi petindvajset let pa je ostajal tešč do poldneva. Potem gre spet v spovednico, kjer spoveduje moške do desetih ali polenajstih. Zatem odmoli na kolenih ure brevirja. Ob enajsti uri ima krščanski nauk za romarje in nato spove še kakšno osebo, ki ne bi mogla čakati. Opoldne gre v župnišče, kjer stoji zaužije skromno okrepcilo — nekaj postanih, nezabeljenih krompirjev, se nato nekaj minut počije in zatem odpre korespondenco. Ko obiše po njem ustanovljeno sirotišče ali kakoga bolnika, se vrne v cerkev, kjer izmoli zaključni del brevirja, vespere in kompletij. Nato spoveduje ženske do petih popoldne in za temi moške do polosmih ali

osmih zvečer. Potem gre na prižnico, kjer moli naprej rožni venec in večerno molitev. Ko se zatem vrne v župnišče, še sprejme kak obisk in gre nato v svojo sobo. Kaj dela tam tiste ure? Ne vem — prvič priča, a dejal bi, da ne ostane mnogo časa brez molitve. Mi vemo še več: skozi trideset let niti v teh kratkih urah noči ni imel miru in ga je po božjem pripuščanju satan motil, ker mu je toliko duš iztrgal iz njegovih peklenskih mrež. Drugi dan začenja sveti župnik delo prejšnjega dne od kraja. Priznal mi je, končuje omenjeni vernik, da v štiridesetih letih, ki jih je preživel v Arsu, ni imel zase prostega niti pol dneva.

Kako silno strog, kako strašen je ta dnevni red! Nikoli nič časa zase, vedno vse za druge. Ni šlo lahko. Človek se je oglašal v njem, narava se je upirala tej neprestani trdi vezanosti in uklenjenosti. Misijonski brat Atanzij, ki mu je bil dolga leta pomočnik in intimna priča tega herojskega življenja, pripoveduje: Slednje jutro se je trdo boril sam s seboj, da je vstal pred dnevom. Šel je v cerkev, kjer je znova začel svojo žrtev polno službo, z vzdihom: „Oj, vedno je treba začeti znova!“ Ali težki in grenki kelih Gospodov je obdržal ves čas trdno v svojih rokah in pil iz njega dan na dan vso grenkobo. Malo pred koncem je v spovednici oslabil in ko so ga prinesli v župnišče, je vzdihnil: „Grešniki bodo grešnika ubili.“ Samo resničen svetnik je zmožen takega dolgotrajnega, neprestanega žrtvovanja in te nepopustljive vztrajnosti v izpolnjevanju dolžnosti.

Zgled junaške ponižnosti

Sveti Janez Vianney je postal slaven mož. Ne le v Franciji, po širnem svetu se je o njem govorilo. Množice vdanih vernikov so se zgrinjale k njemu. Odličniki, škofje, slavni pisatelji in pridigarji so prihajali k njemu k spovedi in po navsote. Vsi srečni so številni romarji, ki

prihajajo v Ars, če se ga morejo dotakniti. se mu približati, z njim spregovoriti. Vsi se v glavnem spovedujejo pri njem; misijonski pomočniki, ki mu jih pošlje škof, imajo v spovednici le malo dela. So kakor sateliti sonca, ki vse nase privlači. Vsi hočejo le svetnika, vse le k njemu vre. Mali, neznatni župnik prej neznan arške župnije postane svetovno znana in slovita osebnost. V vsem tem je bila silna nevarnost za duhovni napuh. Moža, ki bi ne bil utrjen v kreposti kot sveti Janez Vianney, bi ta silni val občudovanja in slave spodnesel, kot je mnogo manjša slava in hvala spodnesla že premnoge. Sveti arški župnik pa je ob vsem tem ohranil globoko ponižno srce.

Že imenovani njegov duhovni pomočnik p. Raymond je o njem pri kanonizacijskem procesu pod slovesno prisego potrdil sledeče: „Kar me pri njem najbolj napolnjuje s strmenjem, je to, da se je mogoč na tako čudovit način ustavljati upijanjenju od neprestanega češčenja. Popolnoma je razumel in jasno je uvideval, da je bil on tisti, ki so ga hodili ljudje gledat in iskat v Ars. Vendar nisem nikoli opazil čustva prevzetnosti v njegovem srcu, ne slišal domišljave, ošabne besede iz njegovih ust.“

Drugi duhovnik priča o njem sledeče: „Pogled, govorica, zgled čistitega arškega župnika so me naučili, kaj je ponižnost, veliko boljše kot vse knjige. Če je govoril o sebi kot o ubogem grešniku, ki mu je treba obžalovati svoje revno življenje v kakšni samoti, je to delal s tako preprostostjo in iskrenostjo, da ni bilo mogoče niti najmanj dvomiti o njegovih čustvih.“

Samega sebe je v vsem zatajil in iskal v vsem le slavo božjo in zveličanje duš. Pri vsem svojem ogromnem apostolskem delu, ki ga je tako goreče opravljal skozi toliko let, je ponižno dejal: „Samo skromno orodje sem v božjih rokah. Ako bi bil dobri Bog našel bolj nevednega,

bolj nevrednega župnika od mene, bi ga bil postavil na moje mesto, da bi dokazal svoje usmiljenje do grešnikov.“

+

V svetniški slavi

Že za življenja so ponižnega arškega župnika vsi smatrali za svetnika. Ob smrti in pogrebu so mu izkazali časti, ki so jih deležni samo največji in najboljši ljudje. Ne v žalosti, v zmagoslavju so polagali v grob njegove zemske ostanke. Škof Langalerie iz Belleya je vodil pogrebne obrede, spremljan od tristo duhovnikov in šest tisoč vernikov. Komaj premagujoč svoje globoko ganotje, je škof govoril svoj nagrobni govor, ki mu je dal za glavno misel evangeljsko besedo: „Dobri in zvesti služabnik, pojdi zdaj v veselje svojega Gospoda.“ Vsi so čutili, kako je bila ta beseda na mestu.

Sveti papež Pij X. je 8. januarja leta 1905 Janeza Vianneya slovesno prištel med blažene svete Cerkve. Sam goreč dušni pastir je arškega župnika ljubeznivo imenoval svojega tovariša.

Najvišja slava, ki jo more na tem svetu doseči umrljiv človek, pa je bila izkazana arškemu župniku na binškošni praznik, 31. maja leta 1925, ko ga je papež Pij XI. v veličastnem obredu kanonizacije prištel med svetnike.

Tem slovesnostim, ki ostanejo navzočim v neizbrisnem spominu, je bilo dano po božji dobroti prisostvovati tudi piscu teh skromnih vrstic. Leta 1925 smo namreč obhajali po Piju XI. oklicano sveto, jubilejno leto. V Ljubljani so prav za binškošne dni organizirali svetoletno romanje v Rim, ki sem se ga, mlad duhovnik, z nepopisnim veseljem udeležil. Prišli smo slovenski romarji v večno mesto par dni pred binškošnim praznikom. Baziliko svetega Petra smo našli že vso ozaljšano, kakor se to zgodi samo za največje slo-

vesnosti. Prejšnjo nedeljo, v osmini Vnebohoda, je bil papež Pij XI. proglasil za svetnico nam vsem tako drago zavetnico sveto Terezijo Deteta Jezusa. Na binškošno nedeljo samo pa sta postala deležna te časti spet dva Francoza: sveti Janez Eudes in sveti Janez Marija Vianney. Ponosni na tako velike in slavne svoje rojake so se Francozi udeležili kanonizacijskih slovesnosti v izredno velikem številu in nosili vse stroške okrasitve in razsvetljave vaticanske bazilike.

Nepozabni mi ostanejo v duši tisti binškošni prazniki v veličastni, nepopisno lepó razsvetljeni cerkvi svetega Petra, ki je bila polna vernikov. V mogočem sprevodu je pred Pijem XI., ki nas je blagoslavljal s svojega vladarskega stola, na katerem so ga nesli po cerkvi, korakalo dvesto škofov in petintrideset kardinalov. Po slovesni kanonizaciji sta se odkrilj pred našimi očmi podobi obeh svetih duhovnikov, svetega Janeza Eudesa, apostola pobožnosti do presvetih Src Jezusa in Marije, in svetega arškega župnika Janeza Marije Vianneya. Prevzeti, ganjeni smo ju gledali in se jima priporočali.

Ena misel nam je polnila dušo: Če je njuna slava že na tem svetu tako velika, kakšna mora biti šele v nebesih! A nismo mogli mimo druge misli, ki preveva vse te vrste, napisane v spomin svetega Janeza Vianneya ob stoletnici njegove smrti: Le po križu in žrtvi se gre v nebeško slavo! Nobena druga pot ne pelje tja kot pot ponižnosti in skromnosti, pot žrtve in samozataje, pot zvestega spolnjevanja dolžnosti in velike vneme za božjo čast in zveličanje duš. Svetal zgled za vse to nam je vsem, duhovnikom in vernikom, sveti arški župnik. In ne le zgled, ampak tudi velik priprošnjik v naših življenjskih stiskah in borbah.

Sveti Janez Marija Vianney, prosí za nas!

ALOJZIJ KOŠMERLJ, Argentina

NA ŽEGNANJU

Tri nedelje zaporedoma med Veliko in Malo Gospojnico so na Uršlji gori žegnanja. Veliko, srednje in malo jih imenujejo okoličani. Vsakdo od njih privabi dosti ljudi, ki bi jih lahko razdelili v tri skupine: romarje, turiste in — zaljubljenca.

Je že tako: nobena dobra stvar ni brez slabih primesi. Tako je bilo tudi na romanjih. Sicer pa ne smemo vse pare in parčke metati v koš za smeti, kajti tudi med temi so lahko dobri primeri. K prejšnjim trem bi lahko priključili še četrto skupino: prosilcev za dobro nevesto.

Sveta Uršula, ki tako ljubeznivo gleda iz glavnega oltarja te najvišje stoječe cerkve v Sloveniji (1996 m), odeva namreč s svojim širokim plaščem enajst tisoč devic. Takole so prosili fantje kronano devico:

*„Adnejt tavžent jih imaš,
lahko meni eno daš...“*

Blatnikov Pavlej, ki je tisto leto že tretjič poromal na goro, je spadal najbrže v četrto skupino. Ne morem trditi, da je že trikrat prosil sv. Uršulo za nevesto, tisto gotovo ne, a to pot mu je nekaj reklo: sv. Uršuli se priporoči, pa boš uspel.

Pavlej je bil nesrečen. Imel je dečvo, dobro, lepo in tudi praznih rok ne bi prišla na grunt. Toda jezikava Brežnikova Marička je s svojim jezikom vse podrla. Mojci je verjela obrekovanju in se je z žalostjo obrnila od njega. Tako jo je prizadelo, da ni imela obstanka doma in je odšla k sorodnikom v Maribor. Predno je Pavlej zvedel za vse, kar se je zgodilo, je kajpak preteklo nekaj tednov. Takoj jo je ho-

tel ubrati za njo in ji dopovedati, kako stvari stoje. Toda naenkrat se mu postavi nasproti fantovski ponos. „Nak, za babami pa že ne bom hodil!“

To je bilo o pustu. Zdaj pa je jesen. Pavlej pa še vedno ne more pozabiti lepe Mojci. Oče ga priganja, da privede na domačijo „mlado“, Pavlej pa se ne more odločiti za nobeno.

„Sveta Uršula mi bo pomagala,“ je sklenil in odšel.

— — —

Mehko so donele orgle na koru in spremljale pobožno petje romarjev, ki so s prižganimi svečami stopali v rimski procesiji. Ta se je vila med stebri cerkve, okoli oltarja in zopet v vijugah pod kor.

Pavlej se je približal oltarju. Zazrl se je v milobo svetniškega obraza in skoraj pozabil izreči prošnjo. Zdelo se mu je, da se mu je prijazno nasmehnila. Zmeden v svesti si uspeha, je nadaljeval pesem, ki je donela iz polnih grl in odmevala od visokih obokov:

*„Marija, k Tebi uboge reve
mi zapuščeni vpijemo...“*

Po blagoslovu se je cerkev začela prazniti. Pavleju se ni nikamor mudilo. Tako prijetno diši po kadilu, pri srcu pa mu je tako mehko. Proti svoji navadi je ostal dalje časa v cerkvi. Popolnoma je pozabil, da se je treba podvizati, če hoče dobiti prostor v „Mežnariji“ ali pa v „Dolnji uti“.

Ko je začel stikati za prostorom, kjer bi se dalo vstati in napol dremaje prenočiti, je bilo že vse natlačeno. Pogledal je še v turistovski dom, pa tudi

tam ni bilo nič. Potem se je ustavil pri ognjih in popil čaj z rumom, da se je ogrel. Noči so na gorah hladne.

Ni mu bilo, da bi iskal družčine. Sam je stopal po mehki travni ruši na vrh gore in se vsedel na skalo. Začel je prestvi misli:

„Svetnica se mu je nasmehnila. Uslišala me bo... Toda, katera bo?“

Pred očmi so mu šle podobe vseh poznanih deklet, toda nikjer se ni ustavil, nikjer pomudil.

„Eh, kaj se trapim!“

Vstal je in počasi stopal proti Šmohorici.

Tedaj je polna luna začela dvigati glavo iznad Pohorja. Kmalu je oblila s svojo mehko svetlobo vse hribe in vrhove naokoli. Globoko doli na vzpetini nad trgov se mehko belí njihova kapelica. Hiša in poslopje je skrito med sadnim drevjem.

Poskal je zavetni kotiček na robu prepada. Tu je sedel in užival lepoto zgodnjejesenske noči. Nič ni gledal na

uro. Tu je hotel počakati jutra. Zopet je začel odvijati štreto misli.

Čez čas je slišal glasove, ki so se približevali, toda ni se dal zmotiti. Nepremično je napol sedel, napol slonel na skalo.

„Glej, glej! Tamle je nekdo. Za božjo voljo in prav nad prepadom,“ je dejal ženski glas.

„O sveta Devica! Saj je zaspal! Gorje, če se premakne! Zgrmel bo v globino kot kamen.“

„Kako so vendar ljudje neprevidni! Rešiti ga morava!“

„Da! Toda, kako? Če se mu približava, se lahko zbudi in... o Bog!“

„Prav potihó stopiva k njemu in ga zgrabiva, da se ne ustraši in pade...“

Pavlej je poslušal. Bil je nevoljen, da sta ga zmotili v prijetnem odmotavanju misli. Medtem, ko sta se mu molče približevali, je vstal in se že hotel preseliti drugam, kjer bo imel mir.

„Hvala Bogu!“ Dih iz dveh src.

Skrivnostno lepi in hrepenenja polni so večeri na Uršlji gori

„Zelo sta dobri, gospodični, toda nevarnosti ni bilo.“

„Mojci!“

„Pavlej!“

Stala sta si nasproti, oba presenečena in začudena.

„Tukaj moja prijateljica iz Mari-bora, moj prijatelj iz trga,“ je čez hip Mojci v zadregi predstavila.

„Me veseli!“

„Toda, Pavlej, kako si vendar izbe- reš vprav najnevarnejši prostor za prenočevanje?“

„In kaj zato?“

„Grd si, ko mi nagajaš.“

„Morda bi bil kdo vesel, če bi zdrsnil tam-le doli,“ ni odnehal Pavlej.

Mojci ni vedela, kaj odgovoriti. V zadregi je menčala rokavico v roki.

Usmerili so korake po rosнем, zele- nem baržunu.

— — —

Ida iz Maribora je brž spoznala, da je za peto kolo. Zato je odbrzela po Dobočju v kotanjo, kjer so prijatelji in prijateljice kurili ogenj, se greli in zbijali šale.

Pavlej in Mojci sta ostala sama.

„Kako krasna noč!“

„Zares lepa.“ Potem zopet molk.

Pavleju ni dalo miru. Moral je nekaj reči.

„Devica se mi je nocoj nasmehnila.“

„Katera devica?“

„V oltarju. Sv. Uršula.“ Sam nase se je vznevoljil, da je tako nerodno začel.

„Zakaj?“

Še bolj se je zmešal.

„Eh! Saj ne vem... Prosil sem jo za dobro nevesto, pa se mi je nasmeh- nila.“

„Ha-ha-ha-ha!“

Prav tisti droben smeh, ki ga je bil tako rado poslušal, ga je spravljal v za- drego. Ni vedel kaj povedati.

„In...?“

*Če z rožami sreče bo pot ti posuta,
hvaležno uživaj ta blaženi dar,
a pomni, da roža brez trnja ne rase,
naj to te ne moti, ne straši nikdar!
Brez trnjeve straže ni roži obstanka,
brez križev pozabi srce na Boga;
po cvetju dehtečem je laže hoditi,
a trnjeva pot le drži do neba.*

M. Elizabeta

„Mojci! Ali te mi je vrnila?“

Rahlo boječe jo je prijel za roko. Ni mu je umaknila.

„Marička mi je marsikaj povedala.“

„Zvedel sem, ko si že odšla. Ne ver- jemi ji! Hudobna je.“

„Bila sem v velikih dvomih.“

„Verjamem. Tvoja mama mi je po- vedala. Toda zdaj ne dvomiš več?“

„Ne, Pavlej!“

Potem sta molče stopala po rosni travi. Zvezde so jima mežikale z modre višine in se radovala ob sreči dveh src, ki sta se zopet našli.

Sončni vzhod je na gorah najveli- častnejši prizor. Stoječ na ravni skali sta Pavlej in Mojci gledala, kako prvi žarki božajo s svojimi mehкими prsti najprej najvišje vrhove, potem pa po- časi preganjajo temo iz dolin in ko- tanj. V mavričnih barvah se leskeče rosa na travnih bilkah in na redkem grmičju planinskega bora in šentur- šeljca (rododendrona), katerih zapo- zneli cvetovi se ujemaajo v njih barvah. To je nekaj tako lepega, da se da le čutiti, nikoli pa izraziti. Še strme čeri zgubijo svojo grozoto, ko se kopljejo v žarkih vzhajajočega sonca.

Iz sladkega opoja ju zdrami srebrni glas zvonov, ki kličejo v cerkev.

Pokleknila sta pred oltar in se za- hvalila za srečo, ki jima je to noč znova zasijala.

ŠOLSKE SESTRE V JUŽNI AMERIKI

So še duše, lepe kakor zvezde,
ki jasniijo sebične zemlje mrak;
velike duše, ki žive za druge,
ki diči jih ljubezni božje znak.

25. julija 1956 so „Šolske sestre province sv. Jožefa“ na skromen način proslavile srebrni jubilej svoje redovne province. Pred 25 leti so dospele v Južno Ameriko z namenom, da pomagajo pri izobrazbi mladine, pri strežbi bolnikov in na misijonskem področju.

Prvi začetki

V San Lorenzu pri Rosariu so si tam mošnji frančiškanski patri zelo želeli sester, ki bi jim pomagale pri vzgoji deklet. Na nasvet sedaj že pokojnega p. Leonarda Ruskovića OFM, ki je poznal šolske sestre še iz rodne Dalmacije, so se frančiškani obrnili na tedanjo mater Angelo Križanič, vrhovno predstojnico kongregacije, in jo zaprosili, naj bi dala nekaj sester na razpolago.

Blaga predstojnica je želji rada ustregla in je odločila za novo postojanko pet sester: sedaj že pokojno s. Marijano Lončar, sedanjo vrhovno predstojnico m. Terezijo Vidan, sedanjo provincijalno prednico v Argentini s. Evelino Vrhovc, prednico Poljedelskega zavoda (Hogar Agrario) v Montevideu s. Katarino Gizdič ter s. Majdo Grzetič, dolgoletno ravnateljico deklisškega učiteljišča v mestu Formoza blizu paragvajске meje.

24. maja 1931 so te sestre zapustile svojo nepozabno domovino in drage domače. 18. junija istega leta so se na ladji „Belvedere“ pripeljale v buenosairesko pristanišče. Tam jih je sprejel p. Ruskovič in jih zapeljal k sestram frančiškankam, da bi se hitreje priučile španskega jezika. Toda že dva tedna na to, na praz-

nik Marijinega obiskovanja, 2. julija 1931, so odšle v San Lorenzo. Zasedle so skromno urejeno poslopje, ki je bilo prej neke vrste ropotarnica.

Tekom 25 let so sestre z božjo pomočjo odločno napredovale. Že imajo v San Lorenzu moderno zgrajeno stavbo za noviciat. Hišo je prav ob 25-letnici prihoda v San Lorenzo blagoslovil rožarijski škof kardinal Anton Caggiano, ki je sestre kot tujke jugoslovanskega izvora sicer spočetka precej nezaupljivo opazoval, pa se je pozneje zanje tako navdušil, da mu danes vodijo celo kuhinjo na kuriji.

Poleg noviciata imajo sestre tudi šest razredno ljudsko šolo. Pričele so tudi učiteljiščem „Colegio Santa Rosa de Verberbo“. Poslopje že krepko raste iz tal.

Postojanke v Argentini

1. V Formozi že dolgo vrsto let delujejo frančiškani. So pravzaprav edini duhovniki, ki oskrbujejo to subtropsko argentinsko provinco. Tudi škof je iz njihovih vrst. — Ko so frančiškani spoznali požrtvovalnost naših sester, so jih želeli imeti tudi tam. 7. marca 1933 so se izkrcale v Formozi. Z neumornim delom, gorečo molitvijo, mnogimi žrtvami in s pomočjo požrtvovalnih domačinov so tekom let postavile mogočen šolski zavod sv. Elizabete, kateremu je pridano deklisški internat. Ta zavod, ki ima ljudsko šolo in učiteljišče, je vzgojil že na tisoče otrok in podelil učiteljsko diplomu štirim mladim dekletom. Postal je tako učiteljski rišče vere in prosvete za vso deželo.

Prizor iz misijon-
ske postaje sloven-
skih šolskih sester
San Leonardo, pa-
ragvajski Čako

2. Frančiškanski p. Iturralde je ustanovil pred leti misijon med Indijanci v Laishí. Tudi on si je zaželel pomoči slovenskih šolskih sester. Te so se mu velikiodušno odzvale in prišle na postojanko 7. februarja 1935.

3. **Provincialno središče v Rosariu.** Ker so imele v začetku sestre v San Lorenzu bolj malo vzgojnega dela, so začele razmišljati, kako bi svoj delokrog razširile. Spomnile so se, da živi v Rosariu izredno mnogo jugoslovanskih družin. Za njihove otroke so namenile odpreti zavod, ki naj bi otroke vzgajal versko in narodno. Takratni jugoslovanski konzul g. Branko Rubeša je našel primerno hišo, ki so jo sestre vzele v najem. Doživele pa so veliko razočaranje. Razposlale so nad dvesto pismem s prošnjo, da bi starši vpisali svoje otroke v novi zavod, pa sta se prijavi le dve deklici: Cilka Možgan in Bertica Rubeša. — Da se preživijo, so sestre nameravani zavod spremenile v internat za vseučiliška dekleta, ki naj bi v hiši imele stanovanje in prehrano, predavanja pa bi hodile poslušat na uni-

verzo. Takoj spočetka se je priglasilo 12 akademičark. Ustanova je lepo napredovala in gospodarsko stanje sester se je občutno izboljšalo. Treba je bilo začeti misliti na lasten dom. Odločile so se za hišo v ulici Córdoba 1646, ki je še vedno, dasi začasno, provincialna hiša. Hiša je vedno prenapolnjena ukaželjnih deklet in je postala premajhna. Seveda pa v sedanjih neurejenih gospodarskih razmerah v Argentini še misliti ni na kakšno razširitev poslopja ali nakup novih stavbišč. V hiši je tudi prijazna kapela, kjer je ob priliki, kadar obiše g. direktor Anton Orehar rozarijske Slovence, zanje tudi slovenska službo božja. — Sestre so prepričane, da jim je zlasti v Rosariu očaj sv. Jožef, ženin Device Marije, ki ga one z vsem zaupanjem častijo, stal odločilno ob strani. Iz hvaležnosti so si ga izbrale za zaščitnika tukajšnje province, ki se uradno imenuje „provincia sv. Jožefa“.

4. Na zapadni strani buenosaireškega pokopališča Čakarita leži nekdanj predmestno naselje La Paternal. Od l. 1930 do 1940 je tam kar mrgolelo Slovencev, ki

so bili večinoma vsi iz Goriškega ter Tržaškega. Tudi ti so si zaželeli slovenskih sester. Po posredovanju jugoslovanskega poslanika v Argentini dr. Izidorja Cankarja so prišle v aprilu 1937 sestre na Paternal in začele z internatom Srca Jezusovega. Slovenske otroke so učile petja in verouka in večkrat prirejale javne nastope ter družabne popoldneve. Sčasoma so si kupile lastno hišo. V internatu je prostora le za 35 otrok, ki so deloma slovenskega, deloma argentinskega porekla. Zelo bi bilo potrebno, da bi se poslopje preuredilo, a brez požrtvovalnih src to ne bo šlo. — Otroci hodijo na argentinsko državno šolo, v hiši pa jim nudijo sestre vso pomoč pri učenju. Poučuje se tudi krščanski nauk ter petje v slovenskem in španskem jeziku. Od leta 1951 ima ta hiša tudi kaplana slovenske krvi. Sedem let je vršil to delo g. Jože Jurak, od leta 1958 dalje pa je hišni kaplan g. dr. Alojzij Starc. Večkrat se je že napravil poskus, da bi se na Paternalu ustanovil tudi slovenski tečaj, kot že obstoja po drugih buenosaireških naseljih. Žal do njegove ustanovitve do sedaj ni prišlo. Glavni vzrok je v tem, da ni trenutno razen s. prednice na Paternalu slovenskih sester in da so gojenci mešani glede na narodnost, kar zlasti na slovenske negativno vpliva, da si slovenske šole kar nič dosti ne želijo. Ostane tako dolžnost naših staršev, da svojim otrokom zlasti v času počitnic preskrbijo vzgojo v slovenskem duhu.

6. Bolnica „Hospital de Beneficencia“ v Formozi. Sledeč besedam sv. Pavla, „ki je vsem postal vse,“ so sestre prevzele tudi bolnico v Formozi, kjer storiijo mnogo dobrega za zveličanje duš. Težko bolne lepo pripravijo na krščansko smrt. Veliko tudi vplivajo, da se uredijo zakoni, ki so v Formozi v veliki večini zgrajeni le na civilni zvezi ali pa še to ne.

7. Las Lomitas. V ta kraj je pred leti klical sestre sedaj že pokojni škof iz Re-

sistencije (glavno mesto province Čako) msgr. Di Carlo. Vodijo zavod Sta. Teresa. Podnebje je zelo težko, a sestre vsa leta vztrajajo, saj se zavedajo, da gre za utrditev božjega kraljestva v dušah mladih ljudi.

8. Lanús. Po prizadevanju g. Janeza Hladnika so se sestre naselile tudi v njegovi fari, ki je izrazito predmestna. G. Hladnik jim je preskrbel hišo za bivanje, sestre pa so prevzele otroški vrtec, tečaj za ročna dela ter šolski pouk v farni šoli pri sv. Jožefu Pompejskem.

9. Istočasno so sestre odprle tudi osnovno šolo ter učiteljišče v kraju Justiniano Posso, provinca Córdoba. Tja jih je poklical tamošnji župnik v želji, da mu žensko mladino utrdijo v veri in ohranijo krepostno in čisto. Zavod se imenuje „Instituto Virgen Niña“.

Iz povedanega je razvidno, da delujejo sestre v Argentini na devetih postojankah. Oskrbujejo provincialno hišo, štiri osnovne šole, tri učiteljišča ter eno bolnico.

Paragvaj

1. Misijon San José Esteros. Mesto Formoza je le nekaj ur oddaljeno od paragvajske meje. Ni čuda, da so tudi tam zvedeli o požrtvovalnem delu slovenskih šolskih sester. Sredi deviških pragozdov delujejo med Indijanci očetje oblati Brezmadežne. Ti so se obrnili na tedanjih vrhovno predstojnico m. Angelino Križanič in jo naprosili za nekaj sester. Č. mati si je vedno želela, da bi njena kongregacija tudi misijonsko delovala. Rada je zato dovolila, da so se štiri sestre vkrcale leta 1936 v Rosariu in odšle v Paragvaj. Bile so to sestre Evfrozima Jureš, Tobija Fideršek, Serafina Černe in Maksencija Vresnik. Z ladjo so se vozile teden dni do Puerto Casado. Tam so morale čakati na vlak, ki vozi le enkrat na teden, pa še takrat brez pravega voznega reda. Prvi razred ima lesene klopi, tretji je pa sploh

brez sedežev. Za sedež mora služiti prtjljaga. Da bi se vlaka na progi srečala, ni nevarnosti. Strojvodja mora le na to paziti, da ne povozi kakega konja ali krave. Poštaje nimajo lastnih imen, temveč so označene le po kilometrih. Na približno vsakih 20 kilometrov se vlak ustavi, da se založi s kurivom in vodo. Istočasno prejmejo delavci, ki vzdolž proge odirajo drevje, živila in časopise. Vlak pa sopiha naprej. Polnoč je že, ko se vlak ustavi. 145 km je že pretekel. Sestre prenočijo v skladišču, saj hotelov tu ne poznajo. Samo postajenačelnik živi v zidanem poslopju. Naslednje jutro priropotata dva tovorna avtomobila. Na njih sedijo apostolski prefekt msgr. Walter Veerwoort, dva brata in dva Indijanca. Preložijo prtjljago. Sestre prisedejo. Pot gre skozi pragozde in prostrane planjave. Nobene naselbine ni videti. Tudi sestre morajo spati pod milim nebom. Trikrat se vstavijo in počivajo. Vso hrano imajo v ratnje s seboj, kajti na poti ni dobiti drugega kot drva. Ponoči zakurijo ogenj, da se ne približajo divje zveri. Zjutraj so na prenosljivem oltarčku sv. maše sredi najveličastnejše katedrale — božje narave. Vse je tiho in svečano. Sij zvezd odseva v pramenu brlečih svečk. Po treh dneh so sestre na mestu. Pozdravi jih misijonska družina ter napol oblečeni Indijanci. Odidejo v kapelo in zapojejo „Tebe Boga hvalimo“. Pričenja se nova doba v zgodovini slovenskih šolskih sester.

2. Poleg misijona San José Esteros se naselijo sestre tudi na misijonski postaji San Leonardo. Preglavice jim dela zlasti neznanje jezika Čalupov. A sestre se hitro vživijo. Začnejo med mladino. Učijo molitvico, dela, reda in snage. V šoli jo poznajo z branjem, pisanjem in računanjem. Tudi pojejo radi mladi Indijanci. — Bog je obilo blagoslovil požrtvovalnost sester. Vsako leto je krščenih več otrok. Že se poročajo njih gojenke. S ponočjo misijonskih bratov si nove dru-

žine postavljajo hišice. Tako raste misijonska vas.

3. Zavod Santa Inés (Sv. Neža) v mestu Asunción. Ko je bila leta 1938 vrhovna predstojnica č. m. Terezija Hanželič na obisku v Argentini, je dobila iz paragvajskega glavnega mesta Asunción pismo od gospoda Luisa Lavorel, v katerem jo je prosil, naj se nikar ne vrne v Evropo, dokler si ne ogleda Asunciona. Sredi najhujše vročine je tako č. mati odpotovala v družbi s. provincijalke v Paragvaj. Tam je gospod Lavorel sestri zaprošil, naj njuna kongregacija prevzame Dom za vzgojo ženske mladine. Č. mati Hanželič je prošnjo uslišala ter odločila naj sestri Vendelina in Ada prevzameta vodstvo hiše. V tej hiši je vsako leto tečaj za ročna dela, ki ga obiskuje letno do štirideset gojenk, in internat za dekleta, ki obiskujejo višje šole.

4. Maternidad e Infancia Cruz Roja. Tudi predsednik paragvajskega Rdečega križa dr. Andrej Barbero je izrabil priliko, ko se je č. mati Hanželič nudila v Asuncionu. Naprosil jo je, naj bi dala nekaj sester za bolnico Rdečega križa, v kateri je tudi porodnišnica in dečji zavod. Č. mati vrhovna prednica je na ponudbo pristala. Prvi, ki sta bolnico prevzeli, sta bili sestri Anita in Odilija. Bolnica lepo napreduje. Radj pomanjkanja prostorov so dozidali enonadstropno hišo, ki je vedno prenapolnjena. Sestre poučujejo bolnice v molitvi, pripravljajo jih na prejem zakramenta sv. zakona in skrbijo, da umrejo dobro pripravljene.

5. Hospital Regional v mestu Concepción. Vzgleди vlečejo. Tudi g. škof iz mesta Concepción si je zaželel naših sester za svojo bolnišnico, ki je edina v vsem okraju. Neprestano je polna. Vanjo se zatekajo ženske, moški in otroci.

6. Postojanka Bella Vista na obrežju reke Apa na brazilski meji.

7. Postojanka Pedro Juan Caballero, tudi v bližini brazilske meje.

8. **Asunción.** V tem mestu delujejo zlasti uspešno severnoameriški redemptoristi. Nprestano ustanovljajo v paragvajskem glavnem mestu nove župnije. Po severnoameriškem zgledu, kjer ima vsaka fara tudi svojo šolo, kjer poučujejo redovnice, so se tudi oni obrnili na škofa Sosagaona, da jim preskrbi sestre. Ta je slovenske sestre že poznal, pa je kar nje predlagal. Tako delujejo sestre v Asuncionu po farnih šolah, ki jih obiskuje nad tisoč otrok.

Kot je iz povedanega razvidno, delujejo sestre v Paragvaju na dveh misijonskih postajah, v dveh bolnišnicah in na štirih šolah. Želijo si jih še na več krajih, a kaj, ko ni dovolj sestrskega naraščaja. Ne bi morda katero slovenskih deklet, ki bere te vrstice, začutila v sebi božji klic in vstopila v kongregacijo, ki je slovenska po izvoru in duhu?

Urugvaj

Tudi v Urugvaju so se šolske sestre naselile. Delujejo v treh hišah.

1. **Hogar Agrario.** Pred leti so v Montevideu ustanovili tamošnji katoličani gospodinjsko šolo. Dr. Roberto Berro, predsednik društva „Consejo de Niños“, je prišel v Buenos Aires in se obrnil na apostoskega nuncijsa s prošnjo, da bi mu svetoval sestre za omenjeno gospodinjsko šolo. Ker je apostolski nuncij že vedel, da naše sestre vodijo gospodinjsko šolo San Antonio de Padua pri Buenos Airesu, se je obrnil kar nanje. Že 1. decembra 1936 so se z ladjo odpeljale v Montevideo

štiri slovenske sestre: Marijana Lončar kot prednica, s. Agripina, s. Karolina in s. Hozana. V pristanišču jih je sprejel sam nadškof msgr. Aragone. Takoj jih je dal odpeljati na novi dom, ki leži na položnem hribočku in je bil pred 50 leti last urugvajskega predsednika Santosa. Še isto popoldne je g. nadškof blagoslovil kapelico in hišo. V tem zavodu se vzgajajo zapuščena dekleta, istočasno pa se vaje v praktičnem gospodinjstvu, ki so jih vsako leto udeleži do petdeset deklet.

2. **Hogar Sacerdotal** (Duhovniški dom). O velikih noči 1945 so sestre prevzele Dom za onemogle duhovnike. Lepa hiša stoji v središču glavnega mesta sredi krasnega parka. Prve, ki so se posvetile tej lepi službi, so bile sestre Katarina Gizdič, s. Evgenija, s. Silvija in s. Marta.

3. Najnovejša postojanka Inskih sester v Montevideu je **Colegio Inmaculada del Corazón de María**. Zavod še ni prebrl dil vseh začetnih težav, a se izredno naglo in lepo razvija. Sestre vodijo šestrazredno šolo, otroški vrtec ter tečaj za šivanje in ročna dela.

Pogled na 25 let blagoslovljenega dela napolnjuje sestre z globoko hvaležnostjo do božje Previdnosti, ki vse sladko in krepko ureja. Ni jim žal, da so prišle v dežele ob Srebrni reki. Samo to prošnje Boga, da bi jih ohranil polne začetnega idealizma in vedno znova polnil njih vrste, kadar jih smrt skuša razredčiti.

Po zapiskih s. Avrelije Plankove
priredil Jože Jurak

Deli svoje dohodke s svojim Bogom, daj Kristusu, da bo deležen tvojega dobička, daj Kristusu delež na svoji posesti, da te tudi on vzame za sodediča svojega nebeškega kraljestva (Sv. Ciprijan).

Takšni so skopuhi: nikomur ne privoščijo ničesar; svoje obilje hranijo za svoje otroke, da se navadno skvari; kajti otroci skopuhov navadno brezumno in požrešno zapravijo, kar se očetje nagrabili z brezumno skrbjo (Sv. Anton Pad.).

NI VSAK ZA DVOVPREGO

V dvoje živeti ni lahko. Vsakdo nima poklica za to. Čim dalje živim, tem več dokazov mi prinaša življenje, da beseda „samski poklic“ ali „zakonski poklic“ ni prazna, da gre tu res za poklic. Marsikdo gre v zakon brez poklica ter bi bilo zanj in za druge mnogo bolje, ako bi bil ostal zunaj in se ne poročil. Prav tako pa je tudi res marsikoga kar škoda, da se ni poročil, ker bi bil lahko v zakonu vzoren, kakor izven zakona ne zna biti.

„Niso vsi za dvovprego,“ pravi preprost človek; sam še vlečeš, ako pa je treba vleči skupno, se začne čudno „natezanje“ naprej in nazaj; zdaj eden, zdaj drug; nikoli oba hkrati in prav vedna navzkrižja. Tako se pokaže, da nista za dvovprego ali da vsaj nista prava dva v isti voz vprežena.

Premalo mislijo ljudje na to, da je mnogo več ljudi, ki nimajo poklica za zakonsko življenje, kot pa navadno mislimo. To je tudi ena izmed temeljnih resnic življenja, ki pa nas jih nihče ni učil razen življenje samo: trdo in resnično, kruto in brezobzirno nas vsak dan na to opominja, a prepozno.

Brez nagnjenja

Svet je čuden; vedno slišite samo pomisleke zoper tiste, ki živijo samsko („ce-libat“). Zlasti za moški svet poudarjajo, češ da ni mogoče vzdržno živeti.

Toda več ko imam opravka z ljudmi, dalje ko k meni prihajajo s svojimi vprašanji, težavami in pisavami, bolj se mi odkriva notranji svet zakonskega življenja, ki ga prej nisem poznal, ki ga pa

tudi večina poročenih ljudi ne pozna, kajti vsakdo živi in se zanima le za svoje življenje, za svoj primer in niti pojma nima, kake težave imajo drugi. Spoznal sem zlasti, da je mnogo ljudi, ki sploh nimajo poklica za zakonsko življenje.

Kaj primerov bi mogel o tem napisati! In ko gre pri vsem tem za pravilno razvite, zdrave, ne morda živčne ali bolesterne (psihopatske) zakonce. Ne gre za primere morebitne „nezmožnosti“ (duševne ali drugače povzročene), ki sodijo v področje zdravstva, zlasti tako imenovane „psihoterapije“, ne, gre za ljudi, ki so popolnoma zmožni zakonskega življenja, samo potrebnega nagnjenja zanj nimajo, niso „zahtevni“.

Hirschfeld navaja v svojem obširnem delu o spolnosti primere mož iz zgodovine, zlasti učenjakov, ki so ostali vse življenje neporočeni in so o sebi tudi odkrito izjavili, da niso nikoli čutili posebnih spolnih potreb. Tako angleški filozof John Locke, G. Leibnitz, T. Hobbes, B. Spinoza; dalje največji nemški filozof, Imanuel Kant, ki je o sebi trdil, da ni čutil nikoli niti najmanjšega spolnega nagnjenja, in vendar je bil zelo normalen, zdrav in močan; živel je 80 let in zrevolucioniral s svojo filozofijo ves svet.

Podobnih ljudi je sorazmerno veliko, vsekakor pa več, kot ljudje na splošno mislijo, tudi v vsakdanjem življenju, in sicer izven zakona in v njem. Kdor trdi, da ni mogoče spolno vzdržno živeti, razen ako je kdo „abnormalen“ in „manjvreden“, vidi pač samo pol ljudi, druge, ki so seveda bolj „tihi“, manj „hrupni“ in vzbujaajo manj pažnje, ker imajo pač manj težav, pa gladko prezre in jih ne pozna.

Posebneži

So pa zopet ljudje, ki so včasih zelo zahtevni in nasilni v spolnih potrebah, ki pa kljub vsemu nimajo poklica za zakonsko življenje. Imenujejo jih posebneže.

*Večkrat so seveda tudi tisti, ki nimajo spolnih nagnjenj, po svojem značaju obenem posebneži. Toda te smo omenili že v prejšnjem odstavku. Tu mislimo na tiste, ki so navadno nemogoči zakonci: po svojem značaju so posebneži, niso za življenje v dvoje. Med njimi so najrazličnejši.

Enj so posebneži kar v dobrem pomenu besede: nikomur nič hudega ne store, nič niso nasilni, a se tudi nič ne menijo ne za ženo ne za otroke. Živijo čisto svoje posebno življenje. Družina od takega posebneža nima nič. Ženi dá samo potrebni denar, kaj in kako družina s tem živi, ga dalje več ne vznemirja in ne zanima.

Drugi so hujši: nasilni, brezobzirni, samopašni; vse mora iti po njihovi trmi, če ne, je v hiši strah in groza. To so svojevrstni sebičneži, ki so tudi v spolnem življenju zelo zahtevni in brezobzirni do žene; ne dajo radi denarja od sebe, otroke pa naj redj „lepa naša domovina“. Žene so prave mučenice, ker taki možje živijo še naprej kot samci brez dolžnosti do družine in brez čuta odgovornosti zanje. Žena naj bi popustila v vsem, sami pa ne popuste v nobeni svoji razvadi: so surovi, zahajajo v gostilne, v svojo družbo, delajo po svoje, kakor so bili vajeni prej, so brezobzirni, zahtevajo „mir“, da mora vse po prstih hoditi, si ne puste nič reči, popraviti, opomniti itd.

Taki se prav nič ne zavedajo, kaj se pravi zakonsko življenje, ki je dvovprega. Ne vedo, da pomeni stopiti v zakonski stan ali „vzeti si boljšo polovico“ obenem opustiti pol svoje volje in pol svojih razvad, ker sicer je „boljša“ polovica docela izrinjena in nemogoča.

Če tak posebnež dobi rahlo, tenko-

čutno ženo, ob njem ne bo srečna in se bo vse življenje grenila, ker bo v vsem razočarana. Odurna narava, ki v zakonu ne išče posebnih tenkočutnosti, bi ob takem še najmanj trpela; v tem primeru bi pa verjetno šlo „kar zob za zob“.

Isto velja za ženski svet v razmerju do moškega. So deklice, ki po vsem svojem značaju, navadah in usmerjenosti nikakor niso za zakonski poklic. Nočejo se podrediti novim zakonskim dolžnostim, hotele bi še kar naprej živeti, kakor da so brez moža. Do moža so hladne, sebične; ni jim ne do moža in ne do otrok. Edina pravica, ki jo možu priznavajo, je, da služi denar in jim ga vsak mesec izroči, da z njim gospodarijo in milostno vrnejo kakega „kovača“ za tobak, kakor da so ga same zaslužile. Ti ljubi mož pa si pri tem sam gumbe šivaj, peri in likaj, pa če si zdrav ali bolan, oskrbljen ali zanemarjen.

Posebnico ali posebneža, ki nikakor ni za zakonsko življenje, bosta fant in dekle pravi čas spoznala; sumljivo je, ako se kdo trmasto drži svojega in se ne dá premakniti ne v mišljenju ne v ravnanju; ako uveljavlja trmo s kujanjem, zamerljivostjo in maščevalnostjo. Če vse to počne že tedaj, ko se šele komaj približujeta drug drugemu in ko mlada ljubezen nehote pomaga, da drug pred drugim skrijeta in premagujeta svoje posebnosti, samovoljnosti in napake, kaj bo šele pozneje, ko zaljubljenost mine in bo iskral vsak samo svojo „pravico“.

DRAT

BODI POKORNA!

Krepost pokorščine je poglavitna in najvažnejša krepost mladih ljudi. Imenujemo jo krepost, ker jo kristjan vrši zaradi Boga. Kristjan namreč ni pokoren in podložen toliko zaradi svoje koristi, marveč zato, da Bogu ugaja in njegovo sveto voljo izpolnjuje.

Krščanska pokorščina ni lahka stvar.

Pokorščina je krepost, ki si jo je treba s težavo priboriti. Človeku je sploh težko svojo voljo potisniti ob stran in se podrediti volji nekoga drugega. Človek je po naravi le preveč svojeglav in domišljav. Kdor se hoče v kreposti pokorščine vaditi, se mora sprijazniti z zatajevanjem in odpovedjo. Posebno mlademu trmoglavcu se zdi včasih nemogoče, da bi svojo trmo odložil in se podredil volji predstojnikov. Takemu bi lahko zaklicali:

Kdor sebe ukrotil je,
najlepšo si zmago pridobil je.

Vadi se v tej tako važni kreposti pokorščine na ta način, da se svojim težavam prostovoljno odpoveš in da se voljno podrediš tistim, ki ti imajo pravico ukazovati. Dokler si bila tako rekoč otrok, o kreposti pokorščine skoro ni moglo biti govora. Ubogala si pač iz pobožne otroške preprostosti ali pa zaradi pritiska. Odslej pa se izkaži za pravo kristjanko in bodi pokorna iz lastne volje, da bi na ta način Bogu ugajala in ljudem. Svobodna pokorščina ni nobena sramota zate! Nasprotno! Nobena stvar ni tebi bolj v čast kot svobodna podreditev pametni volji tvojih predstojnikov.

Ne dovoli, da bi te mogel kdo hujskati k nepokorščini in upornosti zoper tvoje starše in predstojnike. Kdor se tem zoperstavlja, se zoperstavlja Bogu samemu, ker so božji namestniki. Samo če bi kaj grešnega zahtevali, bi se jim morala upreti. Zakaj v takem primeru velja zapoved božja: Boga je treba bolj poslušati kakor ljudi.

Morda porečeš: saj vendar nisem noben otrok več, iz leta v leto sem pametnejša in izkušenejša. Kako dolgo pa naj še poslušam druge in ubogam? Na to odgovarjam: Dokler imaš učitelje, jim izkazuj spoštljivo pokorščino. In dokler imaš kakršnekoli predstojnike, jim izkazuj spoštovanje in pokorščino. To je vo-

lja božja in istočasno tebi v korist. Če se boš v mladih letih naučila ubogati, boš pozneje tudi znala ukazovati. — Posebno pa te opozarjam: Izkazuj dobrim staršem spoštovanje, pokorščino in ljubezen, dokler te Bog osrečuje, da starše še imaš.

Vedi in pomni: Tvoji najboljši in najzvestejši prijatelji so tvoji starši. Tudi ko boš že samostojna in ko ti bodo že sive nitke barvale lase, poslušaj rada nasvete sivolasega očeta ali matere. V vseh okoliščinah je to zate najboljše, ker ti starši samo najboljše želijo.

Naš Zveličar, ki nam je učitelj v vsaki kreposti, nam daje prelep zgled pokorščine. Sv. pismo pravi o njem: „Jezus je prišel v Nazaret in bil pokoren svojim staršem.“ — To je kratek stavek, ki nam odkriva Jezusovo mladostno življenje, a vsebuje bogat pomen in veliko vsebino.

Jezus je šel kot dvanajstleten deček za praznike v Jeruzalem, nato pa je do tridesetega leta stalno bival pri starših v Nazaretu. O dvanajstletnem dečku velja — ne o otroku — da je bil svojim staršem pokoren in nato vse do tridesetega leta, ko se je poslovil od roditeljev in začel javno delovati. S tem hoče božji Zveličar učiti, da moraš biti svojim staršem prostovoljno pokorna tja do zrele starosti.

Jezus je kot Sin božji po modrosti in dostojanstvu svoje starše neizmerno prekašal. Kot prvemu in najvišjemu v božji nazareški družini bi mu pristajalo, da bi vladal in ukazoval; njegovi starši bi ga nedvomno z veseljem ubogali. On pa je kljub božjemu dostojanstvu rajši hotel ubogati in biti podložen. Iz tega lahko spoznamo, kakšne neprecenljive vrednosti je pred Bogom prostovoljna pokorščina. Uči se od Zveličarja, da boš tudi ti pokorščino vedno ljubila in vršila.

N. T. Kr.

MARJETICA

PIŠE ZORA PIŠČANEC

XI.

Doktor Vinko se je odpočil in okrepal. Že je bil čas misliti na povratek.

Dolgo se Pavle mudi pri Marjetici. Ozre se v okno in zagleda ob oknu Cirilčka. „Cirilček, pokliči mi gospoda Pavla, čas je, da odrineva!“

Cirilček uboga, a komaj, da mu gredo besede iz ust, tako začudenje ga je prevzelo. Pavle in Marjetica sta tako strašno resna, zdi se mu, da so na Pavlovem obličju sledovi solz. Zakaj vendar? Saj Marjetica ne bo umrla! Ah, kako malo vere imajo ti veliki ljudje, si misli Cirilček in zdrvi pred Pavlom po stopnicah na dvorišče. Pavle pa še vedno stoji ob Marjetici in se ne more ločiti.

„Pavle, gospod zdravnik te čaka... Prosim te, obljubi mi še enkrat, da boš izpolnil, kar sem te prosila.“

„Marjetica, obljubljam ti, čeravno si niti misliti ne morem, kako bi brez tebe iskal in našel Boga.“

„O ne, Pavle, nikoli ne boš sam, pri tebi bom vse dni tvojega življenja. Molila bom zate v nebesih.“

Pavlu pa je tako hudo pri srcu. Sklone se nad Marjetico in rahlo poljubi njeno čisto čelo.

„Na svidenje, moja dobra, zlata deklica.“

Ne da bi se še enkrat ozrl, naglo odide iz sobe.

Na dvorišču ga je sprejel Vinkov presunljivi pogled.

„Hm, fant moj, kmalu bo treba še

tebe zdraviti. Ali je tako malo možatosti v tebi? Kaj bo pa tedaj, če Marjetica...“

Stavka ne more dokončati, tako brezmejna bol je utisnjena na Pavlovem obrazu.

„Pavle, pogum, zakaj bi že sedaj okleval, ko nimaš še nobenega povoda. Marjetica je zdrava in močna, premagala ba tudi to.“

Doktor Vinko in Pavle sta se že poslovila, ko se jima približata Cirilček in Metodek.

„Gospod zdravnik, ali vaju smeva spremiti do pol pota?“

Še slutila nista, kako sta mu ustregla. Nemalo ga je skrbelo, kako bo med potjo tolžil nesrečnega Pavla.

Doktor Vinko je dečkoma na njuno prošnjo prepustil svojo aktovko, ki sta jo nosila izmenoma zdaj eden zdaj drugi kot največjo svetinjo. Silno ju je zanimalo, kaj je v aktovki in kako se uporabljajo različni aparati. Posebno Cirilček je kazal živo zanimanje za vso zdravnikovo delo, tako da se mu je doktor Vinko nemalo čudil.

Na pol pota so se poslovili. Doktor Vinko je vsakega pobožal po svetlih kodrih.

Cirilčkov obraz je bil tako poln navdušenja nad vsem, kar mu je zdravnik pripovedoval, da mu je doktor Vinko pol za šalo pol za res obljubil: „Cirilček, tebe bomo pa dali v šole, da boš postal zdravnik, ali hočeš?“

Cirilček je tako ganjen, da mu ne more takoj odgovoriti. Čez čas šele zajeclja: „O gospod, pa še kako rad!“

„Le pridno se uči, potem bo že vse dožro.“

Motor je že davno oddrdral po prašni cesti, bratca pa še vedno sedita v travi vrhu hriba in se vneto pogovarjata o vsem, kar sta danes doživela. Cirilčku se zdi, da stoji na razpotju in da se pred njim odpira čudovito lepa, svetla pot.

XII.

Dolgi, neskončni so dnevi Marjetičine bolezni. V prej veselja dom se je naselila moreča žalost in skrb. Še cvetke na oknu žalostno povešajo svoje glavice, kajti Marjetičine roke ni več, da bi jih negovala. Spodaj na vrtu so se prav v tistih dneh razbohotele žametno rdeče vrtnice, a nikogar ni, da bi jih občudoval.

Beli angel smrti se vedno bliže in niže sklanja nad tihi dom in čaka samo še božjega povelja.

Mama Marjeta upognjena od skrbi kot senca tava po hiši. Komaj najpotrebnejše delo opravi. Prostrani travnik čakajo košnje, rumeno žito se zaman ozira po pridnih ženjicah.

Pogled mame Marjete je uprt samo še v njen nežni cvet, ki iz dneva v dan bolj slabi. Vse noči prebdi pri njej, drži njeno vročo roko v svojih in posluša trpeče vzdihne njene blodeče duše.

Ko v dalji zažarijo vrhovi gorá, se utrujena dvigne, da pripravi najpotrebnejše za novi dan.

Cirilčku in Metodku je zamrla pesem na ustnicah, ugasnil smeh in vrisk, še orglice vse zaprašene samevajo v kotu sobe. Nič se ne čudita, da ju mama tako zgodaj budi za v šolo. Še njima so noči predolge. Večkrat se zgodi, da kar sredi noči pricapljata v Marjetičino sobo, pobožata njeno vročično čelo in tiho spet odtavata. Vsaکو jutro sta v cerkvi pri sv. maši. Tam molita tako prisrčno kakor še nikdar v življenju. V šoli sta raztre-

sená; učitelj ju razume in ju po nepotrebnem ne izprašuje. Po pouku se, ne meneč za sošolce, zaženeta proti domu in vsa zasopla planeta v Marjetičino sobo.

„Marjetica, kako ti je?“ Bolno se jima nasmehne, še pred njima ne more več skrivati vedno hujše oslabelosti. Zgodí se, da jima na njune pozdrave ne more odgovoriti. Predaleč je njena duša v svetu blodečih sanj. Tedaj oba bridko zajočeta in se skrijeta v mamino naročje.

Popoldne pa se spravita na bližnji grič, raz katerega se odpira razgled na vasico spodaj in na široko belo cesto, ki vodi v mesti. Nepremično strmita v to belo progó sredi zelenja travnikov in polj, dokler se na njenem skrajnem koncu ne prikaže zdravnikov motor. Olajšano se oddahneta in upanje jima na novo zažari.

Ko se motor ustavi v vasi, zdirjata po klancu navzdol, zdravniku in Pavlu naproti. Doktor Vinku dobro de njuna pazljivost. Vez prijateljstva postaja vedno tesnejša. Kaj vse bi napravil, da bi jima rešil ljubljeno sestrico. Pa vsa njegova zdravniška veda, združena z očetovsko ljubeznijo do bolnikov, mu tu ne pomaga dosti. Predobro čuti, da je nad njim še neka višja moč, kateri se mora tudi on ukloniti. Z vsakim dnem teže se vrača od Marjetice v mesto. Spremljajo ga objokane oči mame Marjete, proseče in roteče Pavlove, v čudeže verujoče obeh bratcev.

Najbolj pa ga vznemirjajo Marjetičine oči, žareče v neizmerni vdanosti trpljenja. Ne more jih razumeti, še zanj so uganka, ki skoro bolj kot telesne pozna dušne bolečine. Nikoli ni srečal mladega bitja, ki bi znalo trpeti in umirati s tako vdanostjo, da, skoro z veseljem, kot trpi in umira ta nežne deklica.

Pavle ga tudi skrbi. V teh dneh se je tako izpremenil, da ni več niti senca nekdanjega veselega, brezskrbnega Pavla.

Človeška srca, večna skrivnost, kdo jim more pogledati do dna? Neizmerna

bogastva nosijo v sebi, lepša od zvezd neba, krasnejša od biserov morja. Ljubezen in trpljenje jih lahko dvigne do nebesnih višin, ali pa pogrezne v najgloblje prepade obupa in žalosti. Blagor srcu, kateremu je trpljenje skrivnostna sila, iz katere črpa moč življenja. Največji zaklad je, ki nikoli ne usahne. Kdor trpljenja ni okusil, ne pozna življenja in ostane večten otrok.

Pavlu se zdi, da je pogreznjen v temne prepade, kamor pronica komaj še tenka svetloba upanja. V življenju se še ni srečal s trpljenjem, zato ga je našlo nepripravljenega. Dnevi so tako dolgi, noči brezkončne. Zvečer utrujen leže, da se zjutraj zbudi bolj izmučen. Njegova prva misel je Marjetica, ki mu sedaj kot meč prebada srce. Ko bi ga ne zadrževale stroge in neizprosne oči mame Marjete, bi kar sredi noči zdrvel k njej, da se prepriča, kako ji gre.

Prvi svit ga vsako jutro najde na poti k Marjetici. Ko zazvoni sveto jutro, je navadno že pri Marjetičinem domu. Mama Marjeta je ob tisti uri pri molži. En sam pogled v njeno prepadeno obličje mu pove vse.

„Ah, tako se bojim zanjo... pa naj se zgodi volja božja,“ svetlo žari skozi žalost njena vdanost.

Pavle jo nehote občuduje, ali ob misli, da bi jo posnemal, ga je groza. Utrujen sede na klop pred hišo, dokler mama Marjeta ne konča z delom v hlevu. Potem ji s težkim srcem sledi k Marjetici. Z vsakim dnem hujša je njegova bolečina, ko strmi v njeno izmučeno obličje, v njene od vročice razpokane ustnice. Oh, kako rad bi jih poljubil, da bi jim s tem odvezel bolečine.

Kljub vsemu trpljenju se mu Marjetica vedno skuša nasmehniti. In česar mu z besedami ne more povedati, to jasno govorijo njene oči, ki ne morejo več skrivati plamena ljubezni v sebi.

Čemu bi ga sedaj tajila? Njena duša

je postala njegovi sestra, njena ljubezen prekaljena v trpljenju, da je nobena zemeljska neurejena misel ne more več vznemiriti.

XIII.

Včeraj popoldne je bilo. Doktor Vinko je odšel v spremstvu dečkov zopet v vas in mama Marjeta je utrujena zaspala v naslonjaču. Marjetici se je vročina zvišala, v obraz je zažarela, nemirno je njen pogled begal po sobi. Pavle jo je ljubeče prijel za roko in se sklonil k njenemu obrazu. Tiho jo je poklical:

„Marjetica!“

Nasmehnila se je, a zdelo se mu je, da je daleč, daleč od njega.

„Pavle!“ je komaj slišno čez čas zašepetala! „Kako dober je Jezus! Kako sladko je umirati zanj iz ljubezni do tvoje duše... o kako bogato bo Jezus na tebi poplačal mojo malo žrtev življenja...“

Umolknila je za hip, nato spet nadaljevala s skrivnostnim glasom, kot bi njena duša stopila v lepši svet.

„Pavle, sedaj sem samo še tvoja sestra, ki pričakuje vrnitve svojega velikega brata iz daljnih dežel, zanj moli, medtem ko se on vojskuje za večnega Kralja. Pavle, kako sem ponosna nate, kako te ljubim!“

Z razbijajočim srcem je Pavle poslušal izpoved njene čiste duše, blodeče po skrivnostnih poteh smrtnih zarij. Veličina njene ljubezni ga je ganila, da bi skril obraz v njene roke in zajokal kot otrok.

„Marjetica, saj te nisem vreden, kakšen berač sem jaz napram tebi!“ je ves ganjen ponavljal in poljubljal njeno vročo roko.

Do dna prevzet je strmel v njo. Še nobena dekliška duša mu ni odkrila takih tajn, tako čudovitega svetišča, nikdar slutenih lepot.

„Pavle!“

„Marjetica moja, povej, kaj bi rada?“

Pogledal ji je globoko v oči, kakor da

bi na dnu njenega pogleda hotel razbrati potrdilo njenih komaj izgovorjenih besed.

Za hip je zopet zaprl oči, kakor da bi hotela s silo zbrati raztrgane misli.

„Pavle, ali si že dolgo pri meni?“

„Odkar je zdravnik odšel, te nisem zapustil.“

Še bolj se je zmedla in ga prestrašeno pogledala.

„Mislim, da se mi je bledlo. Povej mi, Pavle, kaj sem govorila?“

Zasmilila se mu je. Spoznal je, da

mu je nehote odkrila skrivnost, ki je bila zanjo več kot življenje. Ah, kako rad bi ji vse povedal in priznal, da ne zasluži tolike ljubezni. Pa premagal se je.

„Res, Marjetica; nekaj si govorila, a nič nisem mogel razumeti, dasiravno bi rad, priznam.“

Olajšano je vzdihnila in ga ljubeče pogledala. Pavle je povetil pogled, kajti vedel je, da ji je nehote ukradel največjo skrivnost.

In sedaj premišluje to skrivnost v dolgi noči brez spanja, boli ga, kakor da je on kriv njenega trpljenja.

Bridkosti Cerkve na Kitajskem

SVETI OČE O KITAJSKI CERKVI

Kakor vam je gotovo že znano, žive kitajski katoličani v zelo mučnih in težkih razmerah. Misijski, miroljubni glasniki evangelija, med katerimi je bilo mnogo nadškofov in škofov, so bili lažno ovadeni, po krivici zaprti in slednjič prisiljeni izgnani. Goreče in neustrašene domače škofove so vrgli v ječo. Mnogo ordinarijev so priprli in jih ovirajo, da ne morejo svobodno izvrševati svojih pastirskih opravil. V istih razmerah so duhovniki, ki so po cerkvenem pravu določeni, da jih nadomestujejo ali so imenovani za njihove naslednike. Vse to pa trpé zato, ker so odklanjali ukaze in povelja, ki jih v vesti niso mogli sprejeti.

Kdo se more torej čuditi, če čredo, ki jim je izročena, potem ko so udarili pastirje, zapeljujejo, ji grozé in izvajajo nad njo telesno in нравno nasilje, da bi jo priviedli do tega, da bi odpovedala zvestobo, zavrgla temelj svojega katoliškega poklica ter pretrgala svoje pokorščine in ljubezni, ki jo združuje s Petrovo stolico?

Z žalostjo pa moramo priznati, da tudi ni manjkalo takih, ki so se bolj báli ukazov ljudi ko svetih božjih postav. Klonili so pred nasiljem preganjalcev in prišli celo do tega, da so prejeli bogoskrusko škofovsko posvečenje, ki pa ne more podeliti nobene pravne oblasti nad

verniki, ker je bilo podeljeno „brez ukaza Apostolske stolice“. S tem protizakornim načinom svojega delovanja in z nasilno prisvojitvijo oblasti nad krščansko čredo so med ovčami povzročili veliko zablod, zmed in pohujšanja.

Ti prebridki dogodki so tako globoko užalostili našega velikega prednika, Pija XII. blaženega spomina, da je komaj nekaj mesecev prej, preden je bil poklican iz umrljivega življenja, da prejme večno plačilo, naslovil na škofove, duhovščino in vernike na Kitajskem okrožnico, v kateri razodeva obenem s svojim vzvišenim poukom vso svojo bridkost in skrb svojega srca zanje.

Med tem je mračen, vedno bolj globok molk, črn oblak zagrnil tiste škofije. Vemo pa, da so porabili vse zvižaje, vsa sredstva, da bi duhovščino in vernike spravili s prave poti in jih odvrnili, da bi ostali združeni s Cerkvijo.

Kako obžalovanja vreden in bridek prizor! Na eni strani nasilje preganjalcev, ki se skuša polastiti malodušnosti kristjanov, ki so že prestali toliko preskušanj v podobnem položaju, na drugi strani pa trpljenje in muke verskih spoznalcev, ki prelivajo solzé in zdihujejo nad takimi bogoskruskimi prizadevanji.

Vendar želimo tudi, da bi naš žalostni glas z opomini in svarili prišel do

tistih, ki so žal dali dokaze svoje slabosti, omahljivosti in zablod, zlasti do onih, ki so s tem, da so sprejeli in brez dovoljenja zasedli mesta pravih pastirjev in odprli nesrečno vrata strašnemu poskusu razkola. O, kako nam žge ustnice, kako stiska srce beseda, ki smo jo morali spregovoriti! In prav zdaj, ko sprejemamo na svoje rame breme papeštva, ko nas napolnjuje zavest vesoljnega očetovstva in ljubezni do vse človeške družine brez vsake omejitve, ne moremo drugega ko prositi vsemogočnega Boga, da odstrani v svojem usmiljenju isto nesrečo od kitajske katoliške skupnosti.

Kako bi mogel pastir vseh kristjanov brezbrizno in molče gledati zablode, bridkosti in needinost črede, ki mu je bila zaupana? Kako bi mogel odložiti globoko žalost ob pogledu nanje, ki bi po svetem duhovništvu, ki so ga prejeli, morali voditi ovce na pašo, jih združevati in voditi v edino stajo, pa jih v skrajni sili silijo s prave poti in od edinosti ter jih navajajo, da bi odpovedali pokorščino oblasti rimskega papeža, ki ga je Kristus, naš Gospod, postavil za temelj, za glavni vogelni kamen svoje Cerkve.

O, če se morda ti naši nesrečni sinovi bojé trpljenja, muk in solzâ, da bi s tem potrdili svojo zvestobo do Kristusa, naj se spomnijo in pomislijo, kakšno je plačilo — plačilo večne slave naše nepremagljive vere, ki ga je napovedal sam božji Odrešenik svojim posnemovalcem z besedami: „Služabnik ni večji ko njegov gospod. Če so mene preganjali, bodo preganjali tudi vas“ (Jan 15, 20).

MOLITEV ZA PREGANJANO CERKEV NA KITAJSKEM

Sestavil jo je sedanji papež, Janez XXIII. Molili so jo prvokrat v baziliki svetega Pavla v nedeljo, 25. januarja, ko so imeli posebno pobožnost za preganjane brate na Kitajskem.

O Jezus, božji Sin, ki si svojo Cerkev ljubil in samega sebe zanjo daroval, da bi jo posvetil, da bi bila pred teboj slavna in brezmadežna, poglej z usmiljenimi očmi na žalostne razmere, v katerih je tvoja skrivnostna nevesta na mnogih krajih katoliškega sveta, zdaj prav posebno med velikim kitajskim narodom.

Ti, o Gospod, poznaš nevarnosti, ki preteko dušam tvojih vernikov, poznaš obrekovanja in podtikanja, s katerimi sramoté tvoje pastirje, tvoje služabnike in tebi zveste vernike, ki želijo širiti evangelijsko resnico in tvoje kraljestvo, ki ni od tega sveta. Kako vztrajno in zagrizeno se prizadevajo, da bi raztrgali obleko brezšiva tvoji nevesti, edini, sveti, katoliški in apostolski rimski Cerkvi ter cerkvenemu načelstvu in krajevne verske občine ločil od edinega središča resnice, božje oblasti in zveličanja — Petrove stolice.

Ob pogledu na tako resne nadloge Te najprej prosimo odpušcanja za vso nečast, s katero te žalijo. Na poti v Damask si Savlu govoril: „Savel, Savel, zakaj me preganjaš?“ Te besede moreš ponavljati tudi danes, ko gledaš dogodke nove in pretekle zgodovine.

Upamo trdno v uspešnost tvojih vzvišenih besed, ki si jih govoril, ko si bil povišan na križ: „Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo.“ Kakor je bila tvoja žrtev v zveličanje vsemu človeštvu, tako naj bo tudi mučeništvu, ki ga trpi Cerkev, tvoja nevesta in naša mati na različnih krajih v zveličanje vsem ljudem.

O Knez miru! Naj se škofje in duhovniki, redovniki in navadni verniki povsod in vedno resno prizadevajo, da ohranijo edinost duha z vezjo miru. Naj tvoja vsemogočna moč premaga vse človeške nakane, da bi tako pastirji s svojimi čredami ostali pokorni glasu edinega vesoljnega pastirja, rimskega papeža, ki čuti v svojem srcu odgovornost in hrepenenje po najvišji ljubezni: „Sveti oče, ohrani jih v svojem imenu, ki si mi jih dal, da bodo eno, kakor midva“ (Jan 17, 11).

Poglej milostno, naš Odrešenik, na za-služenje in molitve svoje in naše Matere, vzvišene Kraljice misijonov in vesoljne Cerkve; na znoj, žrtve in kri neštetihih glasnikov vere, ki so na vseh delih sveta junaško pričali o tebi. Spomni se zlasti svoje dragocene krvi, ki si jo prelil za mnoge v odpušcanje grehov. Podeli Kitajski in vsemu svetu svoj mir, saj v nikomer drugem ni upanje zmage in miru, kakor v tebi, naš Gospod in večni Kralj narodov. — Amen.

POLJAKI PRI SV. OČETU

Objavljamo vdanostno poslanico, ki jo je kardinal štefan Višinski prebral ob priliki svojega obiska sv. očetu Janezu XXIII. v Rimu.

„Sveti oče! Vedno zvesta Poljska skazuje danes otroško vdanost Kristusovemu namestniku in se veseli povišanja Vaše svetosti na prestol sv. Petra. Nam škofom, duhovnikom, redovnicam in gorečim vernikom je dana neprecenljiva sreča, da smo danes glasniki naše domovine pred vašim prestolom: Naši glasovi namreč izražajo Vam, sveti oče, vdanost in porokorščino vsega naroda in vse cerkve na Poljskem.

Poljska je v preteklih desetih stoletjih vedno hodila po Kristusovi poti. Razsvetljeval jo je evangelij. Oklepala se je križa in nauka Cerkve. Naša domovina je doživela mnogo, nekaterih zelo bridkih prekratov. Vendar vse smo sprejeli kot milost božje Previdnosti, ki nas je zmagovalno vodila pod modrim vodstvom papežev do zmagoslavja evangelija in Cerkve.

Pripravljamo se na praznovanje prve tisočletnice katoliške vere na Poljskem. Leta 1965 se bomo namreč z radostjo spominjali tistega dogodka davne preteklosti, ko je Vaš prednik Janez XIII. sprejel naše očete v naročje matere Cerkve. Od tedaj se ni poljski narod nikoli ločil od nje, tudi tedaj ne, ko se je zdelo, da smo potopljeni v bibavico protestantizma ali bizantinskega pravoslavja. Vedno smo bili pod praporom križa rešeni vseh viharjev.

Zelo smo veseli, ker nas vodite Vi, sveti oče, z imenom, ki je tako ljubo našemu srcu, proti tej tisočletnici. Prav zato nas z Vašo svetostjo združuje molitev in zaupna ljubezen. Na dan svoje nepozabne posvetitve ste, sveti oče, omenili Čenstohovo in izrekli ganljive besede: „Mnogo molite zame pred milostno podobo vaše Device.“ Vaša očetovska želja je bila za nas ukaz.

V zadoščenje mi je, da Vam morem, sveti oče, povedati, da se od 6. novembra vsak dan bere ena sveta maša v Vaše vzvišene namene pri oltarju Matere božje v Čenstohovi. Tej pobudi so se pridružila tudi vsa druga Marijina svetišča na Poljskem. Že danes moremo položiti k vašim nogam poročila vseh oratorijev in cerkva, kjer se opravljajo molitve v Vaše namene. Trdno pričakujemo, da bodo te enodušne in goreče molitve vso katoliško Poljsko in ves naš narod vedno tesneje združevale z materjo Cerkvijo in z njenim vidnim poglavarjem.

Pred Vami so sinovi tiste Poljske, ki ste jo obiskali, in ko ste molili pred oltarjem v Čenstohovi; v srcu naše zemlje, ste obenem s svojim imenom zapustili nam v spomin tele besede: „Naj bo mir v tvoji moči, Kraljica Poljske, in obilje na tvojih stolpih.“

Tukaj v Rimu pod oboki vatikanske bazilike smo smeli postaviti oltar v čast presvete Devici Čenstohovski. Vsako jutro se pred njo zbirajo Poljaki, ki prebivajo v Rimu. Tu molijo, njih srca pa se zdi, da govoré: „Njeni temelji so na svetih gorah,“ ker zaupajo v materinsko varstvo Kraljice Poljske in ker se zavedajo nepremagljive moči, ki združuje to deželo s Kristusovo Cerkvijo, ustanovljeno na Petrovi skali.

Naša umetnica, Kazimira Dabrowska, je v svojem duhovitem navdihnjenju upodobila v miniaturi očetovski milino Vašega pogleda v slonovino, ki Vam jo, sveti oče, v imenu vsega poljskega naroda poklanjamo.

Odpustite, sveti oče, predrznost naše iskrene ljubezni in blagovolite to sprejeti. Obračajte vedno svoje oči, ki so izraz Vaše izredne dobrohotnosti, na našo Poljsko. Prepričani smo, da bodo te blažile naše gorje in našo bridko Kalvarijo.“

Sveti oče, Janez XXIII., je na to ganljivo poslanico odgovoril z besedami:

„Globoko in iskreno ganjeni vas spre-

Jemamo v svoji hiši, sinovi in zastopniki tistega dela Cerkve, ki trpi s svojim zelo ljubljenim očetom, Kristusovim namestnikom.

Tu med vami je Naš ljubljeni sin in vaš ljubljeni kardinal, nadškof v Gnieznu in v Varšavi. Več ko tri leta je bil ločen od črede. Bil je vržen v ječo in odstranjen. Trpljenje, ki ga je prenašal z velikodušno srčnostjo, mu je zagotovilo čast in slavo pred njegovim ljudstvom in pred vso Cerkvijo božjo. Pod njegovim vodstvom in pod vodstvom prevzvišenih pastirjev, trdno zvezanih s skalo nezmotljive stolice resnice — Petrovega prestola, katoliški Poljaki ne bodo omagali.

Toplo pozdravljam tudi vse vas, ki ste tu navzoči, predvsem našega častitega brata, gorečega nadškofa, mons. Gawlina, prelata avditorja Rimske rote in druge prelata ter vse vas, ki v različnih položajih in vsak na svojem mestu vztrajno sodelujete pri širjenju Kristusovega kraljestva. Gospod naj blagoslavlja vaše delo in naj vam dá, da bo rodilo mnogo dobrih sadov. Vpričo vas hočemo opozoriti tudi na ljubega vašega duhovnika, ki nas je v letih našega poslanstva v Franciji velikodušno in modro podpiral. Zdaj ga ni več med živimi. Ponesrečil se je, ko se je pripravljal, da bi izvršil delo krščanske ljubezni. Zato prosimo zanj božjega usmiljenja in plačila, ki gre pravičnim.

Ko smo pred nekaj tedni še trepetali in bili zbegani zaradi bremena, ki ga je Bog položil na naša ramena in prosili podpore v molitvi, ki se neprestano dviga k Bogu v vašem narodnem Marijinem svetišču, Nam je naš ljubljeni sin in kardinal nadškof gniezdenski in varšavski sam od sebe z velikodušno kretnjo zagotovil, da se bo ves čas našega papeževanja vse dni pri oltarju Device na Jasni gori opravljala božja daritev v naše namene. Ti nameni so: rešitev, mir in blaginja vseh narodov. Za to velikodušno dejanje se mu pred vami ponovno zahvaljujemo.

Bili smo tako srečni, da smo kot romar obiskali svetišče v Čenstohovi. Ta sestanek z nebeško Materjo je zapustil v naši duši neizbrisen spomin. Z zadošče-

njem omenjamo, da smo se že tedaj prepričali o vaši neizmerni ljubezni do Device Marije, vaše velike Zavetnice. Vztrajajte v njej še naprej! Še več! Okrepite in poglobite svojo ljubezen do presvete Device Marije. Potem njenega varstva ne boste nikoli pogrešali. Tudi Mi nameravamo obnoviti zvestobo do Device z Jasne gore. Zato naj sprejme dokaz naše globoke vdanosti. Monštranca, katero smo ji vdano poklonili, naj bo nekaj izraz stalne duhovne navzočnosti papeža med vami. Bodite trdno prepričani: Mi bomo z vami vsemi v žalostnih in veselih urah vašega življenja in ne bomo nehali prositi za vas najobilnejših milosti od božjega Usmiljenja po priprošnji vaše Kraljice in vaših svetnikov.

Ko so leta 966 vaš kralj in vaši predniki stopili v katoliško Cerkev, postali njen del, jo s tem razveselili in jo okrasili s sijajnimi čednostmi, je bil papež Janez XIII. najvišji pastir. Začeli ste že devetletnico, da bi se z njo pripravili na bogato in sveto proslavo tisočletnice krsta vašega naroda. Z veliko gorečnostjo se pripravite na tako važen dogodek. Ostanite zvesti obljubam, ki ste jih obnovili v temnem trenutku svoje zadnje zgodovine. Pogumna mladina naj se krasí z vonjavo tistih kreposti, ki jih izžarevajo plemenita dejanja očetov in mater in zaradi katerih je v teku stoletij ime Poljske postalo veliko. Nikogar naj ne zapeljejo zmotne materialistične teorije. Nikogar naj ne spravijo s prave poti gibanja, ki se sklicujejo na katoliško ime, pa ga le potvarjajo. Vaš apostolat za dobro naj dobiva vedno večji vpliv in doseže, da se bodo vrnili k Bogu tudi vsi tisti vaši rojaki, ki so ga v stiski zapustili. Za vse, tudi za tiste, ki so se oddaljili od Boga, prosimo iz vsega srca obilnega božjega blagoslova, prav posebno tudi za mladeniče, za bolnike in reveže.“

Na koncu svojega govora se je sveti oče zahvalil kardinalu za posnetek fotografije Marijine slike s podpisom mons. Roncallija, ko je kot romar obiskal svetišče v Čenstohovi, za poročila o svetiščih, kjer se opravljajo posebne molitve za svetega očeta in za dobro umetniško sli-

ko, ki predstavlja smehljaj svetega očeta.

Sveti oče je potem izročil kardinalu in nadškofu umetniško monštranco, ki jo je poklonil Marijinemu svetišču v Čenstohovi in vsem podelil apostolski blagoslov.

Vsi navzoči so sprejeli papeževo darilo z globoko hvaležnostjo in zapeli himno: „Bog varuj Poljsko...“ v potrditev neomajne zvestobe Cerkvi Jezusa Kristusa in njenemu vidnemu poglavarju. Sveti oče je še enkrat pristrčno pozdravil kardinala in navzoče prelato in med živahnimi vzkliki zapustil dvorano.

SVETI OČE O EDINOSTI APOSTOLSKIH SIL

Že tedaj, ko je svet oče prvič zvedel za ustanovitev in razvoj Katoliške akcije, mu je rajni škof iz Bergama, mons. Bernareggi, večkrat pripovedoval o Iginiju Righetiju in njegovemu delu. Pozneje je v različnih službah, ki jih je opravljal zunaj Italije, vedno dobival poročila o njem.

V zadnjih letih pa je mogel bolj natančno zasledovati to tako primerno delovanje. Zdaj z živo radostjo gleda pred seboj udeležence XXI. kongresa, ki zastopajo prava izročila katoliških Italijanov. Četudi so razdeljeni med seboj po različnih stanovih, predstavlja njihova edinstvo znatno moč in zbirko dragocenih sil.

Ker so se oče in tako delavni sinovi sestali na praznik presvetega imena Jezusovega, je papež srečen, da more obširneje razviti krasno misel svetega Bernarda, ki je v rimskem brevirju: „Tvoje ime je razlito olje.“ Olje daje svetlobo, hrano in se rabi za maziljenje. Če v katerem koli apostolatu samo pokličemo na pomoč Jezusovo ime, si že prižgemo luč in si zagotovimo gorečnost, prerojenje, rast v kreposti in mir.

Posebno vse to dosežemo pri oltarju, kadar se udeležujemo svete maše. In prav dela Katoliška akcija, da poživlja apostolsko gorečnost v tem glavnem vrelcu nadnaravnega življenja. Če se bo to življenje razvijalo in rastlo v tem pravcu, bo gotovo doseglo svoje vzvišene cilje. Ako pa bo izbralo drugi pravec, se bo spremenilo v popolno človeško orga-

nizacijo, ki bo iskala le časne minljive cilje, kar bo v veliko škodo dušam.

Sveti oče je potem govoril o tistih, ki uče z visokih stolic; to so: profesorji, učitelji in zdravniki. Primerjal jih je duhovnikom. Vsi se bavijo s človekom, ki je iz duše in telesa. Ne izvršuje prav svojega poslanstva učitelj, ki zanemarja duhovno vzgojo in glavni, zadnji cilj človekovega življenja. Ni pravi zdravnik, ki upošteva samo človekovo telesno, čutno življenje, prezira pa njegovega duha.

Tudi lekarnarji, ki jih knjiga Modrosti imenuje svetovalce človeštva, in tehniki, vodniki današnjih dni, ki dosegajo izredne uspehe, ne smejo pozabiti, da ima človek dušo in telo. Zato mora pravi napredek zadevati tudi njegovega duha.

Pravniki imajo zelo važno in kočljivo nalogo: pomagati morajo vedno pravici do zmage. Umetnikov, ki imajo danes tako različne smeri in cilje, ljudje vedno ne razumejo. Morda jih bodo razumeli kdaj pozneje. Vendar pa morajo tudi umetniki spoštovati božjo postavo, da jih Bog ne bo kaznoval, če bi svoje darove, ki so jih prejeli od njega, zlorabili in bi z njimi delal slabo mesto dobro.

Skratka: katoliški izvedenci cenijo vse po pravi vrednosti. Zato je njihova najvažnejša dolžnost, da uporabljajo vse naravne in nadnaravne pripomočke, da bi povsod Kristus zmagal. K temu bo mnogo pripomoglo preučevanje glavne tvarine kongresa: „Duhovno življenje in poklic“. Zgostiti jo morejo v en svetopisemski stavek: „Spominaj se štirih poslednjih reči in vekomaj ne boš grešil.“ Misel na te reči nam pomaga, da prav živimo in prav delamo. Budí nam tudi, kadar je potrebno, sveti strah pred Bogom. Svetniki in veliki cerkveni govorniki so vztrajno premišljevali poslednje reči. Monsabré je o njih natančno govoril svojim poslušalcem v cerkvi naše Gospe v Parizu.

Potem je svet oče priporočil enotnost, edinstvo in povezanost v mišljenju in delu. Opozoril je na različne skupine v istem gibanju, ki jih združuje isti cilj. Nujno je danes potrebno, da vlada edinstvo v vseh oblikah katoliškega udejstvovanja.

Če bo vse apostolske delavce vodil duh edinosti, razsodnosti in discipline, bodo gotovo dosegli zmago nad vladarjem tega sveta. Popolna in trdna sloga med njimi jim bo zagotovila, da bodo zmagali vse težave in boje.

Sveti oče priporoča edinost vseh apostolov presvetemu imenu Jezusovemu. Skrivnost Jezusovega rojstva in življenje na poseben način združuje vse tiste, ki so edinost izbrali za temelj svojemu delu.

Pastirji in modri so šli v Betlehem. Četudi so živeli v zelo različnih razmerah, jih združuje med seboj isti cilj: moliti hočejo božjega Odrešenika, mu darovati in mu tako pokazati, da ga resnično ljubijo. Po tridesetih letih tihe zbranosti zažari Luč. Jezus začne oznanjevati evangelij in svoj nauk potrjevati z mnogimi čudeži.

Njegov nauk pa more spoznati in razumeti le, kdor je krotak in iz srca ponižen. Le duh ponižnosti in krotkosti more streti ošabnost, prepire in razprtije. Pred svojo presveto daritvijo, v govoru in velikoduhovniški molitvi po zadnji večerji, priporoča Jezus edinost in zanjo prisi: „da bodo vsi eno.“

To Jezusovo željo in naročilo bo spomnil, kdor se bo zvesto držal njegovega nauka in bo pripravljen odpovedati se svojim načrtom, svojim nazorom in se podrediti skupnim, da bi tako pospeševal verski, duhovni in socialni blagor človeške družbe.

Prepiri so danes na dnevnem redu. Vendar to ni nič novega. Iz zgodovine Italije vemo, da so jo pogosto topli spori. Ko je v 15. stoletju nastopil sveti Bernardin Sienski, goreč apostol presvetega imena Jezusovega, so bile skoraj vse pokrajine žrtve prepиров in sporov. Nedinost je zapustila za seboj obžalovanja vredno opustošenje.

V Bergamu je leta 1422 pridigal sveti Bernardin Sienski. Nekega dne je označil, da je prejel pismo iz nebes, ki je naslovljeno na prebivalce mesta Bergama. Povabil je vse meščane, naj pridejo, da jim bo to pismo prebral. Cerkev svete Marije Vélike je bila tisti dan polna do zadnjega kottička. Svetnik je pred njimi

odvil zavitek z drobnimi črkami in jim prebral list svetega apostola Janeza. V njem priporoča vsem ljubezen in edinstvo v Bogu. To pismo so brez dvoma brali v času apostolov v bergamski cerkveni občini. Svetnik je to ugotovitev bistroumno izrabil, da bi dosegel edinost med njimi.

Iz tega dogodka moremo povzeti koristne misli. Poučevanje vedno rodi uspeh. Papež je vesel apostolata, ki ga vrže člani Katoliške akcije. Zato jih je spomnil na nekatera temeljna načela. Zvesto naj spolnjujejo svojo apostolsko dolžnost in širijo povsod ljubezen in dobroto Kristusovo, posebno pa edinost, da bi tako boljše služili Bogu.

PAPEŽEVE MISLI O POUČEVANJU

Sveti oče je lani sprejel udeležence narodnega tečaja za voditelje Italijanske katoliške zveze profesorjev srednje šole.

Papež je najprej odgovoril na izraze vdanosti, ki jo je v imenu vseh navzočih izrekel profesor Nosengo, predsednik zveze. Opozoril je na očetovsko nalogo, ki jo imajo profesorji do svojih učencev in spomnil na besede božje Modrosti: „Tisti, ki mene pojasnjujejo, bodo imeli večno življenje.“ S tem je poudaril, kako globok pomen ima poučevanje, ki posreduje drugim najvišjo božjo luč in budi upanje na večno plačilo. Profesor, ki takó opravlja svojo službo, izvršuje krščanski apostolat in je deležen bogatega zasluženja. Kadar pride namreč v nebesa profesor, ki je vse svoje življenje posvetil vzvišeni vzgojni službi, se mu nebeška vrata široko odpro. Tisti, ki poučujejo, so na nek način deležni skoraj milosti katoliškega duhovnika.

Na duhovni polobli žaré tri zvezde: duhovništvo, učiteljstvo in zdravilstvo. Vse so med seboj povezane, ker skrbé za celotno spopolnitev človeka, ki je enota, sestavljena iz duše in iz telesa. Kadar razlagaš bratu Gospodovo voljo, Gospodovo željo, ga podpiraš. Sveto pismo pravi, da je tisti, ki brata resnično podpira in mu daje trdno oporo v njegovem življenju, njegov pravi brat. Zato more vsak človek razumeti, kako važna je šola v njeni pravi podobi.

Potem je papež omenil, da se še živo spominja svojih prvih šolskih let in svojih vzgojiteljev. Obžaluje le, da ne more bolj obširno govoriti o vzgojiteljevih nalogah. Opozoriti hoče, da skrivnost učlovečene Besede lepo ponazoruje nalogo profesorja. Sv. Janez pripoveduje v šestem poglavju svojega evangelija, kako je Jezus obljubil, da bo postavil sveto Rešnje Telo. Izjavil je o sebi, da je učlovečena Resnica, ki hoče po veri prodrati v vsako osebo in da hoče dati svoje telo in svojo kri v hrano dušam.

Profesor mora biti globoko, tesno združen z božjo Resnico. Le potem se bo mogel žrtvovati in posvetiti kakor Jezus vsem in vsakemu posamezniku. O šoli, ki ima take profesorje, se more res reči, da je krščanska.

Na koncu je sveti oče izrazil željo, da bi še kdaj prišel z njimi skupaj in jim obljubil, da se jih bo spominjal pri večerni molitvi. Če morajo vsi moliti za različne ljudi, mora papež moliti za vse.

PAPEŽ VZGOJNI ORGANIZACIJI

Sveti oče Janez XXIII. je sprejel tudi predsedstvo Italijanske vzgojne organizacije in nekaj zastopnikov rimskih ustanov omenjene organizacije. Prišli so papežu izrazit vdanost vseh ustanov, ki so odvisne od te vzgojne organizacije.

Predsednik Petrilli je prebral pozdravno in voščilno poslanico. Papež je nanjo odgovoril, se jim zahvalil in jim povedal, da že dolgo pozna važno delo Italijanske vzgojne organizacije. Že prej je spoznal francosko podružnico matične ustanove v Italiji in živel v zelo pristržnem razmerju z zelo dragim in nepozabnim bratom Aleksandrom Alessandrini, ko je bil leta 1920—1921 ravnatelj tega zavoda „De Merode“, ki je bil last bratov krščanskih šol. Duhovnika Roncallija so namreč poklicali v Rim k papeški ustanovi za širjenje vere. Sprejeli so ga zelo prijazno in hoteli, da bi bil njihov gost v omenjenem zavodu. Ponudbo je sprejel. Tako se je vsak dan pogovarjal z ustanoviteljem vzgojne organizacije. Bil je človek, ki si je pridobil veliko zaslug, zelo bistrega duhá in velik v apostolskih žrtvah. Zanimal se je za vsa važna vpra-

šanja, najbolj seveda za vzgojo doraščajočih mladcev.

Takoj potem je papež nagovoril francosko podružnico Italijanske vzgojne organizacije, katere voditelje osebno pozna in katere dela je mogel zasledovati in podpirati, ko je nastajala in se utrjevala.

Organizacija je izvršila zelo važno in nenadomestljivo delo, četudi ni edina, k zasleduje cilje, ki imajo tako blagodejen vpliv na krščansko vzgojo otrok in mladine. Zaradi svojih izredno važnih ciljev in zaradi duha, ki ga zasleduje, zasluži organizacija prav gotovo posebno spoštovanje, posebno pozornost in podporo; kajti vzgojno delo, ki je toliko bolj važno, kolikor se nanaša na prva leta človekovega življenja, zasluži, da pri njem vsi sodelujemo. Delo tistih, ki poučujejo, je zelo blizu duhovniškemu delu. Božja Dobrota je obljubila veliko plačilo vsem tistim, ki delajo in poučujejo v božji Cerkvi.

Ko je poslušal predsednikov govor, je papež opozoril na posebno naključje. Omenil je nauk svetega Avgušтина in spravil v stik 34 let delovanja Italijanske vzgojne zveze s 34. leti svojega škofovstva. Njegovo dušnopastirsko delovanje, kateremu je božja Previdnost pridružila še duhovno skrb za ves svet, se je razvijalo vzporedno z delovanjem zveze, ki ji je posvečal vedno veliko pozornost.

Sveti oče je potem zaupal navzočim, da je noč med starim in novim letom prečul v molitvi. Opolnoči je bil pri maši svojega tajnika, nato pa je opravil sam sveto daritev.

Začetek novega leta posebno označujeta luč, ki žari iz molitev za zahvalo po maši in odločna volja, vedno spolnjevatvi božjo voljo. Sveta dolžnost vseh tistih, ki jih je Bog poklical k vzgojnemu delu, je, da vzgajajo mladino tako, da bo velikodušna in na razpolago Bogu. Vsal se mora prizadevati, da spozna Boga z njim živi, se ga oklepa s pristržno lju beznijo, mu na zemlji zvesto služi, da ga bo mogel po smrti vso večnost uživati.

NEODVISNI DIAKONAT?

„Le Missioni Cattoliche“, revija, ki izhaja v Milanu, je objavila poročilo o ten

da ni izključeno, da bodo na prihodnjem cerkvenem zboru govorili o uvedbi, neodvisnega diakonata, to je diakonov, ki bi prejel posebne naloge pri pomoči duhovnikom. To bi bili diakoni, ki bi bili poročeni in očetje družin. Revija piše, da se o tem mnogo razpravlja v Nemčiji in Franciji in prvi, ki je začel pisati in govoriti o tem, je bil msgr. William van Bekhum, apostolski vikar v Indoneziji. V Evropi je prvič govoril o tem na liturgičnem kongresu v Assissiu leta 1956 in naslednje leto je papež Pij XII. v svoji poslanici članom kongresa za laične apostolate posebej opozoril na to misel.

V bistvu gre za to, da bi zlasti v misijonskih deželah, kjer primanjkuje duhovnikov, ti diakoni pomagali. Diakoni ne bi bili vezani z objubo celibata, mogli bi pridigovati in nositi sv. obhajilo bolnikom; dalje bi stregli bolnikom in umirajočim, delili bi zakrament sv. krsta in vodili dobrodelne organizacije in ustanove po farah. Ti laični diakoni bi se za svoj poklic pripravljali v posebnih šolah in sicer ločeno od bogoslovcev, ki bi se še poleg diakonata pripravljali za duhovniško posvečenje. Nekaj poskusov v tej smeri je že izvedel kardinal Frings, nadškof v Koelnu v Nemčiji, in oddelek Caritas v Friburgu v Švici je že uvedel poseben tečaj za „diakone, ki bodo vstopili v zakonski stan“.

Missioni Cattoliche pišejo, da so protestanti že dolgo uvajali take diakone in da so bili uspehi dobri.

BOGOSLOVJE V BUDIMPEŠTI

Madžarska vlada (in ne cerkvene oblasti) je v Budimpešti odstavila rektorja katoliškega bogoslovja dr. Imreja Poppa, spiritala dr. Lipsaya in še enega profesorja. Nekaj tednov poprej pa so oblasti izgnale iz bogoslovja 14 bogoslovcev n zavod zaprle. „Magyar Kurir“, ki je bil nekoč glasilo madžarskega episkopata, piše, da so bogoslovce izgnale oblasti in zavod zaprle „cerkvene oblasti“. List piše, da so škofje to storili zaradi tega, ker se bogoslovci niso hoteli zavedati, takšno vlogo igra Cerkev v novih raz-

merah in so se „upirali uvedbi socializma na Madžarskem“. Toda v Vatikanu so kmalu objavili pojasnilo, da madžarski škofje takega pojasnila niso izdali in da je bil greh bogoslovcev v tem, ker se „niso hoteli udeležiti zborovanja organizacije duhovnikov za mir“. Bogoslovci so prejeli vabilo, pa se niso odzvali.

Poznejša poročila so navajala, da so iz bogoslovij izgnali še 60 slušateljev, ker so sprejeli resolucijo, ki izreka simpatije onim 14 tovarišem.

ZANIMANJE ZA POLJSKI

KATOLICIZEM

Katoliško glasilo v Poznanju „Przewodnik Katolicki“ objavlja izjavo kardinala Višinskega, ki jo je dal listu po vrnitvi iz Rima. Uvodoma poudarja kardinal, da je v Rimu povsod našel veliko razumevanje in zanimanje za Poljsko. „Ugotovil sem, da ves svet takoj izve za najpotrebnejše dogodke in zadeve, ki se dogajajo na Poljskem. Kjer sem prišel v stik z ljudmi, so me spraševali, kako je na Poljskem. Bili so prijatelji iz Sydneya ali pa iz Montreala in isto so me vprašali oni iz Bombaya. Ponekod se je ustvarjal vtis, da smo osamljeni. Ravno v Rimu sem mogel ugotoviti, kako je Cerkev univerzalna in kako ves svet čuti z nami.“

Ko sem srečal nadškofa iz Bostona, mi je tri dni pred svojim imenovanjem za kardinala prinesel ček za 25.000 dolarjev in sicer s prošnjo, da jih porabim za vzgojo poljskega duhovniškega naraščaja v Rimu. Kardinal Cushing je namreč izvedel za naše težave, želel vedeti podrobnosti in ko je slišal, kolikšnji so dolgovi naših zavodov za vzgojo bogoslovcev, je prišel k meni in mi izjavil, da hoče iz svojih sredstev kriti obveznosti in poplačati dolgove. Božja Previdnost nam je pomagala, kajti ta dar je rešil zavode in sedaj moremo mirno nadaljevati z delom in nismo več v strahu za njihovo bodočnost. V Rimu imamo sedaj 22 mladih duhovnikov, ki se izpopolnjujejo na rimskih zavodih in 17 poljskih bogoslovcev se pripravlja na prejem prvih redov.“

(Nekaj vtisov iz obiska po slovenski zemlji)

SPOMINI NA LEPE DNI

20. julij. Danes je božakovsko žegnaje. Radi birne, ki bo prihodnjo nedeljo, se praznuje Magdaleninje prejšnjo nedeljo. Tako smo se domenili, da bom opravil sveto mašo v Metliki zjutraj, potem pa šel na žegnanje na Božakovem. Gospod kaplan je bil naprošen, da gre na pomoč v Semič, kjer je prav ta dan žegnanje na Smuku.

Spet sem stopil na prižnico sv. Miklavža. 25 let je tega, ko sem bil tu zadnjič. Vse se spreminja, božja beseda pa ostane na veke.

Po končani maši so me obdali fantje in možje in tole so mi povedali: gospod Janez, velikokrat se spominjamo vaših besed in vašega dela. Danes, ko smo iz otrok postali možje, še vse bolj razumemo, kako prav ste imeli in vedite, da se držimo pota, ki ste ga nam pokazali. Tako je govorila beseda enega, ki je povedal misli ostalih.

Bili so tedaj fantje. Sedaj so možje. Bili so možje, sedaj so sivolasi. In tisti, ki jih ni več! Spomini lepih, a daljnih dni! Kar pomlajeni so se čutili...

Hitro je bilo treba na Božakovo. Spet sem bil tam, kamor sem najraje zahajal za sv. mašo in šolo. Pot do tja: mimo Treh far, skozi Rosalnice, Radoviče, Želebej. Cesta je prepeljana nižje in je lagodna, preje je bila strma. Tule je pa božakovska kapelica. Daleč gori vrh stopnic je ostala. Preje je bila ravno nad potjo.

Ura je že klicala pred oltar. „Po maši

se pogledamo, če se poznamo še in se pozdravimo,“ tako sem se opravičil in začel sv. daritev.

Lepo so zapeli. Božakovo je imelo vedno vzorno petje

Po končani maši so me obstopili. Še sem nekatere spoznal, a le redke. Saj so bili mnogi še otroci ob zadnjem srečanju. Kaj vse so doživeli med tem! In tisti, ki jih ni več, kot oče in Tonič Repovžev, Kozjan. In tisti, ki so šli po naravni poti v večnost kot bivši poslanec Jože Nemanič ter božakovski Bajuk.

Pri Repovžu se je, kot povsod drugod, zbrala vsa družina. Lepo smo pomodrovali in potem sem stopil še po hišah na okrog, polnih rdečeličnih otrok, ki so otroci tistih, ki so bili nekdanj moji fantje v Marijini družbi.

Kar celo popoldne smo praznovali, malo peli, malo molili in tako je že noč velela, da je dneva konec. Pri Nemaniču v Šelebeju je bilo zadnje dejanje, kot nekdanj, in še Čepjakov Martin je katero povedal, ne on, pač pa poslanec Jožič, ki ga tako imenitno ponaredi. Čepjakov Martin je pa že pred tridesetimi leti odšel k Bogu, kateremu je tako prečudno lepo klenkal v zagrebški štefanski cerkvi, da mu je sam škof za lon „čik“ dal.

Naslednji dan sem bil spet na Božakovem za sv. mašo, potem pa v Drašiče, sredi čudovitih vinskih goric in ljubeznjivih ljudi, katerim sem komaj ubežal, da obiščem še Tri Fare in vsaj nekatere družine v Čurilih in Dacarjih, od koder so bili prav najbolj delavni fantje in de-

Staadavno mesto Metlika v Beli Krajini, nema priča težkih dni, ki jih je naš narod moral in še mora biti za svoj narodni obstanek in zvestobo katoliški Cerkvi. Pred več stoletji je prav ob Kolpi moral odbijati turške navale; danes pa bori z brezbožnim komunizmom po vsej zemlji, kjer biva, neenaki boj za svojo moralno poštenost in trdnost v veri.

kleta v časih mojega delovanja v Metliki.

Stara Komenda še stoji in še vedno je v njej hiralnica, kot je bila. Le usmiljene sestre ni več, ki bi obenem z juho postregla bolniku in siromaku tudi s tolažilno besedo.

Bajukova Katarina je še pri dobri moči. Upokojena je, a prav zato ima čas, da skrbi za lepoto hiše božje. Živi pri Korenovih. Šturmova mama živi obdana od ljubezni hčera in vnukov. Leta je niso strla, bridkosti tudi ne. Šturm, Koren, Mežnaršič in koliko drugih je šlo po plačilo. Stari Vaha, apotekar, čaka v hiralnici na božji poziv in ima čas, da moli rožni venec. Kako je bil vesel male svetinje iz Lurda in Fatime!

Gangelj, sokolski starosta, nekoč stebber antiklerikalizma, je odšel k Bogu kot veren kristjan. Bil je vzor doslednega moža. Marsikaj lepega je povedal otrokom v svojih pesmicah in spisih. Nazadnje je pa dal tudi nauk, kako veren

kristjan Bogu svojo dušo izroči. Njegov dom je sedaj muzej.

Cerkev sv. Martina ni več cerkev. Saj je bila na tem, da se zruši, zato jo je prošt izročil občini in je postala zgodovinski muzej.

Konzum še stoji in je pač najbolj prometna metliška trgovina. Pred gradom pa je lepo urejen park s spomenikom.

Še v torek, 23. julija, sem imel v Metliki mašo, nato pa naprej. Iz Vinice vozi skozi Metliko v Ljubljano avtobus. Zbrzeli smo čez Gorjance. Izstopil sem v Črmošnjicah, kjer je bila nekoč znamenita gostilna pri Malenšku. Ni več to, kar je bila, a vendar se je domislil šofer, kje je in je ustavil. Tam je dom gospoda Janeza Malenška, ki je bil več časa tudi moj kaplan v Pompeju pri sv. Jožefu.

Kako so me pogledali, ko sem se predstavlil. Ko bi bil to pač sam njihov Janez! Marsikaj sta vprašala oče in mati; za

vse so se zanimale sestre, zvedavo so me pogledovali nečaki in nečakinje.

Pa sem le moral dalje. Potegnili so me v Novo mesto.

NOVO MESTO IN VIDEM

Naglo je drobil konjiček tja mimo Gotne vasi in čez Grm. Vse polno novih hiš stoji tja proti Kandiji. Novo mesto, pravijo, da se tudi ponaša že kar z 10.000 prebivalci.

Da je stanovanjska stiska resnična, sem spoznal tudi v Kapitlju. Vse polno strank živi v tem poslopju. Gospoda prošta, Lojzeta Štruklja, in kanonika Kresa sem komaj našel. Bila sta pri kosilu. Hotel sem obiskati v naglici nekatere osebe. Starši g. Milana Povšeta, župnika v La Plati, so bili odsotni. Pozanimal sem se za mater g. Jožeta Juraka, pa je nisem mogel dobiti. Prehitro sem moral naprej. Če bi vedel, da je moj vozni red v zmoti, bi imel vendarle nekaj več časa.

Moral sem predelati načrt. Vozilo za Kostanjevico je odšlo. Torej na drugo

stran! Čez pol ure imam avtobus na Krško čez Škocjan. Vozi sicer v Kostanjevico, toda prej gre v Krško. Tako se pa nismo zmenili! Obiščem torej župnika v Vidmu, ki je brat g. Rafkota Vodeba, podravnatelja zavoda Propaganda Fide v Rimu.

Cesta se križa vsak čas z novo avtostrado. Šenpeter, ki je sedaj Otočec, Bela Cerkev, Šmarjeta, Škocjan. Tam na oni strani mejé Gorjanci, tukaj pa varujejo krško dolino cerkvice, razpostavljene po vrhovih.

Malo pred nami je bil todle dež. Nas je pa že kuhala neznosna vročina.

Ob petih popoldne sem bil v Vidmu, toda gospoda nisem dobil. Prijazno me je sprejela gospodova sestra in prav vesela je bila tega, ker bo lahko jutri sveta maša. Gospod je bil namreč na potovanju in se je vrnil šele čez dva dni.

Kako daleč je pa v Zdole?, sem se zanimal. Tam župnikuje moj prijatelj Lojze Sunčič. Ni daleč, toda uro hoda pa je, tako sem zvedel. Prosil sem, če bi mi mogla dobiti kolo. Pa je menila: malo

Škocjan pri
Novem mestu

Skrivnostno lepa reka Krka, od jagrjetov obdana, potem ko je zapustila zaseko med Novim mestom in gradom Otočcem in se razliva v široko Krško polje

vam bo koristilo. Zdole so visoko in cesta ni kaj prida.

Kmalu je nekje steknila kolo in tako sem ga zajahal. Lepo je šlo tja do podnožja, kjer naj bi kolo pustil. Pa sem zgrešil hišo, kot mi je svetovala. Kar naprej sem rinil in tako privlekel kolo do župnišča v Zdolah.

Župnik je bil doma in se seveda na debelo začudil temu obisku.

Marsikaj sva uganila: kaj je bilo, da bo krasna vinska letina, da se že sedaj boji, kako bodo ljudje pijančevali. Sestra Ivanka, ki je bila v Zagrebu v času mojega dela tamkaj prednica slovenske dekliške Marijine družbe, je sedaj njegova gospodinja. Dobila sva jo na delu v koruzi. Seveda me je hotela pridržati, toda mene je dolžnost gnala nazaj v Videm. Zmenila sva se pa z gospodom, da pride on jutri s kolesom, pa bova poromala v Rajhenburg ter na Svete gore.

Vse drugače je bilo. Romanje sem opravil jaz še tisti večer, kajti kolo se mi je predrlo in sem imel časa dovolj med potjo za tri rožne vence. Tako sem delal pokoro, ko sem ob kolesu pešačil po cesti nizdol.

Ponoči je pa pričelo deževati in je seveda šlo nameravano romanje po vodi. Gospod Lojze je poslal glas, da ne pride. Saj je bilo nesmiselno.

Videm je tudi zelo porastel. Ima industrijo, ki dela hrup noč in dan. Na nekdanji župnijski njivi se je naselila metalurgična tovarna, ki izdeluje setavne dele za mostove in strehe in kdo ve kaj še vse.

Dalje tam je druga velika tovarna. Morje luči je bilo videti, ko sem v nočni uri ob kolesu stopal doli proti Vidmu.

Celo naselje prostornih štirinadstropnih stanovanjskih blokov je bleščalo s

svojimi okni na cesto. Krško menda ni kaj napredovalo. Most je kot je bil: lesen.

Tam me je čakal mlad možak. Bil je moj učenec v Kostanjevici. Prav na roko mi je prišel. Saj sploh nisem nič vedel, kaj bom našel v Kostanjevici. Tako pa mi je božja Previdnost tega poslala naproti. Sedaj živi tukaj. Oženjen je in dela v tovarni.

SKOZI BREŽICE V KOSTANJEVICO

Ker mi je dež preprečil romarski nart, sem si zamislil novega: V Kostanjevico nimam avtobusa zjutraj, toda iz Brežic bo gotovo. Zato sem skočil na vozilo, ki pride iz Senovega in gre v Brežice. Ta zamisel se mi pa ni obnesla. Kot furmanski konj, ki vse obrede, je zavijal na vse kraje. Najprej v Krško, nato v Leskovec, nato v Veliko vas. Ko je prijadral v Krško vas, je kostanjeviški avtobus že davno odbrzel. Jaz sem pa ostal na cesti. Moral sem peš v Brežice, ali pa čakati tam pol dneva.

Vreme je slabo kazalo. Ni padalo na debelo, a na drobno pa je. Vendar sem jo urezal kar po cesti.

Kaj naj povem od Brežic? Frančiškantov ni več. Cerkev so že Nemci podrli. Našel sem župnika, prijaznega mladega gospoda. V Zasavju je versko življenje

kaj nizko. Mladino je moderni tok potegnul zelo za seboj.

Poiskal sem nato dom prijatelja in gimnazijskega sošolca dr. Pečka, zdravnika v Brežicah. Marsikatero smo včasih razdrli; on je bil vedno poln ribniških šal. Po končanem delu v ambulanti — svobodne zdravniške prakse sedaj ni več — je prišel domov, bolje: se pripeljal, ker ima motocikel, in se seveda začudil obisku.

Obudila sva stare spomine in povedal mi je stvari, ki jih je doživel z Nemci in pozneje.

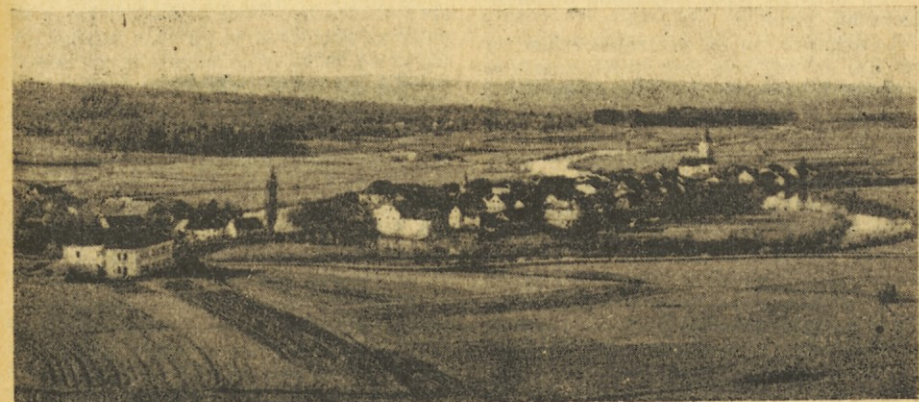
Vreme se je ustalilo. Tako sem mogel mirno naprej proti Kostanjevici.

Avtobus nabit kot vedno. V Krški vasi je zavil po južni strani Krke in šele v Cerkljah prišel na glavno cesto nazaj.

Oblaki so se raztrgali. Odprl se je krasen pogled tja čez dolenske griče in na Gorjance. Tako se mi je bližala Kostanjevica. Tamle je Sveti Križ. Tako se je včasih imenoval. Ne spominjam se več, kako mu pravijo sedaj. Božje reči in imena so namreč v novi Jugoslaviji izven mode.

Kmalu smo zdrdrali čez most. Avtobus je obstal.

Cerkev sv. Martina še stoji. Kar proti župnišču sem jo nameril. Leto in pol sem

Na otoku reke Krke ob vzhodju zelenih Gorjancev leži majhno, a zgodovinsko pomembno mesto Kostanjevica

SVETO JUTRO...

*Sveto jutro,
božje jutro,
ko med nami Kristus gre —
milost svojo v nas obnavlja,
nas ljubeče blagoslavlja,
išče slednjemu v srce:
Brat, ki za menoj si hodil,
skozi mrak in trnje blodil,
da bi k soncu našel pot,
pojdi z mano in zaupaj:
Jaz, tvoj Bog in tvoj Gospod,
sem Vstajenje in Življenje!
Name, truden, se opri,
da ti lažje bo trpljenje!
In hodila bova skupaj
v svetle zarjé,
v večne dni...*

Ljubka Šorli

tu kaplanoval. Od tu sem šel v Argentino. Nisem bil dolgo tu. Komaj se me bo še kdo spominjal.

Potrkam na pisarno. Predstavim se. Ljubeznivo me je sprejel župnik Francé Lokar. Veste, da vas ljudje že en mesec pričakujejo, tako mi je povedal in pravijo da boste v Kostanjevici ostali vsaj nekaj tednov.

No, ta je pa lepa! Saj sploh nikomur nisem nič pisal.

Ljubeznivo mi je postregel, nato pa sva šla, da poiščeva kaj starih znancev. Gosпода Likarja bova dobila doma?

Dobila sva ga; lasten dom ima in oženjen je. Ima štiri otroke. On je bil v mojem času kostanjeviški župan, vzor moža, oziroma fanta, kot je tedaj še bil, čeprav že v letih. Kdo bi opisal vtis, ki ga je nanj moj obisk napravil! Kar solze so mu prišle. Saj naju toliko spominov veže. Spomini na čase, ko smo se morali proti srbski čaršiji boriti in reševati slovenske pravice in tudi, kako se rešiti zapora, na katerega sem bil radi znamenitih punktacij obsojen.

Kaj vse je že doživela Kostanjevica! Izšla je med tem tudi knjiga o slavni zgodovini Kostanjevice, ki jo je spisal ing. Likar.

„Tukaj smo, in tukaj ostanemo,“ tako je pribil. On vodi sedaj vinsko zadrugo, ki je glavni predstavnik pristnega cvička iz Gadove peči.

Par korakov od njega dalje ima dom Kavčičev Jože, nekad eden glavnih prosvetnih delavcev in pevcev; še danes stoji na njem cerkyeno petje, ko so že deset let brez organista.

Namenil sem, da bi s kratkim obiskom odpravil v Kostanjevici, toda: „To pa ne gre!“ tako je pribil ing. Likar. „V nedeljo morate priti in božjo besedo nam boste povedali tako, kot ste jo nekoč. Do smrti vam ne bomo odpustili, če ne bo tako. Ta nedelja je Jakobova. To je prav naše žeganje in prav to nedeljo morate biti naši!“

In sem se udal. Torej jutri zjutraj moram domov; vrnem se pa v soboto popoldne. V nedeljo bomo pa uredili po programu, kot želi gospod župnik.

Res sem se vrnil v soboto. V Kostanjevici sem pustil glavni del svoje knjižnice in del sobne oprave, ko sem šel v tujino. Sedaj sem mogel pogledati, kaj je še ostalo. Hvala gospodu župniku, ki je ves čas reševal moje stvari; tako sem večino knjig dobil v redu. Celo pol ducata srajc je še bilo. Naj bo za farne reveže, če je še uporabno, tako sem odločil.

Polna je bila cerkev zjutraj, polna spet ob desetih. Tudi popoldne, ko je bil nauk za starše, se je nabralo mnogo ljudi, ki so želeli spet slišati mojo besedo in se kaj z mano pomeniti.

Kar mlade se čutimo, so mi zatrjeval fantje, ko vidimo vas in slišimo vaš glas. Kaj smo lepega doživeli tiste čase! S fotografijami so spremljali svoje pripovedovanje. Spoznal sem, da sem vse tisto jaz fotografiral. Dolgo je že minilo, ko nisem imel v rokah fotoaparata.

Po končani popoldanski pobožnosti so se zbrali vsi preživeli prosvetni delavci, nekoč fantje in dekleta, sedaj starši, da smo skupno sedli k pogrjnjeni mizi in doživeli tiste čase in dan mojega slovesa od Kostanjevice, 2. svečana 1936. Ko je bila že pozna ura, smo se poslovili. Ali se bomo še kdaj videli? Bogu prepuščam odločitev.

ARGENTINA

Ni ravno praznik sv. Rešnjega Telesa v Argentini praznik sonca in toplih žarkov. Pozna jesen nosi s seboj vlago, blato, dež in mraz. Letos pa le ni bilo tako. V nedeljo v nekdanji osmini praznika Srca Jezusovega, to je 7. junija so imeli letos Slovenci svojo telovsko procesijo. Kot je že običaj, so se zbrali v prelepi cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejii. Dan je bil sončen, brez vetra, prav spomladanski. Zato pa je bila tudi udeležba izredno mogočna. Sv. mašo je opravil g. salezijanec Janko Mernik, procesijo pa je vodil g. direktor Anton Orehar. Evangelije so peli France Grom in Franc Pintarič, ki sta sedaj diakona in bosta koncem leta posvečena v duhovnika, Janko Mernik in Gregor Mali. Šolskih otrok je bilo zelo veliko in so z veliko ljubeznijo trosili rože pred Najsvetejšim. Odrasli smo pa čutili, da se je domovina približala k nam in nas objela s spomini na procesije, ki so nam dan sv. Rešnjega Telesa napravile tako veličasten in privlačen.

G. direktor Anton Orehar je 12. julija slavil srebrni jubilej svojega mašništva. Popoldne je opravil zahvalno sv. mašo v cerkvi sv. Julije, kjer je v Argentini kot hišni kaplan začel svoje duhovniško delovanje, zvečer pa so ga zastopniki organizacij in duhovni sobratje pozdravili v Slovenski hiši. Ker je bila pričujoča številka že v tisku, ko je g. Orehar slavil svoj lepi jubilej, bomo izčrpno poročilo objavili v septembrski številki naše revije.

Šestdeset let življenja je spolnil g. duhovni svetnik Alojzij Košmerlj. V globoko krščanski družini s številnimi otroki se je rodil 25. julija 1899 v Sodražici pri Ribnici na Dolenjskem. Ker je kazal lepe talente, so ga starši poslali v Ljubljano, kjer je leta 1918 maturiral na humanistični gimnaziji. Vstopil je v semenišče in bil 29. junija 1922 v ljubljanski stol-

nici posvečen v duhovnika. Predstojniki so ga poslali najprej za kaplana v št. Rupert na Dolenjskem (1922—1925). Od tam je šel za kaplana na Trebelno, leta 1928 pa je bil poklican v Ljubljano in postal kaplan pri Sv. Petru v Ljubljani. Toda že naslednje leto so ga imenovali za stolnega vikarja v ljubljanski stolnici. Hitro so vsi odkrili izredne sposobnosti, kj dičijo jubilanta. Zlasti so vsi vzljubili njegove tehtne in sijajno podane govore. Zelo je ljubil delo v Marijinih družbah. Sodeloval je v mladinskem listu „Angelček“ in slovenske otroke v nemal in ljubezni do Matere božje. Poverilj so mu tudi mesto veroučitelja na 3. realni gimnaziji. Ponovno so ga klicali na deželo, da je tam govoril na raznih shodih Marijinih družb in proščenjih. Sredi silne razgibanosti ga je zadelo imenovanje za župnika največje ljubljanske fare Sv. Petra. 7. novembra 1936 je nastopil novo službeno mesto. Spočetka je mnogo trpel. Poravnati je bilo treba velik dolg. Tudi prenovitev cerkve, ki so je bili potem farani veseli, je bila združena z velikimi nevšečnostmi. Potem pa se je fara lepo organizirala. Po smrti dr. Mihaela Opeka je postalo prazno mesto predavatelja cerkvenega govorništva (homiletike) na ljubljanski univerzi. Vsi so bili soglasni, da to mesto najbolj pristojga g. jubilantu. Tako je jeseni leta 1938 nastopil novo službo in jo na splošno zadovoljstvo i bogoslovcev i vodstva semenišča opravljal vse do odhoda v tujino. — Naporu g. jubilanta so začeli roditi lepe sadove. Tedaj pa je prišla okupacija in rdeče nasilje. Vedno iz srca vdan svojemu škofu je g. Košmerlj sledil njegovemu zgledu in v svojih pridigah odločno udaril po zločinskem komunizmu. Z veliko ljubeznijo je govoril možem, organiziranih v „Prerodu“, vsak mesec na duhovnih obnovah. Tako je dočakal 5. maj 1945, ko je zvest svojim načelom rajše odšel v tujino, kot da bi klečeplazil rdečim oblastnikom. Pot

G. duhovni svetnik Alojzij Košmerlj, ki je letos 25. julija obhajal šestdeset let življenja

ga je zanesla v prelepo južnotirolsko mesto Meran, kjer je postal pomočnik v dušnem pastirstvu v župniji Mais. Njegovi govori v perfektni nemščini so postali znani daleč naokrog. Sčasoma je za njim prišlo še več slovenskih duhovnikov. Za vse je potem on skrbel in jih zastopal pred cerkvenimi oblastmi v Tridentu. G. škof dr. Gregorij Rožman ga je imenoval za svojega delegata za duhovne zadeve ljubljanskih duhovnikov-beguncev v tridentinski nadškofiji. Med tem se je preselilo tudi naše semenišče v Briksen na Tirolskem. Bil je več novih maš, na katerih je g. jubilent s svojim čudovitim zanosom govoril, da je še domačine navdušil, dasi niso razumeli njegovih besed. Vodstvo našega semenišča je izrabilo priliko in ga naprosilo, da je držal bogoslovce več predavanj iz cerkvenega govornišva. — Leto 1948 je bilo za g. jubilanta pomembno kot za toliko drugih slovenskih beguncev. Zapustil je nesigurno Italijo in 29. aprila prišel v Argentino. Dve leti je bil nato semeniški špiritual našim bogoslovcem v San Luisu, od 25. aprila 1950 pa vrši tiho delo kaplana šol-

skih bratov v provincialni hiši v Floridi pri Buenos Airesu. Kljub rednemu delu, ki mu ga služba nalaga, pa rad pomaga tudi v slovenskem dušnem pastirstvu. Ves čas zvesto hodi k svetim uram pred prvimi petkom v floridski župni cerkvi, kjer spoveduje in pridiga. Imel je že duhovne vaje za našo mladino, može in žene. Zelo rad ustreže, če ga naprosijo za članke „Duhovnem življenju“, „Oznanilu“ in duhovniškem glasilu „Omnes unum“. Tako lahko gleda ob svojem šestdesetem letu s tihim veseljem na svojo preteklo dejavnost. Gotovo je lepo izrabil izročene mu talente v božjo čast in v dobro zapuanih duš. Mi mu pa hvaležno kličemo: „Gospod svetnik, Bog vas ohrani v naši sredi še mnogo deset let!“

Na praznik Marije Kraljice, 31. maja, je bilo v Slovenski vasi v Lanusu farno žegnanje. Letos je sicer za to služila še zasilna kapela, toda pogled na mogočno zidovje nove cerkve je vsakomur jasno pričal, da ni več daleč dan, ko bo vsa slovenska skupnost iz Argentine povabljena k obredom blagoslovitve novega Marijinega svetišča. Vstavljeni so že vsa okna in vrata, položen je tlak v cerkveno ladjo, tudi zvonikova konica je že dodelana. Vneto sodelujejo tudi vaščani, tako da bo res nova cerkev plod skupnih na porov in duhovni dom vseh naših ljudi.

Letošnjo spominsko proslavo za padle slovenske protikomunistične borce in vse ostale žrtve komunističnega nasilja ter okupatorjev v domovini in raznih koncentracijskih taboriščih je priredil letos Mladinski odsek Društva Slovencev. Bila je 14. junija v Buenos Airesu. Ugodno vreme je pripomoglo, da je prišlo nanjo nad tisoč rojakov. Zamisel, da naši otroci počastijo spomin naših borcev za svobodo, je bila gotovo posrečena. Prav je namreč, da se naši najmlajši seznanijo z našo polpreteklo zgodovino in doumejo, zakaj smo morali iti po svetu. Na odru je nastopilo v petih točkah nad 300 otrok, ki so pripadali tečajem iz San Justa, Lanusa, San Martina, Ville Tesei, Morona in Ramos Mejije. Slavnostni govornik je bil referent Mladinskega odseka g. Aleksander Majhen. V svojem govoru je poudaril lepo misel, da mora iti spomin na

vetrinjsko tragedijo od roda do roda, kot je to bilo pri Srbih s kosovsko bitko. Srbski poraz na Kosovem polju naroda ni strl, temveč mu dajal moč za upanje v poznejšo osvoboditev. Tudi slovenski narod mora še čez tisoč let govoriti o njej. Spomin na vetrinjsko trpljenje mora živeti iz roda v rod, dokler ne umre zadnji Slovenec. — Po proslavi je g. direktor opravil v zavodski kapeli sv. mašo za dušni pokoj padlih protikomunističnih borcev in ostalih žrtev komunistične revolucije. V cerkvenem govoru je dejal, da moramo slediti Jezusovim besedam: „Pelji na globoko!“ Tudi take proslave, kot je domobranska, so v nevarnosti, da postanejo zunanje; treba jim je ohraniti globino, to se pravi, zavedati se, da njihova žrtev tudi nas kliče k žrtvovanju sebe in lastnih interesov v korist skupnih naporov ter nas poziva, da si ohranimo to, za kar so oni umirali: krščansko vero in slovensko zavest. Tudi ni dovolj, da naše junake samo proslavljamo. Oni so na drugem svetu, kar pomeni, da so morda še potrebni naših molitev in sv. maš. — Poziv g. direktorja, da se naših protikomunističnih žrtev spominjamo zlasti z dobrimi deli, je našel med našimi ljudmi topel odziv. Nabranih je bilo po raznih slovenskih središčih 4.713 pesov, ki bodo razdeljeni med Vincencijevo konferenco in sv. maše za dušni pokoj padlih borcev in ostalih Slovencev v času komunističnega nasilja na slovenski zemlji.

PISMO IZ VENEZUELE

Preko deset let smo bili Slovenci v Venezueli brez svojega dušnega pastirja. Pa Gospod Bog, ki „sreca víza“ in življenja tek meri, tudi v Venezueli ni pozabil na Slovence. Kaj še! Po dolgih prošnjah in po zaslugah nekaj rojakov je božja Previdnost odločila duhovnika tudi za Slovence v Venezueli.

Lahko si mislimo, kako težko je moralo biti slovo za gospoda Grilca od brata in njegove družine, ki jih ima v Argentini in oditi tako daleč od svojih domačih. Pa pri duhovniku ne sme obstojati beseda ne. Naj ga božja Previdnost pokliče na kateri kolj konec sveta, nikdar se ji ne sme

upirati, ampak vdan v voljo božjo gre na pot.

Tako že nad eno leto deluje med Slovenci v Venezueli g. Janez Grilc. Zato je prav in lepó, da se malo bolj živo spominimo te prve obletnice njegovega delovanja med nami kot našega dušnega pastirja. In obenem se mu hočemo s tem zahvaliti za vso njegovo požrtvovalnost in delo, ki ga je imel z nami v pretečenem letu.

Komaj en mesec je bil med nami, že je našel kapelo in vpeljal skupno sv. mašo z ljudskim petjem. Kakšno veselje je bilo za nas, ko se je po tolikih letih zopet slišala v cerkvi slovenska pesem.

Ko sta pa pretekla dva meseca, je že šel iskat Slovence po vseh koncih in krajih širne Venezuele. Povsod so bili zelo veseli, ko se jim je predstavil kot domači duhovnik. V tako velikí državi in neznanih krajih ni prav lahko iskati vsakega posameznika. Pa pastir hoče poznati svoje ovce, naj bodo kjer koli. Saj to je glavni namen njegovega poslanstva, da pripelje vse na pravo pot.

Pa ni dolgo čakal in lovil avtobusov po Caracasu. Hitro se je znašel, pa si je kupil avtomobilček, ki je kakor nalašč za njega in njegovo veliko aktovko, ki je vedno polna dobrega berila, katero razdeljuje ob nedeljah po maši med svoje rojake. Voziti se je menda naučil kar mimogrede.

Tako se vozi s svojim avtom, kolikor mu čas dopušča, na vse strani obiskovat Slovence. Pomaga, če le more tudi pri iskanju služb, kar včasih ni prav lahko, kajti zaposlitev ni vedno pri roki.

Že je začel tudi izdajati mesečni list, ki mu je dal ime „Življenje“. Pa še naročnine nič ne zahteva, da bi tako tudi z lepim branjem širil Kristusov nauk.

Kaj pa mi, ki smo njegovi verniki, kako in s čim naj mu bomo hvaležni in v veselje? Bo kdo rekel: „Saj imam s svojo družino dosti opraviti, kako naj še duhovniku veselje delam?“

Dragi rojaki, dušnemu pastirju delati veselje je prav lahko. Delamo ga mu s tem, da se redno udeležujemo skupne nedeljske sv. maše, da poslušamo njegove lepe pridige v domačem jeziku in da pre-

jemamo pogostoma sv. zakramente. V spovednici je vsako nedeljo od šestih naprej, ob delavnikih pa ob pol sedmih. Sedaj se nihče več ne more izgovarjati, da se ne more spovedati, ker ne zna dobro španskega jezika. Slovensko se lahko sedaj vsakdo spove, ki le hoče.

Z eno besedo, živeti moramo lepo krščansko življenje. Vse to lajša duhovniku skrb za nas, ki je mnogokrat združena z velikimi težavami. Saj nam hoče on samo dobro, nikomur pa ne želi slabega, naj bi bil njegov sovražnik ali prijatelj. Glejmo torej, da njegovi nauki ne bodo padali na skalo, ampak da bodo obrodili obilen sad! Če bomo tako živeli, kakor nas on uči, se bomo vsi skupaj enkrat veselili v nebesih.

Ne prislunhimo nikdar oni prazni besedi, da je po smrti vsega konec. Če bi bilo tako, bi ne bilo treba ne cerkev in ne duhovnikov. Živimo tako, da mu bomo v veselje, nikdar pa v žalost. Da bo upravičeno rekel: Jaz poznam moje, in moje poznajo mene. M. I.

VENEZUELA

Zadnjega maja so rojaki v Caracasu skoraj napolnili prostorno kapelico in lepo zapeli ljudske litanije Matere božje. Tako je bil primerno zaključen Marijin majnik. Lepo petje je privabilo domačine. Spraševali so, kdo so in jim čestitali. Nato so se rojaki zbrali pri Kladnikovih, kjer je že čakala okusna malica. V prijetni družbi je čas hitro minil. Noč je že bila, ko so se poslovili s pesmijo na ustih.

V nedeljo, 7. junija, so se Slovenci pomenili o tem, ali je primerno in potrebno med njimi več povezanosti in sodelovanja. Za vso stvar se je najbolj zanimal g. Kelbič. Kaplan Grilc je najprej podal kratko poročilo o preteklem delu. Nato se je razvila debata, v katero je posegel zlasti g. Ilija Lojze. Izvoljen je bil nato začasni odbor z nalogo, da navduši rojake za idejo po tesnejšem sodelovanju, pripravi osnutek pravil in prouči finančno zmogljivost slovenske skupine. Odboru predseduje g. Moškon Ivo.

Semeniški dan je praznovala karakaška nadškofija na binkošno nedeljo. Tudi slovenska skupina je nekaj malega prispevala, da tako pokaže, da ji niso tuje duhovne potrebe dežele. Prav tako so prispevali Slovenci za ponesrečence v Argentini, Urugvaju in Cabimas potom škofijske dobrodelfne ustanove.

Slovenski praznik v Venezueli. 7. junija so se zbrali v dvorani kolegija Nuestra Señora de Fátima, da počastijo matere. Skoraj vse je bilo presenečenje: lepe narodne noše, ubrano petje in igra „Očala“. Po deklamaciji: „Mati, družinsko srce“, je slavnostni govornik, g. Rojnik Ivan, v lepih in globokih besedah orisal plemenit značaj naših mater, ki se povživajo kot sveče za svoje otroke. Igralci so pod svetrim dvostvom g. Kelbiča v polni meri izpeljali svoje vloge. Ne pa gledalci! Vse premalo jih je bila za tako prirediteljev. Dolžnost vsakega rojaka bi morala biti, da s svojo navzočnostjo spremlja in nagradi trud igralcev. Za nas se žrtvujejo!

FRANCIJA

Letošnji prvi majnik so Slovenci iz Moselle spet romali v Habsterdick, francoske Brezje. Romanje je vodil msgr. Rupp, ki je imel pontifikalno mašo ter pridigal v francoščini in nemščini. Slovensko pridigo je imel zjutraj g. Ignacij Čretnik, popoldne pa g. Vinko Žakelj. Izmed ostalih slovenskih duhovnikov so bili navzoči gospodje Anton Dejak, lazarist Susman ter Ignacij Kunstelj iz Anglije. Zelo so udeleženci pogrešali msgr. Stanka Grimsa, ki je preстал težko bolezen in je na potu okrevanja. Tako pri maši kot pri popoldanski pobožnosti je lepo pel pevski zbor iz Merlebacha.

Zadnjega majnika so se pa zbrali popoldne ob štirih Slovenci v Vendin le Vieil, da prisostvujejo blagoslovitvi podobe Marije Pomagaj. Prišli so iz krajev Pas de Calais, Bruay, Liévin, Méricourt, Noyelle, Lens, Sallaumine in Meurchin. Vso slovesnost je spremljal pevski zbor iz Bruaya. Msgr. Valentin Zupancič je po kratkih uvodnih besedah Marijino podobo blagoslovil v spremstvu krajevnega župnika Henrika Hérenguel in g. Stanka Kavalara.

ja. Po petih litanijah so se vsi navzoči posvetili Materi božji. Sledila je peta sv. maša s procesijo sv. Rešnjega Telesa. Zastave družtve sv. Barbare, vednega Rožnega venca, Marijinega vrta so s podobo Marije Pomagaj spremljale Najsvetejše. Z zahvalno pesmijo, blagoslovom in vedno pretresljivo „Marija skoz' življenje“ je bila lepa verska prireditev končana.

Francija proslavlja letos stoletnico smrti arškega župnika sv. Janeza Vianeya. Po vseh večjih naseljih, kjer so se

deži dekani, potuje srce svetnika, ki so ga našli nestrohnjeno in še sveže štirideset let po njegovi smrti. Sprejemi so povsod zmagoslavni. V vsakem kraju ostane relikvija kake tri ure. Najprej je slovesen sprejem, pridiga o svetniku in duhovniških poklicih, nato sveta ura pred Najsvetejšim za rast duhovniških, redovniških in misijskih poklicev, blagoslov, poljub relikvije in darovanje za potrebe revnih semenišč in doma duhovnih vaj v Arsu.

MEJA

MOLOTOVLJEV ROBČEK

Nekaj korakov od mežnarije se je dušebrižniku stemnilo pred očmi. Razburljiv večer, težka noč, utrudljivo jutro in prazen želodec so k temu po naravnih zakonih doprinesli vsak svoj delež.

Gospod Simon je zaprl oči in obstal. Pred njim so se nočne sanje pričele kakor v filmu znova odvijati. Živo mu je stopila pred zaprte oči zlasti ena okolnost. Spomnil se je čisto jasno, kako je Molotovu, ko si je brisal potno čelo, padel žepni robec na tla in so ostali ministri po njem hodili...

Slabost je kmalu prešla. Vendar dušebrižnik ni nadaljeval poti v gostilno, temveč je zavil zopet na pokopališče.

Kakor Judje v Palestini z biblijo v rokah odkrivajo stara mesta in zemeljska bogastva, tako je tudi gospod Simon na podlagi sanj skušal na licu mesta najti kako sled za hudobneži. Brez pomisleka je pričel s palico brskati po zmrzli in stlačeni zemlji okrog Sršenkinega groba.

Kmalu je na veliko presenečenje opazil vogalček umazanega blaga. Brž se je sklonil in ga pričel previdno vleči izpod zmrzle grude.

Ni bil le košček! Bil je cel žepni robec!

GREGOR HRIBAR

Dušebrižnik si ga je skrbno ogledoval. Na vogalčku je opazil črki H. F.

Gospod Simon bi od veselja robec najrajši poljubil. Nobenega dvoma ni imel več. Črki H. F. sta začetnici Hubertovega imena in priimka: Hubert Felsberger! Kdo drug! Kjer se osel valja, tam dlako pusti! Lepšega noveletnega darila si v danem položaju res ne bi mogel želeti. Molotov, ki je zabijal kol v zemljo in si brisal potno čelo z belim robcem, je bil torej v resnici Bogatajev Hubert. Robec je ležal bliže Petavčnikovemu kot Sršenkinemu grobu. Znamenje, da mu je padel na tla, ko je kol zabijal v Petavčnikov grob...

Dušebrižnik se je šele čez čas zavedel, da ve vse to pravzaprav iz sanj. Pozorneje si je pričel ogledovati Petavčnikov grob. V resnici je bilo mogoče ugotoviti, da so kol sprva zabijali v ta grob.

Zakaj so kol pozneje predstavili na Sršenkin grob? Jih je k temu res kdo prisilil? So se šele sredi dela spomnili, da bi bilo zanje boljše, ako bi stal kol na Sršenkinem grobu? Ali pa so zadeli na kak trd predmet?

Močno nočno razbijanje, ki je duše-

brižnika prebadilo, je govorilo za slednjo možnost.

Gospod Simon je robee hkrati z zemljo, ki se ga je držala, odnesel v župnišče. V spalnici ga je skrbno shranil v škatljo, da se z njim brani pred morebitnimi krivičnimi očitki ali celo pred svetno gosposko, ako bi le-ta hotela prati čast Avstrije. Nato šele je odšel v gostilno.

ZAPADNI TRIJE

Gostilničarka si ni znala prav razložiti, kako da je bil župnik tako miren in skoraj nasmejan, ko pa so ljudje na splošno menili, da ga ne bo imela več dolgo na hrani.

„Srečno novo leto, gospa Leitgeb!“ ji je župnik prijazno segel v roko in sedel k mizi, kakor da se ne bi bilo nič zgodilo.

„Bog daj, gospod župnik, da bi bilo srečno za oba, čeprav se je za vas slabo začelo!“ je ženska uprla v župnika zvedave oči.

Šele ko je gostilničarka postavila zajtrk na mizo, jo je župnik navidez brezbrizno vprašal:

„So se ljudje sinoči kmalu razšli?“

„Kmalu za vami se pričeli razhajati.“

„Ni nihče počakal novega leta?“ je župnik dalje vrtal.

„Hubert, Ruhdorfer in Steiner so odšli nemara šele po polnoči,“ jih je gostilničarka počasi naštevala, kot bi se bala, da bo koga preveč naštela.

Župnika njene besede niti niso dosti presenetile. Saj po pameti ni mogel dvomiti, da Hubertu ne bi pomagala omenjena nacista. Sedaj šele se je tudi spomnil, kako so v sanjah ministri proti jutru zadobivali obraze prav teh moških. Še bolj je verjel v sanje in se skušal še česa spomniti iz njih. Na misel mu je prišlo, da se v snu obraza četrtega moškega ni dalo prepoznati, čeprav se mu je zdel znan. Morda bi mu gostilničarka mogla

dati še kak podatek, ki bi mu pomagal rešiti uganko:

„Razén omenjenih treh moških ni bilo nikogar drugega pri njih?“

Gostilničarka se je nekoliko obotavljala z odgovorom. Ni vedela, kako bi začela, da bi župnika manj zadelo:

„Vaš prijatelj je bil tudi pri njih!“

„Kakšen moj prijatelj?“ se je začudil župnik.

„Učitelj vendar!“

„Kakšen učitelj? Ali ni šel v Celovec?“

„O sedanjem sploh ne govorim. Vedno le pri mami sedi. Nikoli našega praga ne prestopi. Gre za prejšnjega!!“

„Prejšnji učitelj, pravite, je bil tu? Je mogoče? Tako pozno? Obkorej je prišel?“ je župnik hotel brž vse vedeti.

„Nekoliko pred vami je prišel!“

„Že pred menoj je bil tu? In spet za menoj? Kako to, da ga nisem nič videl?“ se je župniku glas vedno bolj tresel.

„Bil je zelo utrujen. Zato ni nadaljeval poti k Bogataju, kamor je bil namenjen. Na hitro je pojedel in me prosil, da bi se smel v sosednji izbici malo odpočiti, dokler ne bi prišel Hubert od kod. Ko so kmetje odšli, se je zbudil in šel k svojim znancem...“

Gostilničarka je bistro opazovala župnika, da bi videla, kakšen učinek bo nanj napravilo njeno pripovedovanje.

Bilo ji je žal, da je vse izblebetala. Župnika bi skoraj zadelo kap. Močno je pobleдел. Odložil je žlico, povsíl roke in kakor na smrt obsojen dolgo časa brez besede zrl predse.

Toliko bridkih spoznanj v nekaj trenutkih! Njegov največji sovražnik v Avstriji je torej vsemu sinočnjemu pogovoru o meji prisostvoval iz neposredne bližine! Le nekaj metrov od njega je leže poslušal vse njegove besede in sproti delal načrt za maščevanje. Ako bo združil vse, kar sta govorila ob slovesu in kar je slišal sinoči, bo imel res veliko gra-

diva za obtožbo. Verjetno je učitelj že o božiču naredil točen načrt, kako ga bo Hubert nalagal in kako bo on sam skrit prisluškoval vsem župnikovim izjavam. Na podlagi njegovih neprevidnih pripomb glede meje pri Gorici so zlahka prišli na misel, da postavijo na pokopališče razmejitveni napis in njega obtožijo zločina proti državi gostiteljici. Ker so vsi drugi krivci bogoverci, je mogel iti le Steiner jutraj „k maši“ na pokopališče, da je ondi ustvarjal javno mnenje proti župniku in hkrati oprezoval, kakšen odmev bo pri ljudeh imela postavitev napisu.

Hipoma se je dušebrižnik spomnil, da je bil četrti moški, ki je postavljaval kol, prav učitelju podoben. Ponoči se ni mogel spomniti, kje je že videl tisti zoperni obraz. Sedaj je bilo vse do kraja pojasnjeno. Treba je počakati le še razpleta te igre. Bo tragedija ali komedija?

Gospod Simon je sam pri sebi moral priznati, da je učitelj dober režiser, on po dotlej klavren igralec. Učitelj ga pred dvema meseci res ni naznanil, ker ni imel prič. Sedaj je vse tako uredil, da jih ima dovolj in kakšnih! Kaj stane te ljudi, tudi po krivem pričati zoper katoliškega duhovna, ko nimajo nobene vere!

Dušebrižnikov položaj bi bil v resnici kočljiv, če bi ne bil našel tistega robčka. Hubertov žepni robec pa je v župnikovem potrtem srcu budil up in mu dajal poguma, da se bo igra iztekla drugače, kot si je konec zamislil režiser. Gospod Simon je še vedno mogel sam v sebi upravičeno upati, da bo iz klavnega igralca postal glavni junak komedije.

Gostilničarka je približno vedela, kaj se dogaja v župnikovem srcu. Ni se ji zdelo prav nič čudno, da župniku učiteljeva bližina ni bila po godu. Saj je ona najbolje vedela, kako zelo sta si ob slovesu prišla navzkriž.

„Bi bilo menda res boljše, ako vam ne bi šla praviti, da je učitelj sinoči tu spal. A če ste spraševali, človek tudi ne more molčati. Pozneje bi verjetno izve-

deli drugod in bi vam spet ne bilo prav. Gostilna je pač gostilna. Jaz mu nisem mogla prenočišča odreči. Verjetno je itak ves čas trdno spal...“ je gostilničarka pričela sebe opravičevati in župnika tolažiti.

„Ne! Je prav, da vse vem. Kolikor preje, toliko boljše. Če mi že niste sinoči utegnili povedati, kako imenitnega gosta ste vzeli pod streho, da bi ga šel pozdravit ali da bi vsaj tiše govoril, da ga ne bi zbudil, je bilo zelo primerno, da vsaj danes niste molčali. Tako si morem marsikaj pojasniti. Bi mi morda mogli nekoliko namigniti, o čem so vsi štirje govorili?“ je župnik spet čisto mirno odgovarjal in spraševal.

„Od nas ni bil nihče pri njih. Hoteli so biti sami zase. Dekla pravi, da je slišala iz sobe večkrat vaše ime. In pa smejali so se tako kot že zlepa ne...“

„Prav! Bomo videli, kdo se bo zadnji smejal. Kdor se zadnji smeje, se najbolj smeje!“ je bil župnik zadovoljen, ko je zvedel, da so ministri na nočni seji o njem govorili.

Domov grede je dušebrižnik po mirnem preudarku uvidel, da mu ne preostane drugega, kakor da počaka na naslednjo potezo svojih nasprotnikov. Nekoliko je mislil na to, da bi se umaknil v taborišče, a je misel zavrgel, ker se mu je zdelo, da bo za tako nečasten umik še pozneje dovolj časa. Le svoje in župnijske reči je doma za vsak primer pričel spravljati v red in čakal na mežnarčina poročila. Vendar mu ženska dolgo časa ni prišla nič posebnega poročat.

Šele naslednjega dne ob eni popoldne je mežnarica pritekla v župnišče tako naglo, kot da bi se bala, da jo bo Zoper-nighäuerin prehitela.

Njeno lakonično poročilo je imelo obliko povelja ali vsaj nujnega nasveta. Glasilo se je:

„Gospod župnik, hitro, hitro se skrijte! Po fari hodijo — žandarji!“

PLEČNIKOVE KRSTILNICE

S smrtjo kneza slovenskih umetnikov je osirotel ves slovenski narod. Žalovala pa je za njim vsa katoliška Jugoslavija, Češka, Dunaj. Venec na grob mu je poslala celo družina pokojnega čehoslovaškega predsednika Masaryka.

Umril je 7. januarja 1957. Na žalni komemoraciji teološke fakultete 2. februarja 1957 je sedanji kaplan v Domžalah Janez Tomazin izlil občutek vsega slovenskega naroda v besede:

„Kamenite hvalnice mojstra Plečnika

Mojster Jožef Plečnik

so dokončane. Mojster je odšel domov. Roke, ki so vse dolgo življenje neutrudno služile ustvarjanju lepote, so omahnile, oklenile se križa, napor iskanja je končan — veliki mojster je dozorel za Najvišjega mojstra.

Dragi mojster, hvala ti za ves trdi trud, za ves težki napor, za sleherni dan tvojega dolgega delavnika. Bog naj ti ga povrne z večno nikdar končano nedeljo. Hvala ti za vso lepoto, ki si nam jo razodel. Naj ti v zahvalo Stvarnik vseh stvari razgrne svoj obraz, da se vse neutrudno iskanje lepote umiri v Lepoti sami.

Dragi mojster, najbolj pa ti hvala za svetel, čisti vzor tvojega življenja. V vsem si bil mojster — bil si tudi mojster življenja. — Tiho si med nami živel. Tiho si od nas ošel — naj te tiho objame Ljubezen Največjega — Večnega Mojstra.“

Pregled Plečnikovih cerkvenih del je podal škof A. Vovk v govoru na grobu. Tu pa sledi nekaj podatkov o njegovih krstilnicah v kamniški in ljubljanski dekaniji.

Vse so preproste in veličastne, izdelane iz kamna, hrasta in nekaj tombaka. Z iznajdljivo izvirnostjo jih poživljajo električne luči. Prva po nastanku je v Stranjah nad Kamnikom. Ta cerkev je po prizadevanju neumornega p. Martina Perc v celoti in v vseh potankostih urejena po Plečnikovih zamislih. Tu je celo vsaka kljuka umetnina.

Vsaka krstilnica je popolnoma izvirna, tako na Breznici, na Gorenjskem, na Črnučah pri Ljubljani, po frančiškanskih cerkvah v Ljubljani, v stolnici v Ljubljani (njene detajle so pa izdelali že Plečnikovi učenci). Veličastna je krstilnica v

starodavnem Mengšu. Postavljena je v kapeli na evangeljski strani pri vходу v cerkev. Njena posebnost je crux gemata, križ z vloženi kamenitimi krogli, ki izgledajo kot biseri. Vzporedno s krstilnico je na listni strani urejena spovedna kapela, kakor vsa Plečnikova dela vzor praktičnosti in lepote.

Krstilnico v Mengšu je škof A. Vovk blagoslovil v novembru 1955. Dve leti za tem pa je blagoslovil poslednjo Plečnikovo krstilnico v sosednjem Dobu. Hočemo podrobneje omeniti to blagoslovitev kot primer, kako potekajo vse.

Krstilnica v Dobu predstavlja v kamen in hrast vrezano Jezusovo naročilo. „Pojdite... učite, krščujte“ (Mt 28, 19), v enotno umetnino sta namreč združeni krstilnica in prižnica.

Delo s krstilnico samo, posebno pa še blagoslovitev je razgibala vso to po večini delavsko župnijo. Dekleta so kljub pozni jeseni spletle precej vencev, ljudje pa nanosili veliko cvetja.

Na blagoslovitev se je župnija pripravljala s tridnevno duhovno obnovo, vodil jo je p. Štrubelj SJ. Vsebina govorov je bila povezana s krstom, začetkom božjega življenja v nas. Potem pa je pridigar iz tega začetka razvijal, kako naj sodobni človek gleda na dogodke življenja in kako naj sebe, svojo notranjost, v okviru teh dogodkov uredi tako, da bo imel vedno pravi odnos do samega sebe, do Boga in do bližnjega. Postanimo, bomo dobri. Nič ni malenkostnega, če vse izročimo v oplemenitenje Jezusovim rokam. Moški so si še prav posebno zapomnili besede o sodobnem preoblikovanju 7 pglavitnih grehov, o atomskem napuhu, ki pozablja Stvarnika. Vse, kar je, je napravil le On sam. Človek se šopiri s svojim razumom, mesto da bi strmел nad Stvarnikom vseh že in v bodoče odkritih skrivnosti, katerih bistvo pa je staro kakor svet.

Praznik pa je dosegel svoj višek na Martinovo nedeljo. Škof A. Vovk, ki s

Dob, krstni kamen

svojimi govori prevzame vsakega, je to pot začel s pravljico o živi vodi, ki pomlaja in ozdravlja. O kako rad bi se pomladil marsikdo od nas, ki ga teže že visoka leta, pomladil posebno še tedaj, če si mora klicati v spomin svoja slabo preživeta mlada leta. Svet take žive vode nima. Obstoji pa prava živa voda, krstna voda, ki nas prerodi, nas opere izvirnega greha in nas povede iz teme v kraljestvo luči. Zatem je zapel škof hvalnico prvemu zakramentu, ga do potankosti analiziral, zgodovinsko osvetlil, omenil, kako je po Jezusovem krstu vodovje vsega sveta blagoslovljeno, dal navodila za krščevanje v sili in spomnil na težek greh staršev, ki otrokom odrekajo krst. Prodorno, brezkompromisno je donela škofova beseda, bila je kakor tromba sodbe, ko je pretil in svaril. Bila pa je mila in ognjevitа, ko je

navajal svetopisemske zglede, Jezusove besede in citate svetnikov. S sv. krstom sprejemamo dolžnost poslušati živo besedo. Nanjo so navezane še prav posebne milosti.

Po pridigi je škof A. Vovk opravil pontifikalno sv. mašo, blagoslovil krstilnice in trem otrokom sam podelil sveti krst.

Ozračje župnije je postalo mehko in umirjeno in je tudi čustva nasprotnikov približalo novi umetnini. Škof A. Vovk se je izrazil: „Rad pridem v Dob, a zdaj bom še rajši, ko je ta cukereček v cerkvi.“

Ob sklepu so se ljudje razhajali tiho in v sreih zadovoljni in boljše. Podobnih praznikov je doživela Slovenija še več.

M. T.

SLOVENIJA

Šmarnice na Slovenskem so bile letos prav številno obiskane. Tudi otroci so se jih letos udeleževali v obilnejšem številu kot prejšnja leta. Kot šmarnično berilo so duhovniki prebirali novo delo mariborskega kanonika Hrastelja o škofu Antonu Martinu Slomšku, ki je izšlo seveda le na stroju razmnoženo. Posebno privlačne so bile na mnogih podružnicah, ki so jih uvedli mnogi dušni pastirji ob nedeljskih popoldnevih in se jih je udeleževala z veseljem tudi doraščajoča mladina. Tako so verniki združevali nedeljski sprehod k cerkvam na holmih s posvečevanjem Marijinega meseca.

Slovenski prevod velikonočnih obredov so oskrbeli v domovini duhovniki — prijatelji svete liturgije. Razmnoženega na stroj so ga dali ljudem v roke za globlje razumevanje in spremljanje svetotedenskega bogoslužja.

Prvo sveto obhajilo so obhajali po slovenskih škofijah tudi letos z enako slovesnostjo kot v nekdanjih letih. Le malo staršev ne privoščijo svojim otrokom prvo-obhajilne sreče. Celó v Zagorju, izrazito rudarskem revirju, je pristopilo 24. majnika k prvemu sv. obhajilu 215 otrok, katere sta oba goreča dušna pastirja skrbno pripravila za ta veliki dan. Da je

duhovna slavnost kar moč v redu in spodobudno uspela, se je vršila v dveh skupinah: pri osmi in deveti maši. Skupni zajtrk z odlično postrežbo so pripravili nedolžni mladini kar pod bližnjim kozolcem, ker cerkvena dvorana ne služi več župnijskim namenom.

PRIMORSKE VESTI

Novo župnišče v Dolini. V nedeljo, 18. maja, so v Dolini blagoslovili novo župnišče, mladinski dom in novo igrišče ob farni dvorani. Ob navzočnosti številnih vernikov je obred izvršil stolni prošt msgr. Alojzij Salvadori. Tako ima sedaj dolinska župnija vsaj glavna moderna sredstva za boljše bodočnost. Istega dne je bila v fari še druga slovesnost. 24 malčkov je prvič pristopilo k mizi Gospodovi. Na binško nedeljo pa je bazoviška mladina uprizorila na dolinskem odru lepo veseloigro „Poslednji mož“.

Zgonik. Na praznik Pomočnice kristjanov je bila v Zgoniku prisrčna slovesnost: prenos kipa lurške Matere božje iz župne cerkve v Samatorko in slovesna posvetitev župnije Materi božji. Ves majnik so se verniki pripravljali na to lepo slovesnost, ki je privabila v cerkev vse farane, tudi moške.

Pevma. Pred letom ustanovljeno Slovensko katoliško prosvetno društvo „Jože Abram“ se vsestransko uspešno udeležuje. V tem času je pokazalo svojo delavnost z raznimi prireditvami, koncerti in skupnimi izleti. V maju je nastopilo z dobro uspehim vokalno-instrumentalnim koncertom. Rdečim nasprotnikom v vasi njihovo delovanje ni po godu, zato so ustanovili tudi oni svoje društvo, ki pa doslej ni pokazalo drugega kakor samo en skupen izlet! Požrtvovalno mladino najdete le v katoliških vrstah.

Razstava dveh mladih goriških slikarjev. V domu Brezmadežne na Placuti sta v mesecu maju razstavljala svoja dela dva mlada goriška slikarja: Kosič Andrej, sin znanega goriškega trgovca, ter Jožef Cej, študent na goriškem slovenskem učiteljskišču. Oba sta člana APAI-ja (goriškega društva umetnikov) in sta se že večkrat udeležila raznih skupnih razstav v goriški provinci. Kosič je razstavil

17 olj, Cej pa 11 olj in 4 akvarele. Oba slikarja kažeta veliko nadarjenost in sposobnost in bosta brez dvoma dosegla še velike uspehe.

Zaključek šmarničnih pobožnosti. Z veliko pobožnostjo in udeležbo so se po vsej naši Primorski vršile lepe šmarnične pobožnosti. Ob zaključku so po vseh farah obnovili posvetitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Lepe so bile jutranje šmarnice v goriški stolnici, kjer je imel stolni vikar č. g. dr. K. Humar vsako jutro tako lepe govore, da je bilo vsem žal, ko je mesec minul. Prav tako je bila obilna udeležba pri večernih šmarnicah v cerkvi sv. Ivana, kjer je vsa cerkev navdušeno prepevala Mariji lepe majniške pesmi.

Zaključna šolska prireditev goriških srednješolcev. V nedeljo, 7. junija zvečer, so srednješolci goriških slovenskih šol pripravili lepo zaključno prireditev pod vodstvom svojih profesorjev. Prvi del je obsegal pevske točke. Pod spretnim vodstvom gg. prof. Mirka Fileja in I. Bolčine so nastopili trije mladinski zbori, strokovne šole, nižje srednje šole ter učiteljska. Zaključni pesmi pa so zapeli združeni zbori vseh treh slovenskih šol. Nad 150 otrok je z velikim občutkom zapelo pesmi Očnica in Zdravica. V drugem delu pa je bila na sporedu lepa E. Tiranova pravljica trodejanka „Čudežne gosli“. Mali igralci so se dobro izkazali in želj obilo priznanja. Nič manjše priznanje pa ne zaslužijo požrtvovalni gg. profesorji, ki s toliko ljubeznijo vzgajajo našo slovensko mladino in jo usmerjajo na zdravo in pošteno pot v življenju.

SLOVENSKA KOROŠKA

Štiristo fantov in deklet iz boroveljske dekanije se je zbralo 24. maja na Macnu pri kapeli sv. Ane. Dopoldne je opravil sv. mašo župnik Franc Brumnik. Pridigo je navezal na letošnje geslo Katoliške mladine „Spoštuj Gospodov dan!“ Da bo to res dan molitve in počitka, se je treba

Gospodinja beraču: „Le kako morete biti zadovoljni s tem večnim pohajkovanjem po svetu?“

Berač: „Saj nisem. Če bi bilo po mojem, bi se že zdavnaj prevažal v avtomobilu na okrog.“

nanj primerno pripraviti. Zato ni vseeno, kakšen je za katoliškega fanta in za katoliško dekle sobotni večer. Le v družini preživeti lahko zagotovi mladini nedeljo, ki bo polna notranjega miru in pravega veselja. — Popoldne pa je sledila v Zavrhu velika kulturna prireditev. Nastopil je zbor sveških in šentjanških fantov, šentjanška dekleta in dekleta iz Slovenjega Plajberga so nastopile z rajanjem in predvajale narodne plese, mladina iz Sel pa je podala misterij o sv. maši, pri kateri je sodelovalo okoli 40 oseb. Vmes je spregovoril duhovni asistent Katoliške mladine župnik Jože Vošnjak in pa prof. dr. Vinko Zwitter, ki je dal mladini jasen odgovor na vprašanje: „Kaj je mladost?“ Vir mladosti pa je v pobratimstvu s Kristusom, ki pride prav v nedeljski službi božji globoko do izraza. Zato naj mladina spoštuje Gospodov dan!

Tudi pri Božjem grobu v Podjuni je imela slovenska katoliška mladina iz pliberške dekanije 24. maja svoj mladinski dan. Na začetku dneva je župnik Alojzij Kulmež blagoslovil motorna vozila in navezal na ta blagoslov nekaj lepih misli. Pri sv. maši je govoril prof. Silvo Mihelič o dveh poteh, po katerih hodi sodobna mladina. Široka pot je pot uživanja, ozka pot pa pot žrtev in premagovanja. Po maši je bila prireditev pred cerkvijo. Šmihelska mladina je zapela nekaj primernih pesmi, na kar je sledil poučen prizor „Vrtnar, ki se je smrti bal“. Končal se je mladinski dan s šmarnicami v Marijini božjepotni cerkvi v Nonči vesi.

V Celovcu je 23. maja umrl zaslužni duhovnik krške škofije župnik **Blaž Wölfel**, rodوم iz Štebna v Podjuni. Izpolnil je 72 let. Duhovnik je postal leta 1911. Od leta 1929 do svoje upokojitve je deloval kot župnik v Vogrčah ob Dravi. Med drugo svetovno vojno so nacisti tudi njega pregnali iz župnije, toda po vojni se je spet vrnil med svoje farane. Zadnja leta svojega življenja je preživel v pokouju v svoji domači farji v Štebnu.

Brez družine, pa nikdar sam

Naslov francoškega izvirnika: UN VIEUX CELIBATAIRE — Spisal Jules Pravieux
v slovenščino prevaja Jože Jurak

PO KONFERENCI

Ves čas, ko sem govoril poslušalcem o pomenu celibata, me je Ragut mirno poslušal. Moja zaključna misel, naj zakonski ljudje storijo svojo dolžnost, pa ne bo treba klicati duhovnikov na pomoč, da zamašijo luknje v padajočem prebivalstvu, ga je pa močno razburila. Z jeznim glasom se je obrnil k meni in dejal:

„Če mislite na ta način osmešiti moje trditve, ste v veliki zmoti. Vedno bom trdil, da je zločin zoper svobodo, obvezati mlade ljudi v neko zadržanost, katerih posledic in razsežnosti se niti zavedajo ne, ker jim manjka življenjska skušnja.“

„Samemu sebi ne verjamete, državljani Ragut!“ sem ga odločno zavrnil. „Le kdo vas je silil, da ste pred škofom in krščansko srenjo obljubili čistost za vse življenje? Nikjer nisem mogel čitati, da bi vas bili z orožniki privedli pred oltar.

In ali se ne spominjate, kako nam je škof še enkrat dal priliko, da se vrnemo med svet z besedami: „Adhuc liberi estis“ (Še ste prosti). Nalašč sem si prepal besede škofovega nagovora, ki vam bo gotovo obudil spomine na mladost:

„Dragi sinovi — nam je škof dejal — zelo pozorno si morate še enkrat predočiti breme, za katerega me prosite, da vam ga naložim. Še ste prosti, in če želite, se lahko vrnete med svet. Ko pa boste enkrat subdiakoni, že ne boste več smeli misliti drugače: služiti boste morali Bogu, se ohraniti povsem čiste in postati zvesti služabniki Cerkve. Še imate čas; premislite torej še enkrat, in če ste trdno odločeni, vztrajati v svojem sklepu, se mi približajte v božjem imenu!“

„Tako torej! Tudi vi, državljani Ragut, ste sličili omenjeno škofove be-

sede. Le zakaj ste ostali? Stopili ste naprej v božjem imenu. Nihče vas ni silil v onem trenutku, da si naložite breme, ki ga danes tako sovražite. Ne morete trditi, da so vas prevarili. Skozi štiri leta so nam govorili, kakšne obveznosti nas bodo nekega dne zadele. Bili smo že vsi polnoletni. Tudi vi, državljani Ragut. Če ste šele pri petinštiridesetih letih, ko ste prvokrat prestopili prag dožne Rozalije, odkrili, da so vas prevarili, ste s tem dokazali, da ni treba biti ravno mlad, ko ne veš, kaj delaš. Vi ste v zreli moški dobi poteptali svoje obljube. In pravite, da so te obljube napad na človeško svobodo! Povejte mi, ali niste bili tudi tedaj, ko ste odložili talar, svobodni? Nihče vas ni oviral, da bi se poročili. Duhovnik ostane tudi po obljubah svoboden, da jih ali spolnjuje ali pa zavrne. Vi ste se odločili za zad-

nje. Noben orožnik vas ni aretiral zaradi odločitve, da se pridružite doñi Rozaliji. Le en orožnik, ki ga imamo mi vsi v sebi, naša vest, se ne da podkupiti. Ta vas bo preganjal do zadnjega diha življenja.“

Obrisal sem si pot s čela in odšel na sedež, ki je bil poleg lekarnarja Cobicheta. Slišati je bilo kar precej vzklikov: „Naj živi gospod Blondot!“ ki so mi bili v prijetno zadovolženje.

Tedaj se je razlegel v salonu tenak ženski glas. „Prosim za besedo,“ je bilo čuti doña Rozalijo.

„Imate jo,“ je hitro odvrnil predsednik čevljar.

„Državljanj,“ je zakrtila z rokami „ne zanimajo me duhovniki, ki se ne ženijo. Moški brez ženske! Le kje ste še videli kaj takega? Naj vzdržuje soprogo in otroke. Je njegova dolžnost. In zlasti: nikar poslušati vašega župnika! Je zakrknjen samec. Nič lepšega kot poročen duhovnik. Na najinem primeru lahko vidite, kako simpatičen parček sva, moj možiček in jaz. Preden bo poteklo deset let, bodo že vsi duhovniki poročeni in ko bodo prišli prosit za vaše hčere, vam rečem, dajte jim jih! Dobro p, znam duhovnike: olikani so in znajo pisati, kar ni malo. Povsod jih spoštujejo in zato pravim še enkrat: res se plača poročiti se z njimi.“

Po teh besedah se je državljanka Ragut vrnila v svoj naslanjač in se pogreznila vanj.

Poslušalci so ostali sprva brez besed, tako jih je doña Rozalija presenčila s svojim misli. Nato pa so začeli padati dovtipi z vseh strani. Za najbolj zagrizene Thuryjeve pristaše so bile njene besede dobro zakrit poziv, naj vsi preidejo v klerikalni tabor.

Predsednik čevljar je bil mnenja, da je konferenca spolnila svoj namen. Z ugaslim glasom je zavpil v množico: „Državljanj, lahko greste, konferenca je končana.“

Ljudje so se začeli razhajati. Le lekarnar Cobichet je še smatral za dolžnost, da se pokloni županu Thuryju in čestita obema Ragutoma na govorniških talentih.

Jaz sem se med tem srečno prerinil do vrat. Videl sem, da sem uspel. Mnogi so me pozdravljali: „Lahko noč, gospod župnik!“ Do mene so prihajale besede kot: „Naš župnik govori bolje kot Ragut. In bolje kot njegova debeluška. Se vidi, da je izobražen.“

Že sem hotel vstopiti v župnišče, ko zaslišim za seboj nagle korake. „Gospod župnik, gospod župnik!“ je nekdo klicel za menoj. Ozrl sem se nazaj. Bil je neizogibni Cobichet. Tesno se mi je približal in z nizkim glasom, kot da bi se bal, da bo tema razkrinkala njegove besede, dejal: „Veste kaj, gospod župnik? Rečem vam, da ste jih porazili, pohodili, uničili za vselej!“

„Če vi tako pravite, bo že moralo biti tako,“ sem

ga na kratko odpravil.

V postelji sem nato še enkrat razmislil svoj nastop. Prišel sem do zaključka, da sicer zaradi njega ne bom prištet med slavne govornike, kot so bilj Demosten, Cicero in drugi, toda enega sem bil gotov: temeljito sem sprašil Raguta in ga udaril v njegovi najbolj občutljivi točki: v samoljubju.

*

Naslednji dan, nekako ob štirih popoldne, me je prišel obiskat v župnišče mladi Oktavij Ferrandiére. Hrupno je vstopil in takoj bušnil v gromovit smeh.

„Kaj se je zgodilo?“ sem postal radoveden.

Oktavij se je v odgovor začel še bolj smejati.

„Toda, Oktavij, spregovorite že vendar!“ sem mu nevoljno dejal.

„Zgodilo se je namreč, zgodilo se je... ah, gospod župnik, za počiti je!“

„Le zakaj?“

„Pravkar sta si sredi trga pastorjeva žena in doña Rozalija skočili v lase in temeljito premikastili druga drugo. In to vse zaradi Maksimilijana Thuryja.“

„Kaj?“ sem se zares začudil.

„Da, župan Thury je povabil pastorja in njegovo ženo na kosilo, ki ga je priredil zakoncem Ragut v čast. Pastor je vabilo vljudno odklonil, ne pa gospa Asseler, ki je v tem videla sijajno priliko, da se spet sestane z dragim ji Maksom. Rečem vam, mojster je ta Maks,

kadar je v družbi žensk. Ne vem, kaj ima na sebi, a dejstvo je, da jih v prvih trenutkih že poneumi. Posadili so ga med pastorjevo ženo in Ragutovo prikolico... dovolite mi, gospod župnik, da se spet začnem smejati!“

„Smejte se, kolikor hočete, toda potem nadaljujte s pripovedovanjem,“ sem nestrpnost odvrnil.

„Da, tudi Ragutova žena umira od hrepenenja po Maksimilijanu. Tri dni bivanja v Thuryjevi hiši je bilo dovolj, da se je zanj navdušila do norosti. Včeraj mi je Maksimilijan dejal: ‘Ali si moreš predstavljati, da se je ta povodni konj zaljubil vame? Gledaj me z očmi, kot da bi me hotela prebosti, me rine v kak kot, kjer se mi razodeva, me suva s komicem in pri tem sladko izgovarja moje ime.’ Pri kosilu je gospa Asseler takoj opazila, da ima v Ragutovi resnega tekmeča. Da bi jo tem bolj podžgala v ljubosumnosti, je ves čas govorila le z županovim sinom. Ragutova je to izživljanje dobro razumela. Obraz se ji je pomračil in ustnice so ji začele drhteti od razburjenja. Maks je njeno razpoloženje doumel, pa jo je nalašč vprašal: ‘Gospa, ali vam je slabo?’ Ona je jedko odgovorila: ‘Ah, grozno težo čutim na srcu!’ Konec kosila je bil še bolj zanimiv. Pastorjeva žena je položila svojo roko na Maksimilijanovo in mu ljubeče dejala: ‘Kajne, da

me ne boš pustil same s to staro sovo?’ Rekla je te besede toliko glasno, da jih je Ragutova žena razločno čula. Nato je odšla proti Romenayu. V Ragutovi je vse vrelo. Z izgovorom, da ji je zdravnik ukazal, da mora mnogo hoditi peš, je tudi ona čez čas odšla v vas. Tam je zadela na svojo protivnico. Jaz sem pravkar prišel na trg pred cerkvi, ko sem zaslišal glas doñe Rozalije:

„Zelo lepo za poročeno ženo, da si pusti dvoriti od mlečnozobega mladeniča!“

„Prav vi me boste učili dostojnosti, vi, ki se svojega samskega stanu niste znali rešiti drugače, kot da ste se obesili na duhovniški talar,“ je gospa Asseler zasikala nazaj.

Nato je privrela iz obeh ust poplava takih besedi, da se jih še jaz, ki sem moški, ne upam ponoviti. Doña Rozalija je spremijala barvo na obrazu iz rdeče na vijolično. Zaloga gnojnice, ki jo je izlivala na svojo nasprotnico, se je zdela neizčrpna. Pastorjeva žena ni bila na izrazih tako bogata, zato je udarce vračala le bolj poredkoma. Bila je čisto bleda v obraz.“

„Stara čarovnica!“ je spet zavpila doña Ragut, „smrdljiva strupenjača, propala krivoverka!“ To je bilo pastorjevi ženi le preveč, pa je udarila naravnost: „Ničvredna vlačuga!“

„Da bi videli, kako je Ragutova pri tem izbulila

oči. Udarec je zadel v živo. Odgovora ni bilo treba čakati. Že so njene roke padle po Asselerjevi gospe in ji primazali dve krepki klofuti.“

„In vi ste vse to mirno gledali?“ sem prekinil pripovedovanje.

„Naravno! Nisem se hotel oropati čudovitega užitka, ki mi ga je nudil ta prepir. Že je pastorjeva žena zagrabila za dežnik, da ga razčesne na glavi Ragutove boljše polovice, ko je smatral kotvač Rigaud za umestno, da jih razloči. Jaz sem sicer protestiral, da to ni v skladu z načeli svobode, ki vsakomur, tudi ženskam, dovoljuje, da izražajo neovirano svoja čustva, toda Rigaud je bil očitno drugega mnenja. Zagrabil je Asselerjevo ženo pod pazduho in jo odpeljal do vrat njenega stanovanja, med tem ko se je Ragutova še vedno drla na ves glas: ‘Razkolnica... krivoverka!’“

„In vi, gospod župnik, vsega tega niste nič videli?“

„Bil sem v svoji sobi in molil brevir. Res sem čul klice na trgu, a sem mislil, da ljudje podijo kako kravo, ki je ušla iz hleva.“

V tem trenutku je planila med naju kuharica Prudencija. Videlo se ji je na obrazu, da je zadovoljna. Zadovoljstvo je prihajalo iz zavesti, da mi bo lahko povedala, kar jaz še gotovo nisem vedel. Pa sem ji že v naprej onemogočil njene namene:

„Hvala, Prudencija, že

vem vse. Gospod Oktavij mi je pravkar vso dogodivščino natančno opisal.“

„Kaka škoda,“ je vzdihnila Prudencija, vidno razočarana. „Vse sem videla od blizu. Dobro, če je tako — je že bila popolnoma vdana pridala — bom šla pa razobesit perilo na vrt.“

*

Ko mi je Oktavij omenil, da se bo peš vrnil domov, sem se mu ponudil, da ga pospremim. Na trgu so še vedno stale gručice ljudi in živahno razpravljale o pravkaršnjem pretepu. Midva sva zavila na polje in se usmerila proti gradu družine Ferrandiére.

Nenadoma je zrastle iz tal postava poljskega stražnika državljana Chapougnot. Njegov korak je pričal, da se je spotoma pobratil z žlahtno kapljico iz romenayskih goric.

„Gospod Chapougnot,“ sem ga ogovoril, „prepozno prihajate!“

„Kaj pa se je vendar zgodilo?“ je varuh postave težko izdaval iz sebe.

„Zamudili ste lepo priliko, da napravite mir med dvema ženskama,“ je dostavil Oktavij. Nato mu je natančno opisal potek borbe.

„Tako je!“ je vzkliknil Chapougnot, „če me ni en sam trenutek, pa je že vse narobe. Včeraj, ko sem prisostvoval konferenci, se je vse razvijalo po zakonu. Sicer pa je kar boljše, da me ni bilo zraven. Kaj naj bi sicer ukrenil z debeluško? Njen mož mi je všeč, nekdanji

duhovnik. Taki bi morali biti vsi duhovniki! Govori o ženskah, o ljubezni, o svobodi, govori zoper papeža, in jaz, kadar slišim kaj zoper papeža, sem tako zadovoljen, kot če bi izpil šilce krepkega žganja.“

„In zakaj ne marate papeža?“

„Zakaj? Ker je človek kot vsi drugi!“

„Toda, ta človek je vaš šef!“ sem ga podražil.

„Moj šef? Ne more biti, kajti jaz sem republikanec.“

„O tem ne dvomim — sem odvrnil — toda vi ste bili tudi krščeni, zato ste katoličan rimske Cerkve.“

„Toda jaz nočem biti drugega kot republikanec!“

„Ni važno, kaj hočete biti vi. Dejstvo je, da je papež vaš kralj in vi njegov podanik.“

„Jaz pa podanik papeža kralja?“ se je Chapougnot resnično razburil. „Če je tako, mu bom še danes pisal in mu sporočil, da se mu odpovedujem.“

„Zaman se trudite, gospod Chapougnot, da se odrečete papežu,“ sem mu mirno razlagal. „Ni odpovedi, ki bi bila v tem oziru veljavna. Poleg tega: papež vas ima rad in vsak dan za vas moli.“

„Toda jaz tega nočem,“ je vpil Chapougnot. „Je človek kot vsi drugi. Mu bom pisal in ga vprašal, kaj ve o papežinji Ivani!“

Nadaljeval je s krikljenjem rok in ponavljal, da je republikanec. Nenadoma je zgubil ravnotežje

in se zrušil na zemljo. Policijska oblast Francije je v nemoči ležala pred nama. Sklonila sva se z Oktavijem nad okajenega predstavnika reda in ga z združenimi močmi spravila pokonci.

Z opotekajočimi koraki se je oddaljil od naju, med tem ko je nadaljeval s samogovorom: „Da, pisal mu bom krepko pismo, ki bo postalo slavno; vse mu bom povedal, tudi o papežinji Ivani...“

„Lahko je ponosna republika na svoje ljubimce,“ je Oktavij s prezirom pokazal na odhajajočega varuha postave.

„Oktavij,“ sem se obrnil k mladeniču, „ne želim, da zaničujete ustanove, ki si jih je Francija svobodno izbrala.“

Oktavij me je začudeno pogledal. „Ne boste vendar trdili, da vam je všeč republika!“

„Da, Oktavij, bolj ko jo kritiziramo, rajši jo imamo. Vedno moramo spoštovati oblast, kajti predstavnica Boga je.“

Ob teh besedah sem se poslovil in se vrnil v Romenay.

Pri vhodu v vas sem se spomnil, da moj konj šepa in da potrebuje mazila. Zato sem se hotel spotoma oglasiti še pri lekarnarju Cobichetu. Moj prihod ga je vidno razveselil, kajti bili smo v zimskem času, ko je lekarnar v glavnem živel od dohodkov, ki so prihajali iz „klerikalnega“ tabora. Ko mi je pripravil mazilo za rano, me je s presunjenim glasom vprašal:

„Gospod župnik, ali ste že zvedeli o škandaloznih dogodkih, ki so imeli za pozorišče prav trg pred vašo cerkvijo? Težki časi nam grozijo. Vračamo se v dobo verskih vojn.“

„Kako? Pretep med dvema ženskama vi imenujete versko vojno? Ne pretiravajte, gospod Cobichet!“

Lekarnar je opazil, da ni pogovora prav zastavil. Zato se je hotel takoj popraviti: „Saj imate res prav, gospod župnik. Današnji prepir je bil le zadeva žensk. Sicer pa Ragut z ženo že jutri odide iz Romenaya. Župan je besen, kakor so se stvari razvile, in je dal obema ukaz, da čim preje odpotujeta. In ko ste že tu, gospod župnik, dovolite, da vam ponovno čestitam. Vi ste strli, uničili, premagali odpadnike žalostnega imena. Katoliški kler more biti ponosen na vas kot vi na njega, kajti med vami je doma znatnost, krepkost, talenti in ugled, ki ga uživata, je splošen. Prav zato, gospod župnik, bi vas prosil za majhno uslugo...“

„Z besedo na dan, gospod lekarnar!“

„No dobro, odkril sem nove tablete.“

„Čestitam, gospod Cobichet. Kakšne bolezni se da z njimi odpraviti?“

„So tablete zoper debelost. Debelost, gospod župnik, je strahotna bolezen. Treba jo je odločno pobijati, kajti drugače bo naš rod postal neodoviten in propadli bodo celi narodi.“

„Toda v čem naj vam bom jaz v pomoč?“ sem postal radoveden.

„Napisali boste priporočilno izjavo za moj izum. Vsi bolniki, čeprav ne verujejo v Boga, brez pridržka sprejmejo priporočilno izjavo, ki jo podpisujejo duhovniki, saj je znano, da so predstavniki Cerkve še največji poborniki resnice na svetu, ki je poln laži. Poleg tega je debelost v prvi vrsti bolezen pobožnih ljudi, kar se da lahko razložiti, kajti oni krotijo svoje strasti in živijo v miru z Bogom in svojo vestjo, radi česar jim je telo preveč spokojno in zapade polagoma boleznim, ki jo imenujemo debelost.“

„Toda, kako naj priporočam nekaj, česar ne poznam,“ sem živahno ugovarjal.

„To ni važno, gospod župnik,“ je bil lekarnar nenavadno odkrit. „Na prvo stran svojega prospekta bom objavil vašo fotografijo s pripisom: ‘Preden je začel uživati tablete.’ Na naslednji strani pa mislim priobčiti sliko vašega duhovnega sobrata, župnika iz Temblaya...“

„Ubogi človek, kako strašno je suh,“ sem sočutno vzdihnil.

„Da, gospod župnik, prav imate! Res je suh, a drugače v vsem vam enak: po postavi, ustnicah, očeh, zunanem izrazu... In pod sliko bodo ljudje brali: ‘Isti gospod po končanem zdravljenju. Če hočete shujšati, obrnite se na Janeza Cobicheta, lekarnarja v Romenayu.’ Ali me sedaj razumete, gospod župnik?“

„Toda, gospod Cobichet, zakaj ne iščete priporočila pri protestantski duhovščini,“ sem čez čas spregovoril. „Mi živimo osamljeni, oni pa imajo družino, žene in otroke, pa še veliko sorodstvo. Zakaj se, na primer, ne obrnete na gospoda Asselerja, ki je protestantski pastor v našem kraju?“

„Na gospoda Asselerja?“ je vzdihnil lekarnar živahno. „Za nič ne želim, da za mojo iznajdbo jamči človek, ki ga je lastna žena osmešila pred vso javnostjo. Zato pa, gospod župnik, še enkrat vas vprašam: smem računati z vašo naklonjenostjo?“

S hlinjeno prijaznostjo sem odgovoril: „Gospod lekarnar, zdi se mi, da bi se tudi jaz osmešil tako kot Asseler, če bi pristal na vaš predlog. In nikar mi ne zamerite moje odkritosrčnosti!“ S temi besedami sem ga zapustil in odšel proti župnišću.

Med potjo pa so se mi porodile misli, ki je prav, da jih zapišem tudi vam bralcem v vednost: „Če tako vedno previdni Cobichet že ne pazi več na besede, ko govori o pastorstvu, je gospod Asseler v Romenayu žalostno doigral. O ženska, kako dostikrat si moškemu v pogubo! In če pomislim, da nam je nesrečni Ragut prav to pogubo hotel prikazati kot višek zemeljske sreče! Kar sam naj ostane z njo!“

Gospodična učiteljica je hotela otroke prepričati, da je alkohol strup, ki se ga moramo čim bolj izogibati. Da bi svojo trditev še bolj podprla, je prinesla v razred dve glisti. Eno je spustila v kozarec, ki je bil poln alkohola, drugo pa v kozarec z vodo. Glista v alkoholu se je malo zvila, pa se je že pogreznila na dno; ona iz kozarca z vodo pa je živahno plavala v tekočini. Učiteljica je bila prepričana, da otroci razumejo smisel tega poskusa, pa je vprašala:

„Otroci, kaj se iz tega učimo?“

Odgovor je bil vse preje kot pričakovan: „Da ne bomo imeli glist, če bomo pili alkohol.“

—:—

Dve materi hvalita vsaka svojega otroka.

„Moj Jurček,“ pravi prva, „je bil tako pameten, da je že znal hoditi, ko mu je bilo komaj leto dni.“

„Moj Mihec,“ pravi druga, „pa je bil tako brihten, da se je pustil nositi, ko je bil še tri leta star.“

—:—

Znani poljski komponist Padarewski je imel kot umetnik zelo dolge lase. Nekega dne naleti na cesti na mladoletnega čistilca čevljev, ki je bil v obraz krepko umazan.

„Poslušaj,“ mu pravi komponist, „tu imaš en dolar, pa si kupi malo mila in se temeljito umij!“

Čez nekaj dni najde fanta na starem mestu, ki se mu že od daleč smehlja.

„Gospod, zadnjič ste vi dali dolar, da bi se umil. Danes pa vam jaz dam dva dolarja, če boste šli k briveu in si dali ostriči lase!“

—:—

Matj (mali Eli, ki se boji lajajočega psička): „Ne boj se, Elka, saj ti psiček ne bo nič naredil! Vidiš, kako maha z repkom?“

Elka: „A jaz se bojim drugega konca, mama!“

—:—

Vpokojenega kapitana največje britanske potniške ladje „Queen Elizabeth“, Williamsa, so vprašali časnikarji po njegovi najbolj nevarni dogodivščini na mnogih voznjah po morju. Williams je odgovoril:

„To je nekoč na Atlantiku. Poveljntškega mostu nisem mogel zapustiti 32 ur!“

„Ali je zašla vaša ladja v kak orkan?“ so vprašali radovedni časnikarji.

„To ne,“ je odgovoril stari morski volk. „Ampak v moji kabini je sedela Američanka, ki se je hotela za vsako ceno z menoj poročiti, pa je niso mogli pregovoriti, da bi zapustila kabino.“

—:—

Navihani Peter je vprašal v družbi: „Kaj se zgodi, če vržemo zelen kamen v Rdeče morje.“ Odgovori so bili kaj različni. Peter pa je zaničljivo mahnil z roko: „Nič ne veste! Moker bo.“

—:—

Kaznilniški kurat je vprašal novodošlega kaznjenca: „Ali imate kako versko prepričanje?“

Kaznjenc je odgovoril: „Mislim, da zelo močnega, kajti do sedaj sem kradel le po cerkvah.“

POVERJENIKI:

Argentina:

Dušnopastirska pisarna,
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires

Brazilija:

Vinko Mirt,
Caixa Postal 7058,
Sao Paulo, Brasil

U. S. A.:

„Familia“,
3116 Glass Ave,
Cleveland, Ohio

Kanada:

Ivan Marn,
83 Victor Ave,
Toronto, Ontario

Trst:

Marijina družba,
Via Risorta 3,
Trieste, Italija

Italija:

Zora Piščanc,
Riva Piazzutta 18,
Gorizia

Avstrija:

Naročnino pošiljajte Mo-
horjevi družbi v Celovec.

Celoletna naročnina za
Argentino in države, ki
nanjo mejijo (razen Uru-
guaya) 180 pesov.

Za Uruguay in druge dr-
žave, če se plača v arg.
pesih, je naročnina 250
pesov;

za U. S. A. in Kanado
5 dolarjev;

za Avstrijo 95 šilingov;

za Italijo 2000 lir;

drugod pa protivrednost
dolarja.

Tiska tiskarna Vilko,
Castro Barros 917
Buenos Aires

v s e b i n a

- 425 Družina v šoli Marijinega Srca (Zdr. Dobernik)
429 Papeški molitveni namen za avgust (B. Koman)
431 Bolnik (Samaritanus)
432 La libertad de enseñanza (Joe Juck)
433 Pastirsko pismo jugoslovanskih škofov
o krščanski družini
437 Pred sto leti je umrl sv. Janez Vianney
(Alojzij Košmerlj)
443 Na žegnanju (—x)
445 Ni rože brez trna! (M. Elizabeta)
446 Šolske sestre v Južni Ameriki (S. A. Planker)
451 Ni vsak za dvovprego (Drat)
452 Bodi pokorna! (N. T. Kr.)
454 Marjetica (Zora Piščanec)
457 Bridkostj Cerkve na Kitajskem
459 Po svetu
465 Domovina, mili kraj (Janez Hladnik)
470 Sveto jutro (Ljubka Šorli)
471 Med izseljenci
475 Meja (Gregor Hribar)
478 Iz domovine
482 Brez družine, pa nikdar sam (Jules Pravieux-
Jože Jurak)
487 Tri minute dobre volje

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKI VERSKI MESEČNIK

Izdaja konzorcij (Anton Orehar)

Editor responsable: Pbro. Antonio Orehar,
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

Registro de la Propiedad Intelectual 574.991

Urejujejo: Jurak Jože, Mali Gregor, Šušteršič Marijan

Platnice in stalna zaglavja je narisal Franci Holosán

Marijina cerkev v Trenti, prelepi visokogorski dolini, znani po svojih sočnih planinskih tratah. Na teh pašnikih je nekdanje čase pasel svoje ovce in kostrune Jože Abram-Trentar, znani planinski pisatelj in prevajalec. Na sliki je viden vhod v alpski vrt „Julijana“.

Domačija v Trenti. Dom mirnih in pridnih slovenskih ljudi ki žive v tej čudoviti gorški dolini blizu izvira naše bistre Soče.

Na zadnji strani: Gorsko cvetje v gajih Trente (Viola Zoysii Wulf)

